

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 4. FEBRUARJA 1982

ŠTEVILKA: 5 • LETO: XXXI

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarnja začel izhajati 26. januarja 1937. Železarnja izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajst-dnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Vani. Naslov: Uredništvo Železarnja, SZ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

ČESTITKE DELAVCEM V MARTINARNI, KONTI-LIVU, VALJARNI ŽICE IN PROFILOV IN PLAVŽU

S tem, ko so v TOZD Jeklarna za 2,8 % presegle mesečni plan izdelanega surovega jekla, k čemur so največji delež dodali delavci v SM jeklarni, so ustvarili pogoje, da so na konti livu odlili rekordno količino gredic in s tem omogočili, da so v TOZD Valjarna žice in profili presegle svoj rekord iz leta 1976. K temu uspehu pa so svoj pomemben delež dodali tudi delavci v TOZD Plavž, ki so izdelali 6,1 % več grodja, kot je predvideval plan in martinarije dobro oskrbovali z grodjem.

PRED OBRAVNAVANJEM IN OCENJEVANJEM REZULTATOV DELA IN POSLOVANJA V LETU 1981 V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH

Čeprav bodo zaključni računi temeljnih organizacij združenega dela in Železarnje, ki jih ugotavljajo delavski sveti, znani šele konec februarja, se bodo v prihodnjih dneh že pričele na zborih delavcev oziroma sestankih samoupravnih delovnih skupin obravnavati in ocenjevanje rezultatov dela in poslovanja temeljnih organizacij v preteklem letu. Ob dovolj kritičnem ocenjevanju lastnega dela in iskanju vzrokov za eventualna odstopanja od zastavljenih ciljev v letu 1981 se bomo morali soočiti tudi s splošnim ekonomskim stanjem Slovenije in Jugoslavije.

Čeprav so bili doseženi nekateri pomembni premiki v stabilizacijskih prizadevanjih, pri ocenjevanju lastnega dela ne bomo mogli mimo dejstva, da smo zaradi lastnih slabosti in razvojnih protislovij, čemur so se pridružila še zaostrena mednarodna gospodarska in politična gibanja, lani v Jugoslaviji imeli 38-odstotno stopnjo inflacije, kar prinaša vrsto negativnih posledic. Pri taki stopnji inflacije je namreč vse težje obvladovati ekonomske odnose pa tudi socialna razmerja. To in nekateri drugi kazalci kažejo, da se bomo v letošnjem letu srečevali s še bolj zaostrenimi gospodarskimi težavami pa tudi večjimi socialnimi zaostritvami. Koliko bomo vse to lahko obvladovali in zmanjševali te vplive, bo odvisno od našega lastnega dela, organiziranosti in usmerjenosti. To narekuje, da bomo morali biti pri ocenjevanju rezultatov lastnega dela in doseženih poslovnih rezultatov v preteklem letu dovolj kritični in samokritični z namenom, da bi bili naši delovni rezultati letos še boljši in da bi kar največ prispevali h gospodarski in družbeni stabilnosti.

Da bi lahko kar najbolj objektivno ocenjevali lanskega leta, moramo biti pri ocenjevanju dela in poslovanja temeljnih organizacij dovolj kritični in samokritični. Kajti večkrat smo preveč samozadovoljni z doseženimi, če pa bi to primerjali z dosežki v sorodnih temeljnih organizacijah doma in morda celo v razvitih deželah, bi zlahka ugotovili, da je mnogokje naša produktivnost znatno nižja in da tudi ostali kazalci poslovanja niso najboljši. V predbilančnih razpravah bi morali ugotavljati tudi vzroke za odstopanje od planskih ciljev, kakor tudi vzroke za odstopanja, seveda če so, od rezultatov, doseženih v sorodnih temeljnih organizacijah, to je z rezultati doseženih v povprečno ali nadpovprečno učinkovitih temeljnih organizacijah združenega dela. In ne samo ugotavljati, temveč tudi zahtevati, da se vzroki, ki so povzročili slabše poslovne rezultate, tudi učinkovito odpravijo.

Praksa preteklih let nas opominja, da smo se le preveč zadrževali pri objektivnih vzrokih in zunanjih vplivih, nismo pa dovolj kritično izpostavili tudi lastnih, to je subjektivnih slabosti, neizkoriščenih notranjih rezerv in možnosti. Te se kažejo še v vseh temeljnih organizacijah, označujejo pa jih rezerve v organizaciji dela, izkoriščenosti naprav in delovnega časa, v uporabi energetskih medijev in surovin, v različnih drugih stroških in ne nazadnje v velikih rezervah na področju produktivne, inventivne in inovativne ustvarjalnosti. Pri tem gre tudi za velike rezerve, ki jih imamo na področju kreativne dejavnosti, to je pri povezovanju ročnega dela z umskim in znanstvenega dela s praktičnim delom. Ob tem ocenjevanju ne bi smeli pozabiti na velike rezerve, ki jih imamo v dograjevanju družbenoekonomskih odnosov, v dograjevanju dohodkovnih odnosov — ekonomskih odnosov med delavci oziroma med temeljnimi organizacijami pri pridobivanju, razporejanju, združevanju in skupni porabi dohodka.

Praudarne in prizadete razprave pri ocenjevanju doseženega v preteklem letu nam morajo odkriti vse tisto, zaradi česar nismo dosegli vsega, kar smo načrtovali, da bi se učinkovito spoprijeli z vzroki, oziroma njihovim odstranjevanjem, da bi bili delovni in poslovni rezultati letos boljši in da bi dosledno uresničevali naloge, ki jih narekuje ekonomska stabilizacija. Ob tem bi se morali še kako zavedati, da nadaljnji padec realnega standarda delavcev lahko zadržimo ali zmanjšamo le z bolj produktivnim delom, boljšim gospodarjenjem, doslednim izpolnjevanjem izvoznih obveznosti in obveznosti do kupcev, ki za naše potrebe združujejo del deviznih sredstev, da si omogočimo nujen uvoz in s tem, da bodo vsi delavci zavestno sprejeli in uresničevali naloge, ki jih zahteva stabilizacija našega gospodarstva.

PROGRAM UKREPOV, NALOG IN AKTIVNOSTI NA PODROČJU EKONOMSKIH ODNOSOV S TUJINO

Objavljamo ukrepe, naloge in aktivnosti na področju ekonomskih odnosov s tujino za leto 1982, ki jih je sprejel izvršni svet skupščine SR Slovenije in pomenijo konkretizacijo sklepov, ki jih je sprejela skupščina SR Slovenije na sejah zbora združenega dela in zbora občin 25. decembra 1981 ob obravnavi predloga resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1982.

Skupščina SR Slovenije je obenem sprejela sklep, s katerim je naložila vsem nosilcem nalog iz teh aktov, da naloge, ukrepe in aktivnosti na področju ekonomskih odnosov

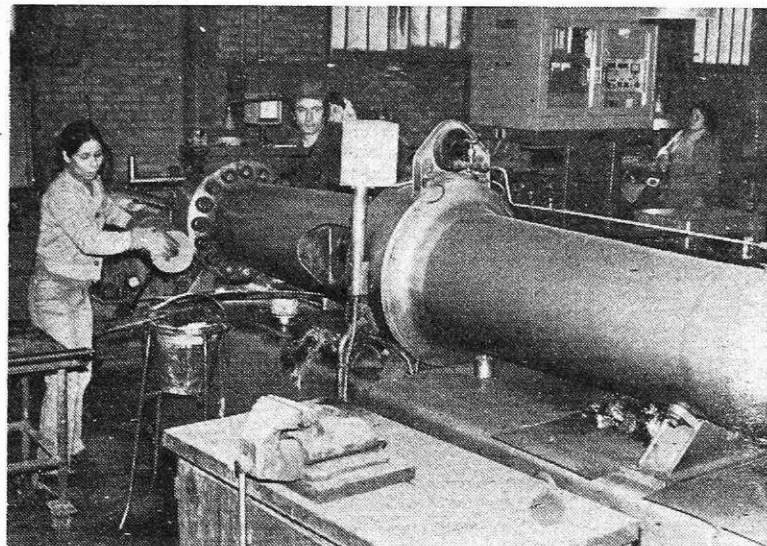
s tujino za leto 1982 ter naloge, ukrepe in aktivnosti na področju kmetijstva, živilske industrije in gozdarstva v letu 1982 obravnavajo. (Nadaljevanje na 3. strani)

MARTINARJI ZA 8,2 % NAD PLANOM

V sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah in v bitki za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije, se prav gotovo lahko razveselimo vsake tone več izdelanega surovega jekla, kar omogoča tudi ostalim proizvodnim temeljnim organizacijam, da izpolnjujejo svoje planske obveznosti, obveznosti do kupcev, do izvoza, s čimer krepimo tudi socialno varnost vseh delavcev TOZD in delovnih skupnosti. To pa je lep prispevek k stabilizaciji same Železarnje, kakor tudi celotnega našega gospodarstva.

Rezultati, ki so jih v januarju dosegli delavci v SM jeklarni, znova dokazujejo, kakor smo zapisali že pred štirinajstimi dnevi, da so martinariji na dobri poti stabilizacije

(Nadaljevanje na 7. strani)

V TOZD Elektrode (Foto I. Kučina)

OPTIMIRANJE OGREVANJA JEKLENIH BLOKOV V GLOBINSKIH PEČEH S POMOČJO PROCESNEGA RAČUNALNIKA

V Železarni Jesenice bomo v naslednjih dveh letih racionalizirali porabo energije pri ogrevanju blokov v globinskih pečeh in obenem povečali proizvodnjo. To bomo dosegli z uporabo procesnega računalnika, ki bo spremljal proces ogrevanja v pečeh in obenem upošteval informacije o delu valjavniškega ograda v valjarni. V nadaljevanju je opisana osnovna ideja, na kateri bo zgrajen software za procesni računalnik.

DEFINICIJA PROBLEMA

Gre za naslednji tehnološki problem. V jeklarni vlijemo v kokile bloke z maso devet ton, oziroma pet ton. Ko se jeklo strdi, prepelejo kokile z bloki po železnici v tri km oddaljeno valjarno. Tam bloke stripajo (izvlečejo iz kokil) in zalozijo v globinsko peč, da se ogrejejo

na temperaturo, ki je potrebna za uspešno valjanje. Čas ogrevanja v globinskih pečeh je odvisen od kvalitete materiala in od začetne temperaturne porazdelitve v bloku. Do sedaj smo gledali na čas, ki so ga bloki »preživeli« v kokili, razdelili bloke na tri skupine: na vroče, tople in hladne. Pokazalo se je, da je taka

razdelitev preveč groba in zato iz tehnoloških in energetskih vidikov neustrezna.

Vendar je mogoče prihraniti čas in energijo le, če proces ogrevanja dovolj dobro nadzorujemo, da si upamo, na primer, s polno odgovornostjo skrajšati čas ogrevanja in smo pri tem prepričani, da bodo bloki zadostno ogreti, da pri valjanju ne bo prišlo do težav. Za takšne odločitve pa je treba poznati potek ogrevanja vsakega posameznega bloka in upoštevati njegove kvaliteten posebnosti in zgodovino.

ZAČETNI IN ROBNİ POGOJI

Kvalitetne posebnosti blokov, ki so pomembne pri ogrevanju, so več ali manj poznane. Določa jih kemična sestava, kristalna struktura, format itd.

Robne pogoje določa stanje v globinskih pečeh: temperatura in velikost plamena, sestav atmosfere, temperatura sten peči itd. Tudi te pogoje lahko dokaj dobro izmerimo. Nekoliko težje je z začetnimi pogoji. Za uspešno poznavanje poteka ogrevanja blokov je namreč treba poznati temperaturno porazdelitev v notranjosti bloka ob zalaganju v peč. Ta podatek je namreč zelo pomemben, saj, na primer, vroči bloki ohranijo iz jeklarnje tri četrtine toplote, potrebne za valjanje.

Pri določeni začetni in robni pogoji lahko nato s pomočjo numeričnega postopka rešujemo bolj ali manj zapleteno parcialno diferencialno enačbo za prevajanje toplote. Rešiti enačbo se pravi določiti.

(Nadaljevanje na 7. strani)

PRIDOBIVANJE SOGLASIJ IN IZDELOVANJE FINANČNE KONSTRUKCIJE ZA PRIČETEK GRADNJE JEKLARNE 2

Po odločitvi o izbiri dobavitelja tehnološke opreme so vse aktivnosti usmerjene v pridobitev potrebnih soglasij in dovoljenj za uvoz opreme in izdajo gradbenega dovoljenja za pričetek gradnje jeklarnje 2.

Za nadaljevanje vseh aktivnosti je osnova pozitivna ocena komisije za oceno investicij pri skupščini SR Slovenije. Ta komisija je v gradnji jeklarnje 2 že večkrat razpravljala. Na seji 23. decembra 1981 je ugotovila, da naložba ustreza razvojnim usmeritvam in da je proizvodnja jekla, kot deficitarne surovine, smotrna in potrebna. Pri tem je komisija ugotovila, da je potrebno pridobiti zagotovila o razpoložljivi električni energiji, o tem, da naložba ne bo kvarno vplivala na prometne razmere in zahtevala analizo o čistem deviznem učinku. Na osnovi študij, ki smo jih izdelali skupaj z insti-

tutom Milan Vidmar v Ljubljani ter analiz, ki so bile pripravljene v okviru izdelave investicijskega programa, smo pripravili vloge na komite za energetiko, industrijo in gradbeništvo, komite za promet in zveze, institut za ekonomijo pri Ljubljanski banki in SIS EOT (samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino). Razen SISEOT smo že pridobili ustrezna pozitivna mnenja, ki smo jih predložili komisiji. Ta je ponovno razpravljala o projektu dne 28. januarja letos in ugotovila, da je storjen dokajšen napredek v pripra-

(Nadaljevanje na 2. strani)

DELEGATSKE VOLITVE 11. IN 14. MARCA

Splošne volitve članov delegacij za delegiranje v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture ter zdravstva in socialnega varstva, ki enakopravno odločajo s pristojnimi zbori skupščin družbenopolitičnih skupnosti v Socialistični republiki Sloveniji ter splošno glasovanje o izvolitvi delegatov v družbenopolitične zore skupščin družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji bodo po odloku skupščine SR Slovenije 11. in 14. marca.

Splošne volitve članov delegacij v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki opravljajo dela skupnega pomena za več organizacij združenega dela, delovnih ljudi, ki delajo v obrti in podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico in delavcev, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja, v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev in v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kakor tudi splošne volitve vseh članov delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb

v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije bodo v četrtek, 11. marca 1982.

Splošne volitve članov delegacij v krajevnih skupnostih in splošne volitve članov delegacij delovnih ljudi, ki delajo v kmetijski dejavnosti z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico in delavcev, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnosti in druge z zakonom določene oblike združevanja, bodo v nedeljo, 14. marca 1982. Ta dan bo tudi glasovanje o izvolitvi delegatov v družbenopolitične zore občinskih skupščin v Socialistični republiki Sloveniji.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V JANUARJU RAHLO PRESEGLI PROGRAM SKUPNE PROIZVODNJE

Po podatkih, ki jih dnevno zbira statistična služba na sektorju za ekonomiko, ki pa še niso dokončni, so proizvođače temeljne organizacije naše železarnje v januarju dosegle 129.064,8 ton skupne proizvodnje in s tem za 0,8 odstotka presegle mesečni program. Za prodajo je bilo izdelanih 34.102,7 ton izdelkov, s čimer smo za 2,3 % zaostali za programom.

V prvem mesecu drugega leta tega srednjeročnega načrta so v TOZD Jeklarna izdelali 42.307 ton surovega jekla in s tem presegle mesečni program za 2,8 % medtem, ko so v SM jeklarni sami presegle program za 8,2 %. Plavžarji so izdelali 14.326,6 ton grodja in programirane obveze presegle za 6,1 %.

Vesel in spodbuden start v novo leto.

DELEGATSKE VOLITVE 11. IN 14. MARCA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Glasovanje v družbenopolitičnih zborih vseh občinskih skupščin in skupščin skupnosti občin kot posebnih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za izvolitev delegatov v družbenopolitični zbor skupščine SR Slovenije bo v sredo, 14. aprila 1982. Ta dan bodo občinske skupščine in skupščine skupnosti občin volile tudi predsednika in člane predsedstva Socialistične republike Slovenije.

Ta čas v naši občini, kakor tudi na vsem območju SR Slovenije, že potekajo v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih temeljne kandidacijske konference, za izvedbo katerih so odgovorne krajevnice konference SZDL in osnovne organizacije zveze sindikatov in ki morajo biti zaključene do 10. februarja. Na teh konferencah bodo delegati poslušali poročila o poteku političnih aktivnosti v pripravah na volitve in obravnavali, usklajevali in sprejemali kandidatne liste za člane delegacij za skupščino družbenopolitične skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, predlog evidentiranih možnih kandidatov za zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ, za družbenopolitični zbor skupščine SR Slovenije, za predsednika in člane predsedstva SRS ter možne kandidate za nosilce vodilnih in drugih funkcij v republiki. Temeljne kandidacijske konference bodo obravnavale tudi pregled evidentiranih možnih kandidatov za zvezni zbor skupščine SFRJ in predlagali novoizvoljeni delegaciji možne kandidate za delegate v zveznem zboru skupščine SFRJ iz svoje temeljne samoupravne organizacije in skupnosti v obravnavo in sprejem.

V pripravah na volitve se bo prihodnji teden sestal tudi predsedstvo občinske konference SZDL, ki bo pripravilo poročila za redno sejo občinske konference SZDL, ki bo pred občinsko kandidacijsko konferenco, ki je predvidena med 15. in 22. februarjem.

Vse te predvolilne priprave morajo potekati v povezavi z uresničevanjem aktivnosti na področju gospodarske stabilizacije in za raz-

voj političnega sistema socialističnega samoupravljanja ter za uveljavljanje samoupravnega družbeno-ekonomskega položaja delavcev v združenem delu in v celotni družbeni reprodukciji. Te aktivnosti moramo tudi povezovati z analizami in ocenami delovanja delegatskega sistema v konkretnih sredinah, da bi se v novem mandatsnem obdobju izognili slabostim, ki so nas spremljale v delegatskem obdobju, ki se bo z volitvami izteklo.

ODGOVOR KOMISIJE ZA SAMOUPRAVLJANJE IN GOSPODARJENJE PRI IO SINDIKATA ŽELEZARNE

Uvodnik, objavljen v tedniku Železar 21. januarja, govori o nesmotrnem trošenju družbenih sredstev pri organiziranju občinskih zborov osnovnih organizacij sindikata v TOZD in delovnih skupnostih Železarne.

Takoj moramo poudariti, da se občinski zbori osnovnih organizacij sindikata organizirajo tako po vsebini kot po obliki z odločanjem sindikalnih skupin in njihovih delegatov v izvršnih odborih osnovnih organizacij sindikata v vseh TOZD in delovnih skupnostih. To pomeni, da so bile organizacije občinskih zborov obravnavane v najširšem krogu našega članstva, kar pisanju uvodnika očitno ni znano. Iz uvodnika pa lahko zaključimo, da je potemtakem obnašanje naših delavcev neodgovorno in nestabilizacijsko.

Občinski zbori sindikata se v naših osnovnih organizacijah organizirajo vsaki dve leti. Dolgoletna praksa je, da ima občinski zbor dva dela. Prvi del je delovni z največkrat precej obsežnim dnevnim redom. Tako so letos nekateri občinski zbori trajali tudi po tri ure in več. Moramo reči, da so bili tudi zelo plodni in da so prinesli marsikatero koristno po-

budo in predloge za bodoče delo sindikalnih organizacij in njihovih organov.

Na občinskih zbore se članstvo redno seznaja z gospodarskim stanjem TOZD in Železarne kot celote. Občinski zbori obravnavajo vedno tudi politično in gospodarsko stanje doma in v svetu. Obravnava se tudi organiziranost sindikalnih organizacij, njihova vloga v našem družbenopolitičnem sistemu in podobno. Trdimo, da se na občinskih zbore o teh problemih zelo živahno in temeljito razpravlja.

Drugi del teh občinskih zborov poteka že leta nazaj tako, da se organizirajo razne oblike družbenega srečanja, ki včasih vključujejo tudi glasbo za ples. Nekateri vabijo na občne zборе tudi svoje upokojence. Poudarjamo, da je obseg tega družbenega dela — če ga tako imenujemo — tak, kot se dogovorijo delavci na sindikalnih skupinah in izvršnem odboru sindikata. Torej gre v vsakem primeru za kolektivno odločitev baze, kakor bi temu lahko učeno rekli.

Strinjamo se s tem, da se je treba stabilizacijsko obnašati in tudi zavzemamo se za to. Vendar pa menimo, da je tudi te stvari treba urejati preudarno, pa tudi gospodarno. Menimo, da se moramo stabilizacijsko obnašati vedno: večer, danes in jutri. Nismo za to, da se sedaj, ko je velika družbena usmeritev za stabilizacijska prizadevanja, odpovemo na vrat na nos vsemu.

Zato se nam zdi, da to ni razmetavanje denarja; trdimo celo, da je ta denar največkrat dobro naložen, ker taka srečanja — tudi družabna — krepijo homogenost vsakega kolektiva, kar ni povsem neznana stvar.

In končno, če gledamo iz čisto človeškega vidika, se moramo vprašati, ali je res tako strašno razmetavanje denarja, če jeseniški železar vsaki dve leti sede s svojimi tovariši in svojci za mizo in preživijo prijeten večer? Za svoj denar seveda!

Če bi se pisec članka kdaj potrudil in prisostvoval kakšnemu občnemu zboru, bi se prav gotovo strinjal s tem odgovorom.

Menimo pa, da je tak način pisanja in tako obveščanje javnosti popolno nepoznavanje dela sindikalnih organizacij. Trudimo se in tudi v bodoče se bomo trudili za boljše delo, boljše medsebojne odnose in ne nazadnje za dosledno izpolnjevanje sprejetih planskih obveznosti, kar je največji garant za doseg stabilizacijskih ciljev.

Ena izmed oblik takih prizadevanj so in bodo občni zbori naših sindikalnih organizacij.

Komisija za samoupravljanje in gospodarjenje pri IO sindikata Železarne Jesenice

Železarski globus

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

Germanij je zelo krhka, sivo bela bleščeča kovina, ki je v naravi primešana bakrovim, svinčevim, cinkovim in še nekaterim drugim rudam. Uporabljajo jo predvsem za posebne optične naprave, na primer, za izdelovanje infrardečih vojaških opazovalnih naprav in v elektronski tehniki. Letna svetovna proizvodnja se giblje okoli 110 ton, medtem ko predvidevajo, da bo do leta 1984 narasla poraba na 160 ton. Po zahodnonemških podatkih je cena te kovine v zadnjem času zelo narasla, in sicer v enem letu kar za 100%. Vzrok je v vedno večjem povpraševanju, posebno še za potrebe vojaške industrije.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Boris Bregant

PREDSTAVLJAMO VAM PREDSEDNIKE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu naše železarne je JANEZ PIKON. Dela na sektorju novogradnji pri pripravah za realizacijo projekta jeklarne 2. Že dve leti in pol dela na tem projektu, predvsem na področju ocenjevanja stroškov investicije, na področju izdelave mrežnega programa ter izdelave idejnih rešitev in projektov za gradbena dovoljenja ter iskanja raznih soglasij in dovoljenj, sodeluje pa tudi s posameznimi temeljnimi organizacijami pri usklajevanju njihovih interesov v zvezi s projektom. Poudaril je, da so pri tem delu že tako daleč, da bo možen pričetek fizične realizacije izgradnje projekta brž, ko bo potrjena tudi finančna konstrukcija projekta. Rok za izgradnjo jeklarne 2 je 30 mesecev in če bi z deli začeli že meseca marca, bi izgradnjo dokončali do konca 1984. leta.

Janez je končal strojno fakulteto 1969. leta. Potem je do 1973. leta delal na vzdrževanju hidravlike, do 1976. leta je sodeloval pri izgradnji hladne valjarne na Bili, nato pa pri vzdrževanju hladne valjarne Bela do leta 1979, ko je prišel na sektor novogradnji, kjer je začel sodelovati pri projektu jeklarne 2.

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne je do sedaj imel petnajst sej. To je kar precej, skoraj praviloma ena seja na vsakih štirinajst dni. »Velikokrat se pojavi problem, ki ga je treba hitro rešiti,« je povedal Janez. »Poskrbeli smo, da dobijo delegati gradivo za seje pravočasno, to je vsaj pet dni pred sejo, da se lahko pripravijo. Tako so seje dosti krajše, nobena ne traja več kot dve uri. Za redne seje, ki so ob koncu meseca, dobimo gradivo vedno dovolj zgodaj, za tiste vmesne seje pa ponavadi prihaja gradivo kasneje.

Tri točke so stalne na dnevnem redu sej odbora za gospodarstvo v naši železarni. To so: analiza finančnega rezultata za pretekli mesec, ocene izvrševanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za tekoči mesec ter predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za naslednji mesec. Gradivo za te tri točke nam strokovne službe redno pošiljajo. Tudi razlaga o tem gradivu je v redu. Na prvi dve točki ne moremo več vplivati, ker se nanašata na tisto, kar je že mimo, zato pa so pri zadnji točki razprave daljše. Dosti časa posvečamo tudi izvozu, kakšna je bila realizacija v preteklem mesecu in kakšen je plan za prihodnji mesec.

Razpravljajo tudi o kvartalnih in polletnih poslovnih poročilih. Skoraj

na vsaki seji obravnavajo delegatska vprašanja. Tako so v zadnjem času

razpravljali o delu zunanjih firm v Železarni. Obseg njihovega dela v Železarni bi se z boljše organizacijo in večjo produktivnostjo predvsem vzdrževalnih temeljnih organizacij lahko bistveno zmanjšal. Delegati so tudi spraševali o ukrepih za izboljšanje stanja v jeklarni, zahtevali so poročila o izvajanju sprejetih ukrepov za izboljšanje delovne in tehnološke discipline. Ugotovljeno je, da se sklepi delavskega sveta v zvezi s tehnološko in delovno disciplino sploh ne izvajajo, zato so zahtevali, da vodje temeljnih organizacij razložijo, zakaj se ti sklepi ne izvajajo. Poročila o tem pa še niso dobili. Dosti govora je v zadnjem času tudi o planu dolgoročnega razvoja Železarne do leta 2000. Tudi to vprašanje je sprožil delegat, ki ga je zanimalo, ali imamo v Železarni ta plan ali ne in je bilo ugotovljeno, da ga v resnici nimamo.

Janez je tudi pojasnil, da v primeru, ko delegat ni zadovoljen z odgovorom ali sklepom odbora, to vprašanje obravnavajo še enkrat na naslednji seji.

Odbor razpravlja tudi o izpolnitvi, o založenosti s polproizvodi in o proizvodnji. »Delamo v redu. Zaenkrat nimamo težav s polproizvodi in s proizvodnjo, toda v januarju se je zataknilo pri odpremi. Zaradi premajhnih prevoznih zmogljivosti je ta mesec v Železarni ostalo okoli 1000 ton gotovih proizvodov,« je še povedal Janez.

»Nekaj časa smo bili edini odbor, ki je imel seje popoldan. Ko smo to ugotovili, smo jih prestavili na dopoldanski čas. Prav zaradi tega je tudi pomembno, da dobijo delegati gradivo pravočasno. To je osnova, da seje v redu potekajo in da ne trajajo več kot uro in pol do dve uri.

Mnoga vprašanja, o katerih smo včasih razpravljali na tem odboru, so prenešana na odbore za gospodarstvo v temeljnih organizacijah. To so zlasti tista vprašanja, ki se nanašajo na osebni dohodek, poročila in podobno.

Pomembno je, da delegat v takem odboru, kot je naš, ne gleda samo na interese posamezne temeljne organizacije, ampak širše, na interese celotne Železarne, to pa je za mnoge delegate včasih nekoliko težje.

UREDNIŠKI ODBOR O ODGOVORU OBČINSKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV JESENICE

Uredniški odbor je menil, da se odgovor občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice na uvodnik, objavljen v drugi številki Železarja 14. januarja, objavi v celoti, čeprav ima zelo malo skupnega z vsebino in čeprav odgovora ni sprejel svet, za čigar avtoriteto se je skril podpisani predsednik. Odgovor, objavljen v četrti številki Železarja 28. januarja, je imel bolj namen diskreditirati pisca uvodnika, ki 37 let aktivno deluje in spremlja družbenopolitično življenje v občini, kot pa odgovarjati na vsebino.

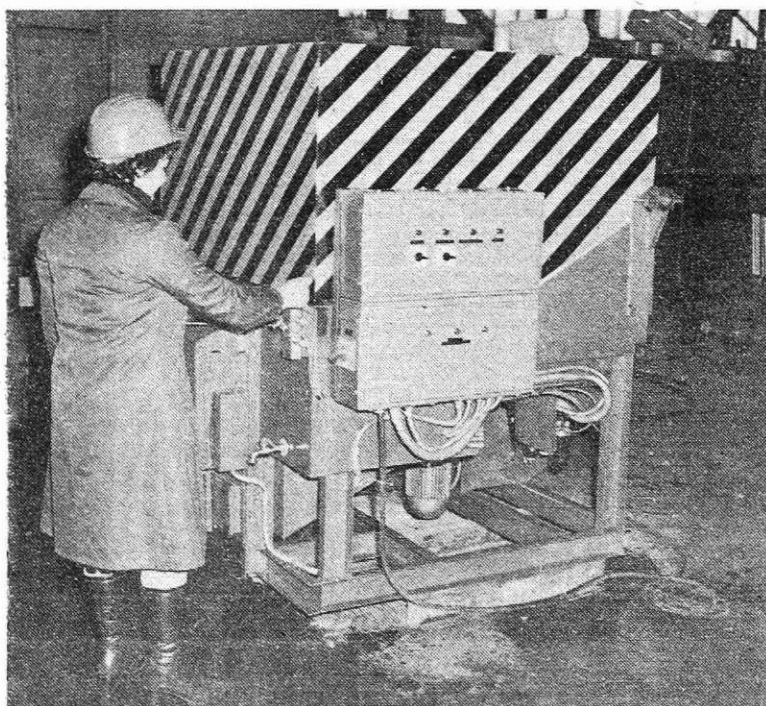
Delovnih prizadevanj delavcev pri uresničevanju svojih planskih obveznosti in zastavljenih ciljev ekonomske stabilizacije, čemur v Železarni namenimo veliko pozornost, ni moč vzporejati z dobrim ali slabim delom organizacij in organov zveze sindikatov. Zlonamerno je tudi podtikanje uvodniku ustvarjanje nezaupanja v največjo vrednoto naše socialistične revolucije, ki je uredniški politiki in piscu svetinja.

Uvodnik, objavljen v 2. številki Železarja, ne ocenjuje posameznih delavcev, ker so kot člani sindikata ali drugih družbenopolitičnih organizacij aktivni toliko, kolikor jih organizacije neposredno vključujejo v reševanje aktualnih nalog in problemov. Ker pa osnovne organizacije sindikata prek sindikalnih skupin ne delajo, vsaj v Železarni ne, pa tudi mnogokje drugje ne, kot je ugotavljal v omenjenem novoletnem razgovoru tudi predsednik Rado Galeb, kar onemogoča neposredno vključevanje vseh delavcev in kar je merilo aktivnosti sindikata, potem so očitki na račun delavcev nekorektni in dejansko demagoški.

Po zakonu o javnem obveščanju ne smemo objavljati anonimnih prispevkov in zato tudi uvodnik ni anonimen, kakor tudi ne številni nepodpisani članki, objavljeni v Železarni, kar avtorji to želijo, razlog pa je ravno v takih reakcijah, kot je odgovor občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice, oziroma predsednika.

Uredniški odbor je prepričan, da bo tako o uvodniku kakor o odgovoru spregovoril na seji tudi občinski sindikalni svet, pri čemer naj si osveži vlogo sindikatov v družbenoekonomskih odnosih in samoupravni demokraciji, kakor jo je v svoji knjigi Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja opredelil Edvard Kardelj, programske usmeritve slovenskih sindikatov in ne nazadnje novoletni razgovor z Radom Galebom, predsednikom sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, ki smo ga objavili v Železarni, ob kritični presoji dela organov in organizacij zveze sindikatov v občini.

Uredniški odbor

Pralnik strojnih delov je bil od projekta TIDN do pogona izdelan doma v enajstih mesecih-pripravlja se prodaja na širšem tržišču (Foto S. Kokalj)

PRIDOBIVANJE SOGLASIJ IN ZDELOVANJE FINANČNE KONSTRUKCIJE ZA PRIČETEK GRADNJE JEKLARNE 2

(Nadaljevanje s 1. strani)

vah za pričetek realizacije in da je potrebno pospešeno izdelati finančno konstrukcijo.

Na SISEOT smo poleg že omenjenih dokumentov predložili tudi pozitivno oceno Gospodarske zbornice SRS, republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino, samoupravni sporazum o združevanju deviznih sredstev za projekt jeklarne 2, obseg deviznih sredstev, pridobljenih na osnovi nadplanskega izvoza v okviru protidobav z Mannesmann Demagom ter seznam vseh delov, ki jih nameravamo uvažati po carinskih grupah. Tako pripravljeno gradivo je obravnavala komisija za oceno predlogov pri SISEOT, ki bo svoje zaključke posredovala skupščini SISEOT, ki je za tako velike projekte, kot je jeklarne 2, edina pristojna odločati o izdaji dovoljenja za uvoz in zadolževanje v tujini. Skupščina bo predvidoma zasedala v drugem delu februarja.

Ker razpolagamo s ponudbo za inozemski finančni kredit, kateremu je opcija za dokaj ugodne kreditne pogoje potekla 27. januarja, smo

pred tem vzpostavili kontakt z Narodno banko Slovenije in izvršnim svetom skupščine SR Slovenije, tako da smo prek zveznega sekretarja za zunanjo trgovino, zahodnonemško banko KfW, ponudnika garancije Hermes in firmo Mannesmann Demag informirali o nastali situaciji tudi prek ambasade ZRN v Jugoslaviji. Na ta način smo hoteli pokazati realno situacijo in stopnjo pripravljenosti projekta in njegove usklajenosti z razvojnimi načrti SRS. Tako še vedno obstojajo, čeprav minimalne možnosti, da kredit pod ugodnimi pogoji še zadržimo.

Skupaj s finančnimi institucijami je dogovorjeno, da pospešeno pristopimo k izdelavi finančne konstrukcije, ki naj bi bila zaključena v približno dveh mesecih. V tej finančni konstrukciji poizkušamo najprej poiskati možnosti koriščenja sredstev v letu 1982, da bi tako pričeli s fizičnim izvajanjem. Pripravljen je predlog, po katerem naj bi razpolagali s sredstvi delovne organizacije, SOZD Slovenske železarne, sovlagatelj ter domačih kreditov leta 1982, in skupni vrednosti milijardo din, ostala sredstva bi formalno v naslednjih letih tako, da bi naložba v grobem še vedno sledila terminskim planom v investicijskem programu.

PROGRAM UKREPOV, NALOG IN AKTIVNOSTI NA PODROČJU EKONOMSKIH ODNOSOV S TUJINO

(Nadaljevanje s 1. strani)

jih sprejmejo kot svoj program dela za leto 1982 in jih dosledno izvajajo. Prav tako je zadolžila vse nosilce nalog, da o njihovem izvajanju tekoče obveščajo izvršni svet skupščine SR Slovenije, ki bo o tem poročal skupščini SR Slovenije.

Poleg aktivnosti in ukrepov predvidenih v resoluciji bo večja usmerjenost organizacij združenega dela v izvoz blaga in storitev v letu 1982 podprta z naslednjimi aktivnostmi in ukrepi tekoče ekonomske politike.

1. Za pospeševanje izvoza in deviznega priliva iz konvertibilnega področja bodo temeljne banke v januarju 1982 sprejele plane bank za 1982. leto, v katerih bodo upoštevane in konkretizirane usmeritve in naloge iz resolucije 1982.

2. Samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje bodo po obravnavi v organizacijah združenega dela s sklepi skupščin znižale obveznosti združevanja sredstev za organizacije, ki izvažajo na konvertibilno področje.

3. Organizacije združenega dela bodo v okviru samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino v januarju 1982 uskladile plane izvoza in uvoza, plane priliva in odliva ter plane kreditnih odnosov s tujino, posebej za konvertibilno in klirinško področje ter posebej za blagovno in neblagovno menjavo.

V postopku usklajevanja bodo organizacije združenega dela prevzele konkretne obveznosti v absolutnih zneskih za pokrivanje potreb dejavnosti splošnega družbenega pomena.

V letu 1982 bodo v okviru samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino izvedene priprave za preoblikovanje enot tako, da bodo enote predstavljale dejansko reprodukcijski kompleks in da bodo v posamezni enoti organizirani in povezani tisti člani, ki v medsebojni proizvodni, prometni in storitveni soodvisnosti ustvarjajo in uporabljajo skupni devizni priliv.

4. Organizacije združenega dela bodo z ustvarjenimi devizami razpolagale v odvisnosti od realizacije svojih samoupravno usklajenih planov ekonomskih odnosov s tujino za konvertibilno in klirinško področje in od uresničevanja projekcije plačilno-bilanca in devizno-bilanca položaja SR Slovenije. V postopku usklajevanja planov bodo organizacije združenega dela določile delež deviz, s katerimi bodo razpolagale za lastne potrebe.

Samoupravna interesna skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino bo do 1. 1. 1982 sprejela metodologijo za mesečno spremljanje in izvrševanje usklajenih planov ekonomskih odnosov s tujino za konvertibilno in klirinško področje ter v samoupravnem sporazumu:

- opredelila obveznost mesečnega spremljanja in analiziranja uresničevanja usklajenih planov izvoza in uvoza blaga, izvoza in uvoza storitev, deviznega priliva in odliva

in kreditnih odnosov s tujino po posameznih članih skupnosti, — določila da bo na podlagi mesečnih analiz uresničevanja planov ekonomskih odnosov s tujino sprejela ukrepe za tiste člane skupnosti, ki usklajenih planov ne uresničujejo ter za te člane opredelila nove možnosti prijavljanja poslov uvoza in o tem obvestila Narodno banko Slovenije.

— opredelila možnosti in pogoje za črpanje deviznih sredstev tistih članov samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino, za katere sredstva združujejo po samoupravnem sporazumu po 69. členu zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, odvisno od dejansko združenih deviz.

Samoupravna interesna skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino si bo prizadevala, da bodo v okviru interesne skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino dopolnjena enotna merila za sklepanje samoupravnih sporazumov po 69. členu zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, tako da bo v vseh republikah in avtonomnih pokrajinah uveljavljen režim na enotnih osnovah.

5. Uvoz opreme bo v letu 1982 izvršen pretežno na podlagi izdanih soglasij samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino in namenjen v glavnem proizvodnji za izvoz. Nove prijave za uvoz opreme v letu 1982 bodo možne predvsem za proizvodnjo za izvoz, za zagotavljanje njenih energetskih virov in primarno kmetijsko proizvodnjo v skladu z investicijsko politiko opredeljeno v resoluciji o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 v letu 1982.

6. Gospodarska zbornica Slovenije in splošna združenja bodo do 1. 1. 1982 pripravila seznam proizvodov, za katere ne bo možno vlagati novih in reklamirati starih, prijav za uvoz blaga. Pri tem bodo upoštevali nujnost uvoza surovin in reprodukcijskega materiala za proizvodnjo za izvoz, zaključne bazične dejavnosti, ki so v višji fazi obdelave vključene v izvoz, za primarno kmetijstvo, za uvoz proizvodnje blaga za osnovno oskrbo občanov in za zdravstveno varstvo.

— oblikovale stališča o vprašanih, ki bodo predmet dogovarjanja v sekcijah Gospodarske zbornice Jugoslavije;

— usmerjale strokovno izpopolnjevanje zunanjetrgovinskih kadrov, ki delajo doma ali v tujini, posebno v državah v razvoju.

Organizacije združenega dela bodo analizirale stanje v podjetjih v tujini in v primerih večletnih izgub pripravile programe za sanacijo oz. likvidacijo podjetja v tujini.

9. Za večjo uporabo domačih prometnih zmogljivosti pri izvozu in uvozu bosta Gospodarska zbornica Slovenije in samoupravna interesna skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino pospešili samoupravno sporazumevanje med proizvajalci izvozniki in prevozniki.

10. V okviru samoupravnega sporazuma o načinu in pogojih usklajenega nastopanja pri izvajanju investicijskih del v tujini bodo organizacije združenega dela krepile medsebojno sodelovanje in uveljavljale dohodkovne odnose med gradbenimi projektantskimi, inženiring organizacijami in ostalimi proizvajalci domače opreme in reprodukcijskih materialov pri nujenju kompleksnih objektov. V ta namen bodo organizacije združenega dela iz teh dejavnosti do konca 1. trimesečja 1982 predložile konkretne programe svojih povezav, organizacije združenega dela, ki izvajajo investicijska dela v tujini, pa bodo pri izvajanju teh del v tujini zagotovile najmanj 20% vgraditev opreme in repromateriala iz SFRJ.

V novoustanovljenem splošnem združenju za inženiring bodo organizacije združenega dela s področja svetovalnih, razvojnih in inženiring dejavnosti do 31. 3. 1982 izdelale skupen program svojih aktivnosti ter predlog za medsebojno delitev dela in specializacijo.

11. Večje sodelovanje organizacij združenega dela z državami v razvoju bo podprto z naslednjimi ukrepi:

- v okviru samoupravnega sporazuma sklenjenega v samoupravni interesni skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino bo zagotovljeno združevanje deviznih sredstev za pospeševanje in sodelovanje z državami v razvoju (plačevanje uvoza blaga in storitev, proizvedenih v lastnih in mešanih podjetjih,

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 8. DO 14. FEBRUARJA

8. februarja, JANEZ BIDOVEC, vodja nabavnega sektorja, Lesce, Na Trati 49, štev. telefona 75-591;

9. februarja, FRANC GASSER, vodja TOZD Profilarna, Žirovnica, Moste 22 b;

10. februarja, MIROSLAV NOČ, vodja TOZD Remontne delavnice, Lesce, Na Trati 30, štev. telefona 75-991;

11. februarja, VLADIMIR OBLAK, vodja TOZD Strojne delavnice, Jesenice, Titova 1 a, štev. telefona 81-727;

12. februarja, BORIS PESJAK, vodja FRS, Jesenice, Cesta revolucije 2 a, štev. telefona 82-726;

13. februarja, JANKO PERNE, vodja invest. razvoja, Jesenice, Titova 20, štev. telefona 81-904;

14. februarja, OSKAR KÜRNER, vodja RO, Jesenice, Tavčarjeva 9, štev. telefona 81-214.

Obvestilo o spremembi dežurstva:

Odbor za splošne zadeve in informiranje delavskega sveta Železarne je na svoji seji dne 29. januarja sprejel spremembe in dopolnitve navodila za opravljanje del in nalog dežurne službe v Železarni. Tako se besedilo pod 6.1. v poglavju »Način opravljanja nalog dežurnega Železarne« za veljavnostjo od 1. februarja 1982 po novem glasi:

Dežurstvo se opravlja vsak delovni dan od 14. do 7. ure naslednjega dne zjutraj, in sicer, tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 7. ure do 7. ure naslednjega dne.

V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po Železarni. Vse ostalo je razvidno iz pisne informacije, ki je bila posredovana vsem vodjem TOZD in sektorjev.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 8. 2.	FRANC NOVAK	IVAN KAVČIČ
TOREK – 9. 2.	JANEZ ARH	PETER SEKLOČA
SREDA – 10. 2.	JANEZ VEHR	ANTON KAVČIČ
ČETRTEK – 11. 2.	BOGOMIR SVETINA	MARJAN ERMAN
PETEK – 12. 2.	IVAN MEŽIK	JANEZ FALETIČ
SOBOTA – 13. 2.	MARJAN PINTAR	ZDENKO CUND
NEDELJA – 14. 2.	DUŠAN SMID	BERTI KRAPEŽ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 3549
vezni telefon je: 2317

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 8. do 13. februarja bodo delale naslednje obratne ambulante: dopoldne: I. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle in IV. obratna ambulanta – dr. Marija Može-Kovačič.

popoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.

V soboto, 13. februarja, samo dopoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.

Dispanzer za borce: IV. obratna ambulanta – dr. Marija Može-Kovačič.

ZOBNE AMBULANTE:

dopoldne: I. zobna ambulanta – v dent. Viktor Stražisar in III. zobna ambulanta – dr. Bela Gazafi.

popoldne: II. zobna ambulanta – dr. Bela Gazafi in dent. Marjan Hočevar.

V soboto, 13. februarja, samo dopoldne: II. zobna ambulanta – v dent. Marjan Hočevar.

Za borce v četrtek, 11. februarja, popoldan: v dent. Marjan Hočevar.

POZIV KRVODAJALCEM

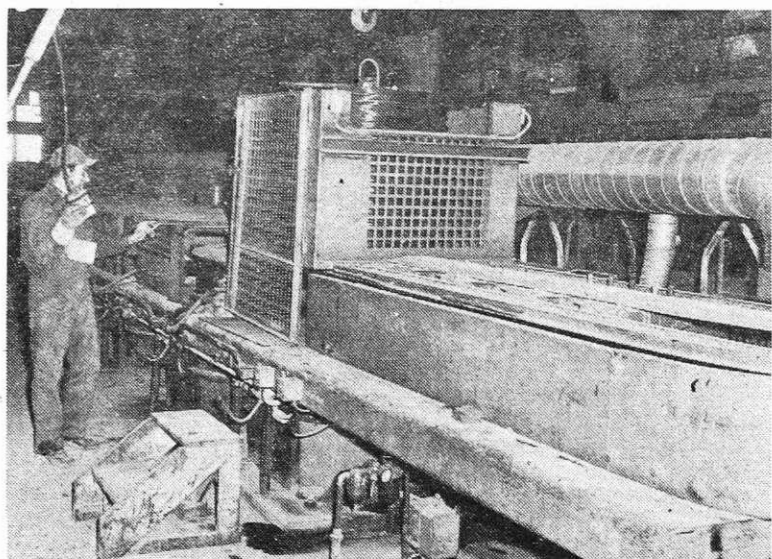
Zaradi izrednega pomanjkanja krvi je zavod za transfuzijo krvi v Ljubljani pozval vse občinske organizacije Rdečega križa v Sloveniji, da povabijo in zberejo prostovoljne krvodajalce za izreden odvzem. Občinski odbor RK Jesenice se je tej akciji odzval in obljubil, da zbere krvodajalce.

Odvzem krvi bo v Ljubljani 15. februarja na zavodu za transfuzijo krvi. Krvodajalce bo z Jesenic odpeljal poseben avtobus izpred bolnice Jesenice ob 7. uri zjutraj. Avtobus se bo ustavil še pred železniško postajo, na Javorniku, Koroški Beli in v Žirovnici.

Zaradi nemotenega prevoza prosimo, da se vsi krvodajalci prijavijo do petka, 12. februarja, na občinski odbor RK, telefonska številka 81-950, delavci temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarne pa na oddelek za zdravstveno in socialno varstvo, telefonska številka 32-13.

O pomenu krvodajalstva je bilo že mnogo povedano, zato upamo, da se boste izredne krvodajalske akcije udeležili v čim večjem številu, saj je kri sedaj, ko je primanjkuje, še toliko bolj dragocena kot sicer.

OBCINSKI ODBOR RK
JESENICE

Patentirnica žice (Foto S. Kokalj)

7. Gospodarska zbornica Slovenije bo skupaj s samoupravno interesno skupnostjo SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino, splošnimi združenji in ustreznimi organizacijami združenega dela pripravila konkretne predloge za združevanje sredstev za nove programe, usmerjene pretežno v izvoz.

Temeljne banke bodo spremljale dosežene izvozne in druge učinke novogradenj in modernizacij v primerjavi s programi, ki so bili podlaga za odobravanje kreditov. V primerih, ko predvideni učinki investicij ne bodo doseženi, bodo namesto ugodnosti za odobrene kredite uveljavljeni splošni kreditni pogoji.

8. Gospodarska zbornica Slovenije bo pospešila delovanje sekcij, v okviru katerih bodo organizacije združenega dela:

- najpozneje do konca prvega trimesečja 1982 oblikovale skupne programe izvoza in uvoza za posamezno državo s posebnim ozirom na povečanje izvoza;

- sporazumele se bodo v primerih, ko bi prihajalo do prekrivanja njihovih programov;

- dogovorile se bodo za skladno delovanje zunanjetrgovinske mreže in o drugih vprašanih usklajenega nastopa v določeni državi ali skupini držav;

- skupno opredelile prioriteto razporeditev posameznih tržišč zasnovanih na njihovi pomembnosti in ustreznosti našemu gospodarskemu potencialu in usmerjale gospodarsko poslovanje na teh tržiščih;

naložbe, v lastna in mešana podjetja in dajanje kreditov),

- temeljne banke, bodo še nadalje usmerjale sredstva v kreditiranje izvoza blaga in storitev v države v razvoju ter za opravljanje investicijskih del v tujini,

- banke in zavarovalnice bodo zagotavljale zavarovanja plačil iz držav v razvoju ter se povezovali in krepile odnose s finančnimi institucijami v državah v razvoju

- temeljne banke bodo sredstva za naložbe usmerjale v naložbe v državah v razvoju, ki dolgoročno krepijo izvozno sposobnost organizacij združenega dela in povezovanje z državami v razvoju.

12. Samoupravna interesna skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino in Gospodarska zbornica Slovenije bosta sprejeli dodatne ukrepe za krepitev obmejnega gospodarskega sodelovanja na višjem nivoju s tem, da se pretežno uvažajo reprodukcijski material ob izravnani menjavi in uporabi deviz v razmerju 1:1. V tem okviru bodo 65% uporabile organizacije združenega dela na obmejnem območju, 35% pa se bo usmerilo na uvoz najnujnejših proizvodov, dogovorjenih v samoupravni interesni skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino in interesni skupnosti za obmejno gospodarsko sodelovanje.

(Poročevalec SRS in SFRJ za delegacije in delegate, št. 2 z dne 26. januarja)

GASILCI SVOJE NAPRAVE TUDI VZDRŽUJEJO

Člani poklicne gasilske čete železarne Jesenice skrbijo poleg požarne varnosti in reševanja tudi za obvezno servisno vzdrževanje gasilnih in drugih naprav na področju jeseniške občine. Tako skrbijo za šest do sedem tisoč ročnih gasilnih aparatov, ki jih morajo občasno pregledati in v njih dopolniti ali zamenjati gasilno maso. Pogoji za to njihovo dejavnost niso najboljše, ker jim primanjkuje ustrezen prostor. Pred kratkim so dobili ustrezno vozilo za servisiranje.

Odgovarjajo tudi za vzdrževanje hidrantnega omrežja v železarni, drugod pa za stabilne hidrantne naprave v objektih. Razen tega v železarni vzdržujejo deset avtomatskih naprav za gašenje.

Vzdrževanje zahteva natančnost in odgovornost, saj morajo biti gasilne naprave v redu in pripravljene ob vsakem času učinkovito pogasiti ogenj.

Gasilci so zadovoljni, da je zadnje čase razmeroma manj požarov, na kar je vsekakor vplivalo intenzivno poučevanje občanov in dobra usposobljenost ter uspešno delovanje civilne zaštite.

B. B.

Naš plavčar (Foto I. Kučina)

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

15. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Jesenice JANEZ PIKON je v ponedeljek, 1. februarja, sklical že 15. sejo odbora za gospodarstvo v tej mandatni dobi. Na seji so poleg pregleda izvrševanja sklepov 14. seje odbora obravnavali še: informacijo o dolgoročnem planu železarne Jesenice, koriščenju sredstev za projektno dokumentacijo, vzeli na znanje oceno izvrševanja operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec januar 1982, potrdili predlog programa skupne in blagovne proizvodnje za mesec februar 1982, pod točko razno pa so izdali soglasje za pripis razlike, ki je nastala med uvoženimi in plačanimi slabi iz ČSSR.

Poročilo o izvrševanju sklepov 14. seje odbora za gospodarstvo je podal član poslovnega odbora Božidar BARTELJ. Iz poročila je bilo razvidno, da so sklepi izvršeni, nekateri, ki so dolgoročne značaja, pa so v izvajanju. Povedal je, da bodo zaključki in predlogi o sprejemu proizvodnega plana Železarne za leto 1982 upoštevani v finančnem planu, oziroma so sestavni del politike in načina izvajanja plana za leto 1982.

Vodja oddelka za analize in planiranje v sektorju za ekonomiko Maruša DROLC je podala informacijo o pripravah na dolgoročni plan železarne Jesenice za obdobje 1986 do 2000. Uvodoma je povedala, da je delavski svet Železarne na seji v mesecu februarju leta 1979 na podlagi 17. člena zakona o temeljni sistema družbenega planiranja sprejel sklep o pripravi dolgoročnega plana železarne Jesenice za obdobje 1986 do 2000.

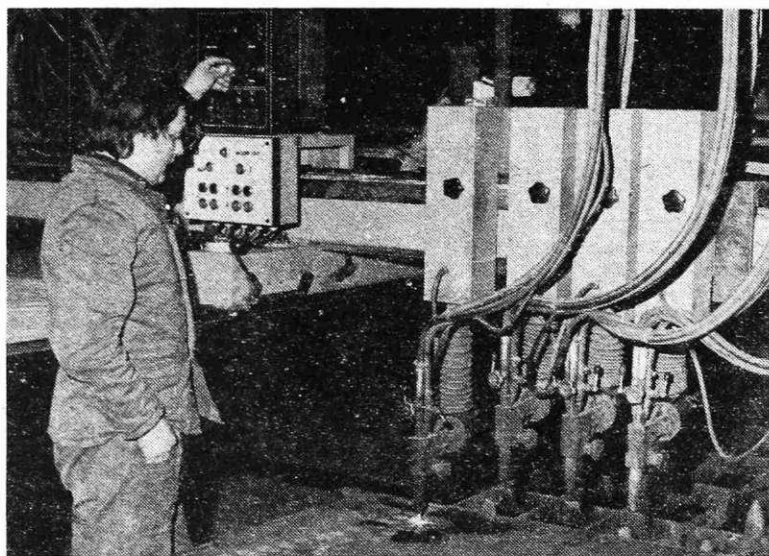
Na takratni seji so zadolžili poslovni odbor, da na osnovi razvojnih možnosti in smernic za pripravo dolgoročnega plana pripravi v letu 1981 predlog samoupravnega sporazuma o temeljih dolgoročnega plana železarne Jesenice in v prvi polovici leta 1983 predlog dolgoročnega plana železarne Jesenice. Naloge in sklepe o pripravi dolgoročnega plana so v marcu 1979 sprejeli tudi vsi delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, skupno s sprejetjem sklepov o pripravi srednjeročnih planov za obdobje 1981 do 1985. Od marca 1979. leta do sredine leta 1981 je delo potekalo na pripravi in sprejetju planskih dokumentov za obdobje 1981-1985. K pripravi na dolgoročni plan se je pristopilo šele v letu 1981, ko so na seji poslovnega sveta SOZD v mesecu januarju sprejeli sklep, da se v vseh organizacijah SOZD pristopi k izdelavi dolgoročnega plana. Na seji odbora za planiranje SOZD Slovenske železarne so v mesecu aprilu lanskega leta razdelili potrebne naloge v prvi fazi ter imenovali ustrezno strokovno komisijo za izdelavo analize predvidenega proizvodnega programa, poslovni odbor Železarne pa je imenoval tudi ostale nosilce nalog oziroma strokovno grupo za pripravo posameznih analiz razvojnih možnosti do leta 2000 za naslednja področja: tržno analizo in prodajne možnosti, nabava, finance, kadri ter področje tehnologije in razvoja. Za pomoč pri delu strokovnih grup je poslovni odbor meseca maja izdelal »Nekatere usmeritve dolgoročnega razvoja železarne Jesenice«, ki so bile posredovane tudi SOZD Slovenske železarne. Do konca meseca julija so člani strokovne grupe za pripravo dolgoročnega proizvodnega programa posredovali predloge dolgoročnega proizvodnega programa po področjih, za katere so bili zadolženi. Sodelavci v sektorju za ekonomiko - v oddelku za plan in analize so te predloge združili v celoto. V septembru so bile na podlagi teh ugotovitev postavljene natančnejše usmeritve glede predvidenega proizvodnega programa, ni pa bila še določena dinamika. Člani strokovne grupe so bili na osnovi zaključkov zadolženi, da do konca leta 1981 izdelajo materialno bilanco in predvideni asortiman proizvodnje z vsemi potrebnimi investicijami, s katerimi je potrebno seznaniti tudi SOZD Slovenske železarne.

Po razpravi, v kateri so sodelovali: član poslovnega odbora Božidar Bartelj, vodja sektorja novogradenj Emil Azman ter Janez Pikon in Jože Kastelic, so zadolžili poslovni odbor Železarne, da pregleda opravljeno delo ter poda ustrezni predlog organiziranja v bodoče glede dolgoročnega plana železarne Jesenice za obdobje 1986-2000.

Vodja sektorja novogradenj Emil AZMAN je navzoče seznanil s koriščenjem sredstev za projektno dokumentacijo na kontu 016-2/978-14, ki se nanaša na investicijo lužnišnica žice v temeljni organizaciji Žičarna in hidroelektrarno Javornik v temeljni organizaciji Energetika.

Kako smo dosegli proizvodne rezultate v mesecu januarju, je nav-

zoče seznanil vodja oddelka za operativno planiranje proizvodnje Avgust KARBA. Predvsem je poudaril, da je temeljna organizacija Jeklarna v preteklem mesecu dosegla izredno dobre proizvodne rezultate; plan skupne proizvodnje so presegli na SM pečeh. Od predvidenih 26.300 ton so v obeh oddelkih (SM jeklarni in elektro pečeh) izdelali kar 28.459 ton jekla, kar je izredno dober uspeh delavcev, ki so zaposleni v naši jeklarni in ki delajo v izredno težkih fizičnih pogojih. Lep uspeh so dosegli tudi na kontilivu, saj so vili kar 5.089 ton jekla. Zelo dobre rezultate so dosegli tudi v temeljni organizaciji Valjarna žice in profilov, saj so dosegli rekordno proizvodnjo v količini 10.701 ton valjane žice.

TOZD Monter Dravograd - koordinantni sektor na foto celico

3. SEJA ODBORA ZA INFORMIRANJE PRI DS ŽELEZARNE

V petek, 29. januarja, so se na 3. redni seji sestali člani odbora za informiranje in obravnavali naslednje točke dnevnega reda: pregled sklepov prejšnje seje, informacija o razgovoru o vsebinski zasnovi glasila Železar, sklepi občinskega komiteja o vsebini Železarja in problematiko izdajanja tedenske informacije.

Pri pregledu izvrševanja sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so sklepi izvršeni.

V mesecu juliju 1981 je bila organizirana delegatska konferenca o vsebinski zasnovi glasila Železar. Take konference so oblika dela uredniškega odbora za podružljanje glasila. Na konferenci so sodelovali delegati iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti in posredovali svoje pripombe, stališča in predloge. Pri pregledu zapisnika te konference je odbor ugotovil naslednje:

- Glasilo Železar bi moralo biti v prihodnje bolj angažirano, predvsem na področju prikazovanja problematike, ki je v posameznih obdobjih aktualna za delovno organizacijo.

- Razširiti je treba krog delavcev - dopisnikov, predvsem pa delavcev, ki so sposobni sodelovati tudi pri sestavi uvodnika.

- Ponovno bi kazalo razmisliti o smotnosti in pregledu vsebinske zasnove Tedenske informacije (o tem so člani odbora že razpravljali na tej seji).

- Poseben poudarek pa bi bilo potrebno dati predstavitvi delavcev, ki vlagajo več navora pri izvrševanju vsakodnevnih delovnih nalog ali ki se poleg svojega rednega dela v prostem času ukvarjajo tudi z zanimivimi hobiji.

Na konferenci je bilo podanih še več mnenj in stališč, vendar so našteje po mnenju odbora najpomembnejše ter jih je treba upoštevati pri nadaljnji uresnitvi programske zasnove glasila. Odbor je tudi ugotovil, da je večina teh vključenih v vsebinsko zasnovo glasila, nekatere pa se tudi že izvajajo.

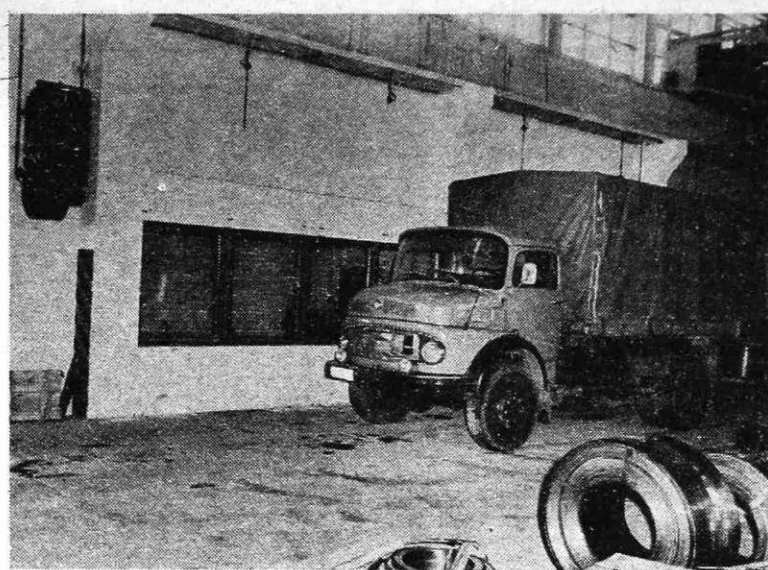
Omenjena delegatska konferenca je bila ena najboljših, delegati so sodelovali z je pripravili priporočila, predlogi in stališča iz

Tov. Karba je navzoče seznanil, da je planirana letna količina dobave vložka iz tujih virov v količini 104.000 ton in da smo v mesecu januarju prejeli kar 9.107 ton. Opozoril je na problem dobave slabov iz ČSSR.

Pri predlogu operativnega programa za mesec februar je povedal, da je predlog operativnega programa znižan v TOZD Jeklarna - oddelku elektro jeklarna zaradi predvidenega glavnega remonta na Lectromelt peči (prvotno je bil ta remont planiran šele v mesecu juniju), v Valjarni bluming-štekel zaradi pomanjkanja jekla (remont LM peči) in nedobave planiranih tujih slabov iz ČSSR. V Valjarni žice in profilov je znižan plan prodaje zaradi povečane količine za Elektrode in Jeklovlek, v Vratnih podbojih pa je operativni program nižji zaradi pomanjkanja narročil. Glede izvoza je dejal, da smo se količinsko približali izvoznim načrtom, zaradi pomanjkanja ustreznih transportnih sredstev pa nismo do konca meseca januarja uspeli izvoziti vsega, kar smo izdelali za izvoz.

Ob koncu seje so na predlog uvoznega oddelka izdali soglasje za pripis razlike, ki je nastala med uvoženimi in plačanimi slabi iz ČSSR. Do razlike je prišlo, ker je bilo napačno carinjeno, ker sta v zaključku nastopali dve ceni.

D. M.

Nova 50-tonska tehnična v adjustaži HVŽ (Foto S. Kokalj)

6. SEJA ODBORA ZA URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

V ponedeljek, 1. februarja, je bila 6. redna seja odbora za uresničevanje zakona o združenem delu, na kateri so obravnavali naslednje točke dnevnega reda: obravnava sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih prihodkih in internih cenah, obravnava osnutka pravilnika o oblikovanju cen proizvodov in storitev in ocena poslovanja SOZD Slovenske železarne na podlagi zakona o združenem delu.

Analiza pripomb o dopolnitvah samoupravnega sporazuma o skupnih prihodkih in internih cenah je bila objavljena v glasilu Železar, člani odbora pa so za sejo dobili še posebno gradivo. Uvodno obrazložitev sta podala Martin Sketa in Milan Robič iz sektorja za ekonomiko. Javna razprava o tem je potekala v mesecu decembru na samoupravnih delovnih skupinah, njihove pripombe pa je pregledala posebna delovna skupina in jih strnila v analizo. Pri pregledu pripomb so ugotovili, da nobena pripomba ni takšne narave, da bi zahtevala spremembo predloga sporazuma. Naloga odbora je, da pregleda to analizo in ugotovi, ali je predlog zrel za sprejem na referendumu.

V razpravi so člani odbora poudarili, da mora biti referendum za sprejem tega akta vsekakor ločen od referenduma, ki bo 19. februarja potekel v tistih temeljnih organizacijah, kjer 18. novembra ni uspel. Zavedati se namreč moramo, da nas čaka v zelo kratkem času dokaj pestra aktivnost: ponovljen referendum v treh temeljnih organizacijah, referendum za sprejem tega akta in še v marcu splošne volitve.

Ob koncu razprave so člani odbora sprejeli naslednje sklepe:

Najkasneje do 15. tega meseca se mora sestati delavski svet Železarne in razpisati referendum za sprejem sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih prihodkih in internih cenah. Referendum naj bi bil izveden v prvem tednu meseca marca.

Odbor je vzel na znanje tudi informacijo, da bodo temeljne organizacije Plavž, Energetika in Vzdrževanje izvedle ponovljen referendum za sprejem predloga samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe ter sprejem sprememb samoupravnih aktov v zvezi z reorganizacijo komercialne 19. februarja letos.

V nadaljevanju seje so obravnavali osnutek pravilnika o oblikovanju cen proizvodov in storitev. Uvodoma je o njem spregovoril Djordje Tavtovič.

Razprava je bila dokaj široka in je nakazala vrsto perečih vprašanj, ki jih bo potrebno v prihodnje rešiti v zvezi z oblikovanjem cen proizvodov in storitev. Na posamezna vprašanja

je odgovoril tov. Tavtovič že na sami seji.

Odbor je sklenil, da se pravilnik o oblikovanju cen proizvodov in storitev posreduje v javno razpravo samoupravnim delovnim skupinam. Zato je treba že v tem tednu v Železaru objaviti pravilnik s spremnim komentarjem, ki ga mora pripraviti oddelk za raziskavo tržišča. Naslednji teden je treba organizirati tudi posebne inštruktaže. Javna razprava bo potekala tri tedne, to je od 4. februarja do 25. februarja, upoštevane pa bodo vse pisne pripombe, ki bodo prispele najkasneje do 1. marca.

Vodja splošnega sektorja je pri-sotnim posredoval še oceno delovanja SOZD SŽ na podlagi zakona o združenem delu in zaključke odbora za uresničevanje zakona o združenem delu SOZD Slovenske železarne. V razpravi so člani odbora opozarjali na nekatere naloge, ki so sicer zapisane v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD Slovenske železarne, vendar se ne uresničujejo oziroma realizirajo. Večji poudarek bo potrebno dati skupnemu nastopu na trgu, odpravi razdrobljenosti, odpravi pa tudi ugotovitve, da nekateri predpisi, ki izhajajo iz zakona o združenem delu, pa tudi širša družbena klima, niso »naklonjeni« izgradnji čvrstega dohodkovno povezanega sistema, kakršen naj bi bil sestavljena organizacija. V razpravi je bilo tudi predlagano, da se izdela ocena poslovanja delovne organizacije glede na samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo Železarne Jesenice. Ta predlog so ob koncu člani odbora strnili tudi v sklep, poleg tega pa so še sklenili, da se oceno poslovanja SOZD SŽ posreduje strokovnim in poslovnim strukturam v obravnavo. Stališča teh struktur bo obravnaval ta odbor na eni prihodnji seji.

Ob koncu seje so sprejeli še sklep, da je treba na eni naslednjih sej poročati o poteku projektne naloge »Razvoj družbenoekonomskih odnosov v Železarni«. Opozorili so, da morajo delovne grupe, ki so zadolžene za pripravo skupnih izhodov za izdelavo pravilnikov o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, čim prej pripraviti ustrezno gradivo in ga posredovati temeljnim organizacijam.

Z. V.

TOZD Jeklovlek

8. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

V TOZD Jeklovlek je bila 22. januarja osma redna seja odbora za delovna razmerja, ki jo je vodil predsednik Anton Noč. Po pregledu sklepov zadnje redne seje so ugotovili, da so izvršeni, razen sklepov, ki imajo dolgoročnejši značaj.

Odbor je vzel na znanje poročilo o prekinitvi delovnega razmerja dveh delavcev zaradi odhoda v JLA, dva pa sta bila disciplinsko odpustena.

Obravnavali so prijave na razpis za delovne naloge in opravila tehnik za toplotno obdelavo, za nadomeščanje odsotnosti. Odbor je sprejel sklep, da se na te delovne naloge in opravila po potrebi začasno razporedi Jure Košir.

Na prošnjo HK Jesenice so Miho Horvatu odobrili podaljšan dopust do konca marca. Istočasno so odobrili prošnji dveh sodelavcev za izredno plačan dopust.

Prošnjo sodelavke za izredno plačan šolski dopust so odobrili s

tem, da prinese potrdilo o opravljenih izpitih. Sodelavcu so odobrili tudi dvodnevni izredno neplačan dopust.

Odbor je obravnaval poročilo o teoretičnih izpitih za žerjavovodje in o opravljenih izpitih za inštruktorje, ki bodo izvajali proizvodno delo učencev v usmerjenem izobraževanju. Ta izpit je uspešno opravilo pet delavcev.

Ob sklepu so obravnavali samoupravni sporazum o izvajanju vzgojno-izobraževalnih programov, ki ga je treba ustrezno dopolniti in pristopiti, v dogovoru z vodstvom TOZD, k njegovi realizaciji.

E. T.

A black and white portrait of a man with dark hair, a full beard, and a mustache. He is looking directly at the camera with a neutral expression. He is wearing a dark-colored V-neck sweater with a light-colored trim around the neckline, over a light-colored collared shirt. The background is a plain, light-colored wall.

Z nadaljnjim povečanjem količine načrpanega zemeljskega plina v Zahodni Sibiriji bo transportni sistem nahajališča Ÿrengoj povezan z nahajališčem Jamburg, ki ga šele odpirajo. V nekoliko daljši prihodnosti predvidevajo tudi izkorišanje obsežnih rezerv zemeljskega plina na polotoku Jamal.

9. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE PRI DS ŽELEZARNE

V petek, 29. januarja, je bila 9. seja odbora za splošne zadeve, na kateri so člani odbora obravnavali naslednje točke dnevnega reda: pregled sklepov prejšnje seje, odobritev službenih potovanj v tujino, poročila in ocene opravljenih službenih potovanj v tujino, sprememba navodila za opravljanje del in nalog dežurnega železarne, povračilo stroškov službenih potovanj in drugih stroškov, ki se krijejo iz materialnih stroškov.

Vodja splošnega sektorja jih je najprej seznanil s pregledom izvrševanja sklepov, sprejetih na prejšnji seji. Iz poročila je bilo razvidno, da sklepi v celoti niso bili izvršeni. Poročilo o strukturi službenih potovanj v tujino bo pripravljeno do naslednje seje. V glasilu Železar niso bile objavljene naloge in pooblastila dežurnega železarne in dežurnega vzdrževanja s posebnim poudarkom na njihovo odgovornost, gradbeno-remontne delavnice še niso izdelale predračuna stroškov za izdelavo napisa na vratih kombija smučarskega društva.

V nadaljevanju so pregledali predloge za službena potovanja v tujino. Službena potovanja v tujino so odobrili naslednjim sodelavcem:

— Jakob Medja bo potoval v Avstrijo v zvezi z reklamiranjem hladno valjane pločevine. Osebnih stroškov naj bi razčistil kriterije za nadaljnje dobave in rešil sedanjo reklamirano količino.

— Na strokovno usposabljanje na področju banke podatkov IMS bo v železarno Sidmar v Belgiji potoval Stanislav Štefančič.

— V Belgijo, k firmi Steriabel, bosta potovala dva sodelavca izmed treh predlaganih: Žiga Prestor, Danilo Svetlin, Vasilij Koman. To bo strokovni obisk zaradi sodelovanja pri izgradnji sistema planiranja in spremljanja naročil ter kontrole proizvodnje in sodelovanja na področju realizacije programskih produktov za delo v ERC.

Odboru je bilo posredovano poročilo o opravljenem službenem potovanju v tujino, ki ga je pripravil predsednik poslovnega odbora. Igor Uršič in Stefan Nemec sta kot predstavnika Slovenskih železnar skupaj s predstavnikom Metalke Ljubljana potovala v Bolgarijo. Firmo Redmetal v Sofiji so obiskali

zaradi sklenitve dogovora o nabavi 10.000 ton belega železa za potrebe železarne Jesenice, ki ga bodo plačali z dobavo proizvodov železarne Jesenice.

Predstavnik oddelka za organizacijo dela je razložil spremembo navodila za opravljanje del in nalog dežurnega železarne. Člani odbora niso imeli nobenih pripomb in so spremembo soglasno potrdili. Sprememba začne veljati od 1. februarja dalje.

Tabelo o povračilu stroškov službenih potovanj in drugih stroškov, ki se krijejo iz materialnih stroškov,

je razložil predstavnik oddelka za organizacijo dela. Odbor je predlog sprejel s pripombo, da je treba pri nočnih dodatkih besedo do (420 din) in pri prevozu na delo besedo nad (150 din na mesec). Nova višina povračila stroškov velja od 1. februarja do 1. maja. Odbor obvezuje oddelke za nagrajevanje, da predlaga spremembe povračila stroškov vsake tri mesece skladno z rastjo teh stroškov, kot jih ugotavlja zavod za statistiko SR Slovenije in republiška skupnost za cene.

Pod zadnjo točko je odbor kritično obravnaval informacijo o reklamaciji hladno valjane pločevine, odpremljene v Avstrijo, oziroma odpremo izdelkov, ki ne ustrezajo vsem kriterijem. Zato predlaga odboru za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne, naj obravnava taka tveganja in ukrepa, da bo rizične odpreme čim manj. Obravnavali so še vlogo študentov farmacije in jo zavrnili.

D. H.

TOZD Valjarna bluming-štekla

10. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 29. januarja, je bila deseta redna seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarna bluming-štekla, ki jo je sklical in vodil predsednik odbora Marjan Kristan. Po pregledu sklepov predhodne seje, ki ga je podal vodja proizvodnje, je bilo ugotovljeno, da je bil izvršen samo del sklepov, ostali, ki so daljšega značaja, pa do realizacije ostanejo še v veljavi.

Člani odbora so v začetku poudarili, da je potrebna konkretna analiza pri priznavanju dobropisov za odpadek. Prav tako so člani odbora sprejeli sklep, da se čimprej opravi usklajevanje med TOZD in da stopi v veljavo že izdelan katalog delovnih nalog in opravil.

Vodja proizvodnje Tomaž Kavčič je poročal o proizvodni problematiki v decembru in v letu 1981. Analiza kaže, da je bila gotova proizvodnja v decembru dosežena s 86,8 % na družbeni plan in 91,3 % na operativni plan. V letu 1981 pa je bila dosežena s 86,0 % na družbeni plan in 93,2 % na operativni plan, prodaja pa 84,2 % na družbeni plan in 98,1 % na operativni plan. Neizpolnjevanje

planskih nalog sta pogojevala premajhen dohod jekla iz jeklarne in nedoseganje planiranih količin dobave slabov za prevajanje. Analiza zastojev kaže 0,5 ure znižanja, vendar je obratovni čas daljši. Pogoji valjanja na šteklu so bili dobri, le premalo je bilo vložka za valjanje v toplotvalne trake.

Člani odbora so obravnavali tudi problematiko izplenov v decembru in letu 1981, iz katere je razvidno, da so vzroki za slabše dosežene izplen predvsem v globokem lunerju pri SM vložku. Izplen na šteklu je zadovoljiv, minimalna razlika -0,4 % v letu 1981 pa odstopa od planirane le za -0,3 %, kar pa je izreden uspeh, saj je leto poprej znašal -3,8 %. Člani odbora so za leto 1982 sprejeli dva sklepa, in sicer:

— obdržati sprejete ukrepe, ki so zagotovili dober izplen,

— izboljšati kvaliteto TVT za obe hladni valjarni — posebno dinamo.

V nadaljevanju so ugotovili, da je iz celotne analize razvidno, da je bil december uspešen mesec in bi bil še bolj, če bi imeli dovolj vložka, manjše zastoj na napravah ter večje količine slabov za prevajanje. Navedene težave so jih bolj ali manj spremljale vse leto in se bodo nadaljevale v letu 1982, kar znatno vpliva na izpolnjevanje planskih nalog in doseganje poslovnega uspeha TOZD.

Računovodja TOZD Martin Lah je podal analizo zvišanja in znižanja stroškov, iz česar je razvidno, da TOZD izkazuje zvišanje, ki pa je nastalo zaradi obremenitve II. a robe, slabše dosežen izplen na liniji za pripravo trakov, obremenitve za izmeček, slabše dosežen izplen na blumingu in nižje doseženih dobropisov za odpadek.

Znižanje stroškov je posledica nižje cene nabavljenega vložka, prodaje III. a pločevine in nižjih stroškov remonta. Računovodja je poudaril, da na poslovni uspeh TOZD vpliva tudi negativna razlika v izvozu in doplačilo tečajnih razlik.

Člani odbora so obravnavali in sprejeli operativni program za mesec februar 1982. Po planskih predvidevanjih je količina jekla zagotovljena za potrebe operativnih planskih nalog. Za februar pa je operativni plan za TOZD nižji za 4100 ton ali 12,28 % na družbeni plan zaradi premajhne količine razpoložljivega surovega jekla za 4900 ton, ker ni predvidene dobave tujih slabov. Člani odbora so sprejeli sklep, da se opozori programerje proizvodnje, TOZD Jeklarne in službo kontrole, da se mora jeklo kvalitetno izdelati in razdeljevati po planu.

Člani odbora so potrdili 15 % povišanje vrednosti pogodbenih del pri izkopu peči in sklenili, da se izkop opravi ročno v primeru, da Vatrostalna nima na razpolago svojega stroja, ker je izkop peči časovno omejen. Kljub temu, da so pogodbeni dela omejena z zakonom, člani odbora predlagajo, da se to delo opravi tako, da bodo čimmanjši zastoji in čim krajši čas izgotovitve postavljenih nalog.

V razpravi so sodelovali: Kavčič, Jekler, Celarc, Bohinc, Lah in Kristan.

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo TOZD ELEKTRODE je imel 25. januarja peto redno sejo, ki jo je vodil predsednik Srečko Žen. Pregledali so izvrševanje sklepov zadnje in ugotovili, da so sklepi izvršeni, ali pa so daljšega značaja. Vzeli so na znanje poročilo v zvezi s popravilom mešalca L 4, v zvezi s popravilom mešalca L 3 pa so menili, da je nujno izdelati vsaj glavo.

Obravnavali so poročilo o doseženih proizvodnih rezultatih in problematiki, ki je spremljala delo v letu 1981. Skupne planske obveze so znašale 24.200 ton, izpolnjene pa so bile 25.252 ton ali 104,3 %. Pri varilno-dodajnih materialih so planske obveznosti znašale 21.000 ton, izpolnjene pa so bile le 18.460 ton ali 87,9 %. Vzroki nedoseganja planskih obvez pri varilno-dodajnih materialih so bili predvsem naslednji:

— v začetku leta visoka bolezenska odsotnost,

— pomanjkanje narezane žice zaradi številnih mehanskih okvar Curto vlečno rezalnih linij ter pomanjkanje domačih in uvoženih rezervnih delov,

— nezadostna dobava VP žice,

— v zadnjih mesecih leta pa velike težave z oskrbo nekaterih surovin in vodnim steklom.

Potrdili so predlog operativnega plana za mesec januar v količini 1880 ton in februar v količini 2010 ton. Do 15. marca bodo morali izdelati in odpremiti okrog 1.000 ton elektrod za ZSSR.

Sprejeli so poročilo o izvršenih nadurah v mesecu decembru. Ugotovili so, da je bilo izvršenih 1142 nadur. Število nadur se je povečalo predvsem zaradi nenormalnih dobav surovin, kar otežkoča normalno delo. Potrdili so plan potrebnega števila nadur, in sicer za mesec januar 990 ur in za februar 500 ur.

Odbor ni mogel obravnavati inovacijskega predloga št. 2576, ker še ni pripravljena vsa potrebna dokumentacija izračunov. Soglašali so, da se inovacijski predlog pokojnega avtorja Viktorja Kokošarja »izdelava odvijalnih naprav na rezalnih strojih« obravnava in nadomestilo nakaže njegovi družini.

Ugotovili so, da se sklepi delavskega sveta TOZD Elektrode glede zbiranja odpadnih papirnatih vreč

in kartona ne izvajajo. Sprejet je bil sklep, da se 50 % sredstev nameni za vzdrževanje naprave za stiskanje papirja v TOZD in za osebni dohodek delavke, ki to delo opravlja in 50 % osnovni organizaciji sindikata TOZD. Ta sklep se ni realiziral in so se vsa ta sredstva po sklepu odbora za gospodarstvo Železarne zbirala v skladu skupne porabe Železarne za mladinske delovne akcije. Odbor ponovno predlaga delavskemu svetu TOZD, da o tem razpravlja in sprejme ustrezen sklep ter predlaga naslednje delitve sredstev, zbranih od odpadnih papirnatih vreč in kartona, in sicer tretjina za pokrivanje stroškov v TOZD, tretjina osnovni organizaciji sindikata TOZD in tretjina v sklad skupne porabe v Železarni. Odbor meni, da je taka razdelitev sredstev za TOZD Elektrode sprejemljivejša, ker je bilo v letu 1981 polovica zbranih sredstev na račun TOZD Elektrode. Odbor za gospodarstvo Železarne naj k temu sklepu da svoje soglasje.

Obravnavali so problematiko prodaje odpadnih materialov v TOZD Elektrode in sklenili, da imajo za kakršnokoli odprodajo odpadnih materialov, zbranih v TOZD, prednost delavci, zaposleni v TOZD Elektrode. Za pregled odpadne vlečene ali valjane žice so pooblastili Janeza Kosmaka.

Potrdili so predlog SEO za izračun stimulacije za izvoz.

Ob sklepu seje so ponovno obravnavali probleme vzdrževanja v TOZD in ugotovili, da centralizacija vzdrževanja ni prinesla zadovoljivih rezultatov temveč negativne. Sklenili so tudi, da je potrebno vsak remont strojev in naprav pregledati in ugotoviti pomanjkljivosti, katere je potrebno odpraviti še pred začetkom ponovnega obratovanja.

S. M.

7. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD ELEKTRODE je imel 29. januarja sedmo redno sejo, ki jo je vodil predsednik Slavko Mavsar. Sprejeli so poročilo o izvrševanju sklepov zadnje seje in poročilo TOZD Družbeno prehrana na pripombe delegatov glede prehrane v kantini prometa. Sklenili so, da bodo o tej problematiki še enkrat podrobno razpravljali na prihodnji seji.

Obravnavali so poročila inventurnih komisij za leto 1981 in potrdili celoten elaborat brez pripomb.

Samoupravni sporazum o izvajanju vzgojnoizobraževalnih programov za metalurško in kovinsko predelovalno usmeritev so po obravnavi potrdili. Pooblastili so kadrovske sektor za podpisovanje samoupravnih sporazumov za vse ostale usmeritve, če se vsebinsko ne bodo razlikovali od tega samoupravnega sporazuma.

Ugotovili so, da so vse samoupravne delovne skupine TOZD obravnavale predlog za oblikovanje poravnave na osnovi zaključnega računa za leto 1981 in ga sprejele brez pripomb.

Na predlog osnovne organizacije sindikata TOZD so imenovali šestčlansko volilno komisijo za izvedbo volitev delegatov v skupščino.

Ob sklepu seje so bila postavljena naslednja delegatska vprašanja:

— Kako daleč je postopek za ureditev priznanja beneficirane delovne dobe varilec in delavcem v oddelku izdelave elektrodnih mas in taljenih praškov. Odgovorne službe naj o tej zadevi dajo pisno razlago, kaj je bilo v tej smeri storjenega.

— Problem kadrovanja vodij oplaševalnih linij — zadevo je potrebno čimprej ustrezno rešiti.

S. M.

7. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Odbor za delovna razmerja TOZD Elektrode je imel 21. januarja svojo sedmo redno sejo, ki jo je vodila predsednica Ana Mulej. Sprejeli so poročilo o izvrševanju sklepov zadnje seje in ugotovili, da so sklepi izvršeni ali pa so namenjeni za daljše obdobje.

Obravnavali so kadrovske poročila TOZD za mesec december. V TOZD je bilo poprečno zaposlenih 249 delavcev in pet delavcev iz TOZD Vratni podboji. Skupna odsotnost je znašala 19,55 %, od tega bolezenska 9,32 %, porodniški dopust 0,41 %, redni dopust 9,27 % in ostala odsotnost 0,54 %.

Potrdili so prenehanje delovnega razmerja eni delavki zaradi upokojitve in sprejem ene delavke za opravljanje del in nalog rezalca. Tri delavke, ki so bile sprejete za določen čas, so sprejeli na prosta dela za nedoločen čas, za dve delavki pa so potrdili prerazporeditev.

Odbor je vzel na znanje poročilo kadrovskega sektorja, da bodo trije delavci TOZD v letošnjem letu izpolnili pogoje za upokojitve.

Razpravljali so o možnostih ustavitve proizvodnje in v zvezi s tem o zaposlovanju delavcev. Odbor je menil, da je, če bi prišlo do tega, potrebno pripraviti programe, in sicer:

— možnosti zaposlovanja v drugih TOZD,

— natančno opredeliti zaposlovanje znotraj TOZD,

— izvršiti remonte ter večja popravila strojev in naprav,

— izvršiti priložnostna dela znotraj TOZD.

Pregledali so prijave na interni razpis del in nalog vodje oplaševalne linije. Ugotovili so, da sta se na razpis prijavila dva kandidata. Odbor izmed prijavljenih kandidatov ni mogel izbrati kandidata, ker ne usrežata razpisnim pogojem. Odbor je menil, da je potrebno izvesti notranje prerazporeditve z delavci, ki imajo ustrezno izobrazbo.

Soglašali so s sprejemom delavca za opravljanje del in nalog mizarja in dali soglasje delavki za prekinitev delovnega razmerja zaradi prejemanja družinske pokojnine.

Delavcu Marjanu Kežarju so odobrili deset dni izredno plačanega dopusta za potrebe Smučarskega kluba Jesenice in Ani Čerin tri dni za tekmovalno v kegljaškem klubu Triglav Kranj.

Odbor je dal soglasje delavki za začasno delo sam v popoldanski izmeni zaradi varstva otrok.

S. M.

TOZD Remontne delavnice

8. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Remontne delavnice Franc Novak je v petek, 29. januarja, sklical osmo redno sejo. Pri pregledu izvajanja sklepov prejšnje seje so ugotovili, da dva sklepa nista izvedena, dva pa sta še v izvajanju.

Na zahtevo odbora samoupravne delavske kontrole TOZD je do naslednje seje treba pripraviti poročilo o pristojnosti in vlogi odbora za LO in družbeno samozagotitev.

Od služb zahtevajo uradno pojasnilo o pisanju otežkočenih dodatkov, na podlagi tega pa se odgovornim delavcem posreduje posebno navodilo.

Zaradi zaostajanja osebnih dohodkov vodij obratov, kar vpliva tudi na zaostajanje OD ostalih delavcev, delavski svet zahteva, da vodja TOZD do naslednje seje pripravi predlog za povišanje plačilnih kategorij obratovodjem.

Od Železarskega izobraževalnega centra delavski svet zahteva odgovor na vprašanje, kaj je ukrenjeno, da se za potrebe Železarne tudi vnaprej izobražuje instalaterje.

Po predhodni obravnavi v odboru za gospodarstvo in v odboru samoupravne delavske kontrole je delavski svet brez pripomb potrdil elaborat o inventuri in v zvezi s tem sprejel naslednje sklepe:

— inventura je bila izvedena v skladu z zakonom in predpisi. Viškov in manjkov ni in se dejansko stanje ujema s knjiženim stanjem, razen v obratu gradbeno-remontne delavnice, kjer je bila v času od 30. aprila 1981 do 4. maja 1981 ugotovljena odtujitev dveh skobel-

nih strojkov in dveh žag. Ugotavljanje krivde je še v postopku.

Sprejeli so sklep, da se sporne terjatve do Hokejske zveze Slovenije, občinske zveze smučarskih organizacij Jesenice in TOZD ŽG-ZTP Ljubljana, odpišejo.

Inventurne razlike v skladišču 84, ugotovljene zaradi prenosa iz šifre na šifro, se odpišejo.

Delegati se strinjajo s predlogom FRS — računovodstvo osnovnih sredstev, da se združena sredstva v skladih Investicijske banke Beograd prenesejo v Beograjsko banko TB Ljubljana.

Sprejeli so predlog samoupravnega sporazuma o izvajanju vzgojnoizobraževalnih programov v predlaganem besedilu in pooblastili kadrovske sektor, da ga podpiše. Ne soglašajo pa s predlogom kadrovskega sektorja, da se nagrada za prvi letnik ne izplačuje. Menijo, da člena 8 in 11 dovolj natančno določata obveznost za izplačilo nagrade, ki je odvisna od prispevka učenca k delu oziroma rezultatom dela. Če bo ugotovljeno, da je delovni prispevek nič, mu tudi nagrada ne pripada.

Sprejeli so poročilo predsednika odbora za delovna razmerja o obravnavanju izredno plačane odsotnosti. Ugotovili so, da odbor dela skladno s pravilnikom o delovnih razmerjih in da se pri svojih odločitvah glede na posamezni primer opira na ustrezne dodatne podatke.

ZK

OPTIMIRANJE OGREVANJA JEKLENIH BLOKOV V GLOBINSKIH PEČEH S POMOČJO PROCESNEGA RAČUNALNIKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

čiti temperaturo v vsaki točki bloka ob vsakem času.

DOLOČANJE ZAČETNIH POGOJEV

Razvili smo poseben postopek, s katerim določimo začetno temperaturno porazdelitev v notranjosti blokov.

Gre za serijo poskusov, ki jih naredimo vnaprej. Bloke z različno zgodovino postavimo na tla ob pečeh in jih pustimo, da se hladijo na zraku. Pri tem pa merimo temperaturo na površini bloka toliko časa, da temperatura pade na 500 stopinj Celzija. Iz teh podatkov je mogoče izračunati temperaturo ob začetku ohlajanja na zraku.

Izhajamo iz predpostavke, da gre pri ohlajanju na zraku za toplotno sevanje v okolico s temperaturo 20 stopinj C. Ta predpostavka definira tudi temperaturo v točkah, ki so za eno mrežno razdaljo pod površino. Toplotno diferencialno enačbo namreč zapišemo numerično in uporabimo metodo končnih diferenc. Temperatura v danem trenutku v dani točki je odvisna navadno od temperature v sosednjih točkah ob času, ki je za en časovni korak pred izbranim trenutkom. Če eno od obeh sosednjih točk poznamo, lahko drugo iz tega izračunamo. Ako z računanjem nazaj začnemo v robnih točkah, se postopoma naše poznavanje temperature širi nazaj v času in se približuje sredini bloka. Na ta način določimo temperaturo v bloku v času, ko smo začeli meriti temperaturo površine pri ohlajanju na zraku.

Seveda pa predpostavka, da gre izključno za ohlajanje s sevanjem, ni čisto pravilna, posebej še pri nižjih temperaturah. Znano je, da gre pri tem tudi za naravno konvekcijo. Kolikšen je prispevek sevanja in konvekcije, je mogoče le predpostavljati.

Če je začetna temperatura porazdelitev, računana z vseh strani bloka, takšna, da časovni potek temperature v stičnih točkah ustreza toplotni enačbi, je bil predpostavljani robni pogoj pravilen. Če pa temperature v stičnih točkah ne ustrezajo toplotni enačbi, moramo spremeniti robni pogoj. Sevalnemu toplotnemu toku pristejemo še konvekcijski člen. Delež obeh vrst toplotnega toka izberemo tako, da se temperature v stičnih točkah čim bolj pokoravajo toplotni diferencialni enačbi.

Na ta način izračunamo začetne temperature v bloku za različne čase, ki minejo od ulivanja v jeklarno do prihoda v valjarno. S serijo takih poskusov pridemo do potrebnih začetnih pogojev za ogrevanje v globinskih pečeh. Pomembno je to, da tako vnaprej izračunamo začetne pogoje, ki so enolične funkcije časa, ki ga blok preživi v kokili.

Ko blok postavimo v vročo peč, se nadalje ogreva. V prvi fazi bomo predpostavljali, da gre za ogrevanje s sevanjem. Zato je pomembna temperatura sten peči. Kvaliteta in velikost bloka določata, po kakšnem kriteriju naj se spreminja temperatura peči, da bo blok čimhitreje ogret in da bodo pri tem izpolnjene tudi vse tehnološke zahteve.

Takih različnih predpisov, režimov ogrevanja, imamo več in pri predpostavki, da gre za prenos toplote s sevanjem, lahko izračunamo, v kolikšnem času bo blok pravilno ogret. Tudi to lahko naprej izračunamo za vse vrste režimov ogrevanja pri vseh možnih začetnih pogojih tako, da simuliramo ogrevanje s sevanjem s pomočjo večjega komercialnega računalnika.

Rezultat celotne predhodne obdelave je torej tale: Pri znani kvaliteti, velikosti bloka in času, ki ga blok »preživi« v kokili, lahko vnaprej izračunamo začetno temperaturno porazdelitev ob zalaganju v peč in tudi določimo čas, v katerem bi se tak blok ogrel na zaželeno temperaturo, če bi se temperatura v globinski peč spreminjala v skladu z dogovorjenim režimom, ki je določen za tak primer.

VLOGA PROCESNEGA RAČUNALNIKA

S pomočjo procesnega računalnika nameravamo kontrolirati temperaturo v okolici bloka v peči, upoštevati ogrevanje v potisni peči, zastoje v valjarni, analizirati možnosti ogrevanja dodatnih hladnih blokov itd. Rezultati, ki jih bo dal računalnik, bodo prikazani na zaslonu terminala kot serija predlogov, ki naj služijo operaterju tehnologu za najracionalnejše ogre-

vanje. Cilj računalniške obdelave je, da bi ogrevanje potekalo v skladu s tehnološkimi zahtevami, vendar na najcenejši način. V prvi fazi računalnik ne bi nič reguliral, svoje sugestije bi le posredoval operaterju, ki bi se potem odločil po lastnem premisleku. V drugi fazi (v času od petih do šestih let) bi postopoma avtomatizirali posamezne predloge računalnika.

PRIMER

Ob zalaganju jeklenih blokov v globinsko peč bo operater posredoval preko terminala računalniku podatke o bloku: čas, ki je minil od konca ulivanja do prihoda v valjarno, oznako kvalitete, maso, šifro formata, v kakršnega bo blok treba izvaljati. Na podlagi teh podatkov in s pomočjo rezultatov predhodnih analiz na večjem računalniku IBM 370 bo procesni računalnik določil začetne pogoje, obenem bo operaterju sporočil, kdaj bo blok ogret za valjanje. Lahko se bo zgodilo, da bi bilo valjavniško ogrodje ob tistem času zasedeno. Operater bo »ukazal« računalniku naj izračuna (se odloči, predlaga), kateri blok bi imel prednost, oziroma, kaj je cenejše. Po odločitvi bi računalnik »predlagal« (po posebnem programu) tako spremembo v predvidenem režimu ogrevanja, da bi valjanje potekalo brez nepotrebnega čakanja.

Spremembe v ogrevanju bo zapisal na terminalu in tako sporočil operaterju, kako naj ogreva izbrani blok. Po posebnem programu bo računalnik sporočil (nastavil), kolikšne naj bi bile temperature v vseh komorah v globinskih pečeh ob določenih časih.

Računalnik bo za vsak blok posebej reševal toplotno diferencialno enačbo z metodo končnih diferenc, upošteval začetne pogoje in vsakih pet minut kontroliral robne pogoje. Prepričal se bo, če se temperatura v peči spreminja po predvidevanjih in če lahko pričakujemo, da bo blok sposoben za valjanje po vnaprej določenem času. Če se, na primer, temperature stene peči ne bi dvigale po predvidevanjih, bi to računalnik javil operaterju, da bi ta skušal stvar popraviti. V vsakem primeru pa bo računalnik stalno spremljal spreminjanje temperature in sproti ugotavljal, če bo treba zaporedje valjanja kaj spremeniti.

Po posebnem programu bo na zahtevo operaterja izpisal na zaslonu terminala »spisek« blokov, ki bodo ob določenem času predvideni za valjanje.

Odločilnega pomena bo procesni računalnik, če se zgodi kaj nepredvidenega. Če bo operater sporočil računalniku, da je, na primer, prišlo do zastoja na valjavniškem ogrodju, ki bo trajal določen čas, bi računalnik pregledal, kaj je treba storiti v takem primeru. Pri nekaterih kvalitetah je treba znižati temperaturo na določeno vrednost (na primer 1100 stop. C) in jo nato spet dvigniti. Samo procesni računalnik, ki stalno spremlja toplotno stanje v bloku s tem, da upošteva spremenjene robne pogoje pri reševanju parcialne diferencialne enačbe za prevajanje toplote, lahko z zadostno gotovostjo izračuna, kdaj bo določen blok po tem zastoju primerno ogret. Le s takšnim izračunom je mogoče zanesljivo odločiti, kako se spremeni toplotna vsebnost v bloku.

Občasno ogrevamo v potisni peči tudi slabe, ki jih prav tako valjamo na istem ogrodju kot brame. Z do-

datnim programom bo računalnik upošteval tudi regulativ ogrevanja slabov in obenem koordiniral valjanje slabov z valjanjem blokov iz globinskih peči tako, da bodo stroški minimalni.

Predvidevamo, da bomo s pomočjo procesnega računalnika kasneje lahko tudi predlagali, kdaj naj bi prepeljali bloke iz jeklarne, da bi bili skupni stroški valjanja, ogrevanja in izdelave bloka minimalni.

Prav tako predvidevamo, da bomo s pomočjo procesnega računalnika lahko v bodoče lažje odločili, če imamo v pečeh še kaj rezerve: če bi bilo, na primer, mogoče ogreti tudi nekaj dodatnih hladnih blokov in to ne bi oviralo rednega dela.

Za doseganje vseh teh ciljev bo treba računalniške programe sproti popravljati in izpopolnjevati. Postopoma bo treba določiti preciznejše začetne in robne pogoje, izboljšati kontrolo v peči. V začetku bi merili temperature sten peči, pozneje pa bi merili temperature površine blokov v peči. Na poseben način bi upoštevali tudi lego blokov v peči.

SEDANJE STANJE

S posebnim programom smo določili začetne pogoje v odvisnosti od časa, ki ga blok prebije v kokili. Izdelali smo serijo simulacij, s katerimi smo za vsak režim ogrevanja in za različne začetne pogoje določili čas, v katerem bo izbrani blok primerno ogret za valjanje. Tako imamo trenutno znane vhodne začetne pogoje za procesni računalnik.

Zdaj bomo prešli na izdelavo računalniškega programa za simulacijo pogojev, ki jih predvidevamo pri ogrevanju v globinskih pečeh. Pri tem bomo simulirali stanje, ki v praksi nastopa, in primerjali računalniške odločitve z dejanskim stanjem. Kasneje, po uvedbi računalnika, bomo priradili senzorje in hardware tako, da bomo najbolj pomembne sugestije procesnega računalnika povezali on line.

ZAKLJUČEK

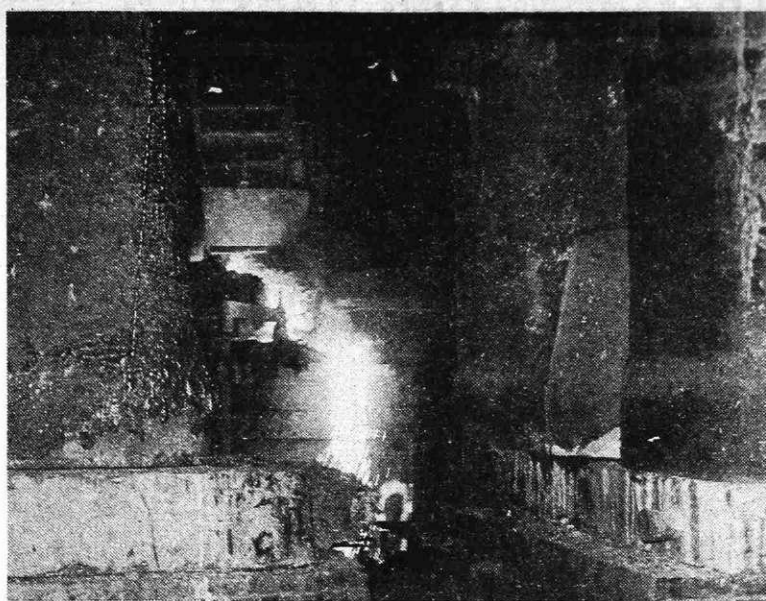
Z uvedbo procesnega računalnika pri procesu (kontroli) ogrevanja blokov v globinskih pečeh v jesiški valjarni Bela pričakujemo optimalno izkoriščenost agregatov in s tem zvišanje proizvodnje in znižanje stroškov ogrevanja. Predvidevamo, da bomo s tem vplivali na miselnost vseh delavcev, da bodo svojo dejavnost in prizadevnost lahko ocenjevali skozi dinar.

Posebnega pomena so izkušnje pri uvajanju in pripravljanju lastnega software. Hardware predstavlja navadno le eno tretjino cene procesnega računalniškega sistema. Pokazalo se bo, kako zelo nujna je boljša povezanost med posameznimi obrati, če želimo doseči znižanje stroškov v okviru celotne Železarne. Dosedanji predpisi glede priprave in organizacije dela so vse preveč togi in prav gotovo ne najcenejši.

Mislim, da je treba končno začeti uporabljati računalnike, ne le za administrativna (birokratska) dela, ampak za optimiranje tehnologije in prihranek denarja.

Božidar Brudar

(To je izvleček iz referata, ki je predviden za strokovno posvetovanje »Izvori energije in tehnično tehnološki razvoj energetske opreme v Jugoslaviji«, ki ga organizira jugoslovanski komite svetovne konference za energijo.)

Martinarna (Foto I. Kučina)

ČESTITKE DELAVCEM V MARTINARNI, KONTI-LIVU, VALJARNI ŽICE IN PROFILOV IN PLAVŽU

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvodnje. Po tem, ko so v lanskem oktobru, ko se je nekako začel njihov vzpon, izdelali 26.742, v novembru 25.685 in v decembru, ob precejšnjih težavah zaradi snega in pomanjkanja železne substance, 26.358 ton surovega jekla, so v prvem mesecu letošnjega leta povečali količino že na 28.459 ton, s čimer so presegli plan za 2.159 ton ali 8,2 odstotka. Razen štirih dni so ves mesec delali s petimi SM peči, vendar pa jim je zadnje dni meseca primanjkovalo grodja, zaradi česar so morali delati z dodatkom koksa, kar pa seveda podaljšuje talilne čase in čase rafinerije, sicer bi bil njihov rezultat še boljši. K dobri rezultatov tako veliko prispevali tudi delavci iz TOZD Plavž, ki so izdelali 6,1% več grodja, kot je predvideval plan, vendar pa ob tem moramo dodati, da kljub dobremu delu plavžarjev domače količine grodja ne zadoščajo in ga moramo kupovati tudi izven Železarne.

Da se res lahko veselimo takega uspeha martinarjev, kaže tudi primer, da so letos izdelali v januarju kar 104 sarže več kot v istem mesecu lani. V primerjavi z lanskim letom so v letošnjem januarju zaradi boljšega tempa dela samo pri energiji prihranili 4.750.000 din. Samo ta prihranek pa je znatno večji, kot bodo znašale premije oziroma stimulacija za delo, ki so jo uvedli lansko leto. Naj v ilustracijo navedemo, da samo kilogram zmanjšane specifične porabe mazuta na tono izdelanega jekla pomeni 254.000 din, kar pa lahko dosežemo samo z ustreznim tempom dela.

Boljši sistem vrednotenja njihovega dela v težkih pogojih in neprekinjenem delovnem času se, poleg boljših delovnih uspehov, kaže tudi v zmanjšani bolezenski odsotnosti in neopravičenem izostajanju, manj so zabeležili tudi poškodb pri delu, zaradi večjega reda in povečane delovne in tehnološke discipline. Premije delavcev namreč ne dobi samo za »prisotnost« na delu, temveč po njegovem prispevku k skupnim delovnim rezultatom, zato se od premije posamezniku odšteva nedisciplinarnost, odklanjanje dela, izostajanje, slabo opravljeno delo in podobno. Tak, predvsem pa izboljšani sistem nagrajevanja po delu in rezultatih dela, ugotavljajo v martinarni, krepi delovno in tehnološko disciplino, odnos do dela, odgovornost pa tudi medsebojne odnose.

Ob vsem tem zagotavljajo, da niso dosežene samo tone, ampak so tudi v kvalitetnem pogledu izboljšali tehnologijo vliivanja, saj so imeli v minulem mesecu le šest odstotkov izvenprogramskih sarž, kar seveda ni izmeček, ampak rezerva. Zaradi večje količine ni zapazna kvalitetna stagnacija, raje rahel vzpon. Če pa bo izpleten za kakšno desetinko odstotka slabši, kar bodo seveda ugotavljali tehnologi v predelovalnih TOZD, potem je to posledica hitrega odvoza, ker jeklo pred odvozom zahteva določeno mirovanje, kar pa pri hitrem tempu dela in utesenosti obrata ni mogoče. To bodo izboljšali z dopolnjeno tehnologijo, oziroma režimom dela, kar imajo v načrtu v prihodnjih mesecih, ko nameravajo razbremeniti livno jarno s tem, da bodo začeli zidati garniture v hali stare valjarne žice.

Pohvalo za dobre delovne rezultate zaslužijo vsi delavci v martinarni, med katerimi je precejšnje število delavcev iz ostalih bratskih republik in pokrajin, pri čemer izstopajo predvsem delavci z daljšim

delovnim stažem, ki so z bolj zavzetim in odgovornim delom dokazali, da lahko naredijo, kar so pred leti znali, njim pa se vse bolj pridružujejo tudi delavci s krajšim delovnim stažem. K tem rezultatom pa so z dobrim delom prispevali tudi domači vzdrževalci in delavci Vatrostalne TOZD Jesenice, ki popravila peči izvajajo v načrtovanih časih, s čimer omogočajo, da imajo martinarni stalno na voljo pet SM peči, in da grede lahko peči pravočasno v popravilo.

Kljub pomanjkanju žerjavovodij, so le-ti z vestnim mazanjem žerjavov zmanjšali lome na žerjavih in s tem tudi zastoje. Tako žerjavovodje kot vozniki vlagalnega stroja se vedno bolj zavedajo, da so vlagalni stroj in žerjavi ključni stroji v martinarni.

KONTI LIV NOV MESEČNI REKORD

Pri takem obsegu proizvodnje so martinarni forsirali tudi izdelavo jekla za vliivanje na konti livu, kjer so oddili 5.034 ton gredic in s tem za 934 ton ali 22,8% presegli mesečni plan, kar pomeni nov mesečni rekord. Tako so izdelali dovolj vložka za TOZD Valjarna žice in profilov in za nadaljnjo predelavo.

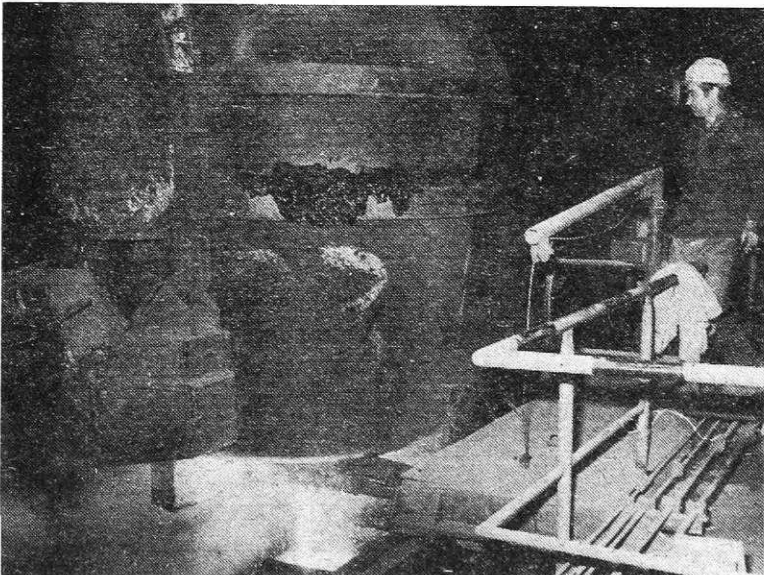
Nedvomno pa bi bil celoten rezultat TOZD Jeklarne še boljši, če ne bi bili električni peči v tako slabem stanju. Po večdnevni remontih na obeh pečeh, ki so v programu, bodo delovni rezultati celotne temeljne organizacije še boljši, seveda pri normalni oskrbi z vložnim materialom in energijo.

TUDI V TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV NOV REKORD PO LETU 1976

Delavci v TOZD Valjarna žice in profilov so v januarju izboljšali svoj rekord iz leta 1976 s tem, ko so izdelali 10.665 ton žice in profilov ali 1.025 ton več, kot je bilo predvideno z operativnim programom. Dosegli pa so tudi kvaliteten asortiment, kar je izredno pomembno za ostale TOZD, ki predelujejo žico in profile, da so bile pravočasno oskrbljene z vložkom po količini, oziroma kvaliteti in dimenziji.

Od kar je pričela obratovati valjarna žice in profilov na Beli, je bila v mesecu oktobru 1976 dosežena največja mesečna proizvodnja in sicer 10.626 ton. Pri tem pa moramo povedati, da je bil takrat asortiment v pretežno navadni trgovski žici. Da so v januarju dosegli tako dobre delovne rezultate, gre zasluga proizvodnim in vzdrževalnim delavcem, poleg dobre oskrbljenosti z vložkom, ki so z dobrim delom znižali tehnološke in elektromehanske zastoje. S tem so pripomogli, da je bilo na razpolago več čistege – efektivnega časa valjanja, ki so ga proizvodni delavci dobro izkoristili.

Prav gotovo iz srca lahko stisnemo roko vsem tem delavcem iz martinarne, konti livu, plavža in valjarne žice in profilov in ostalim, ki so dosegli ali presegli plan, ker so dokazali, da znajo delati le, če imajo dovolj ustreznega vložka in ostale pogoje. S tem so v tehnološki verigi povezanim predelovalnim TOZD omogočili boljše delo in boljše rezultate, kar je lep prispevek k skupnim stabilizacijskim prizadevanjem in krepitevi naše skupne socialne varnosti.

Vliivanje na konti-livu — Foto I. Kučina

SEJA SKUPŠČINE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

V torek, 9. februarja, je ob 16. uri sklicana 20. seja skupščine izobraževalne skupnosti Jesenice. Seja bo v sejni dvorani skupščine občine Jesenice.

Predlagane osrednje točke dnevnega reda so:

1. Poročilo zavoda SRS za šolstvo – organizacijske enote Kranj o vzgojnoizobraževalnem delu osnovnih šol občine Jesenice v šolskem letu 1980/81.

2. Obravnava gradiva za ustanovitve skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti.

3. Samoupravni sporazum o združevanju in zagotavljanju sredstev, potrebnih za kritje osnovne dejavnosti humanitarnih organizacij v občini Jesenice za obdobje 1981 do 1985.

4. Samoupravni sporazum o skupnih izhodiščih za usklajevanje planov za zagotavljanje socialno-varstvenih pravic za obdobje 1981 do 1985.

POROČILO ZAVODA SRS ZA ŠOLSTVO O VZGOJNOIZOBRAŽEVALNEM DELU OSNOVNIH ŠOL V ŠOLSKEM LETU 1980/81

Ob predstavitvi šol lahko ugotovimo, da je bilo povprečno število učencev na oddelke 27,8. Največja gostota je bila na osnovni šoli Tone Cufar – 30,4 učenca na oddelke, republiško povprečje pa je 26 učenec na oddelke. Razveseljivo je, da je podatek, da je pouk potekal pretežno v eni izmeni, le v 5 oddelkih s 133 učenci v dveh izmenah, kar predstavlja 4,1 %.

Šolsko leto 1980/81 je uspešno zaključilo 3.143 ali 98,5 % učenec, 49 ali 1,5 % učenec pa ponavlja razred. Učni uspeh v občini je dokaj ustrezen, saj dosega že maksimalne rezultate. Vprašanje je, kolikšna je korelacija med izkazanim statističnim in neizkazanim dejanskim uspehom. Ob teh podatkih, ki so statistično bogato opremljeni, je izvršni odbor skupnosti menil, da bi bilo potrebno zasledovati to uspešnost tudi pri nadaljnjem šolanju teh učencev, predvsem v 1. letniku srednjega usmerjenega izobraževanja.

Kot sestavni del učnovzgojnega procesa so interesne dejavnosti, v katerih je delalo z učenci 127 učiteljev ter 42 zunanjih sodelavcev, od tega iz OZD samo pet. Za primerjavo je navedena sosednja radovljška občina, kjer je vključenih v osnovno šolo kar 86 zunanjih mentorjev, od tega 23 iz organizacij združenega dela.

Skrb za zdrav otrokov razvoj se odraža tudi pri uresničevanju zdravstvenega varstva in organizaciji šolske prehrane. V šoli se je prehranjevalo 3.094 ali 96,9 % učenec, od tega kar 2.072 ali 64,9 % prejema kosilo in malico.

V poročilu je obravnavana tudi kadrovsko-materialna problematika. Za uspešno izvajanje programa je bilo zaposlenih 182 učiteljev in 13 strokovnih delavcev ter 98 administrativnih, tehničnih in kuharskih delavcev.

Zaradi gospodarske stabilizacije in nerednega pritoka finančnih sredstev so šole med letom sprejemale sanacijske programe in so materialna sredstva šol komaj zadoščala. Največji strošek so bili kurjavi, elektrika in material za pouk. Kljub težkim materialnim pogojem so šole uresničile vse temeljne vzgojnoizobraževalne smotre. Težično pozornosti šol je bilo usmerjeno v organizacijo in izvajanje samostojnega uče-

nja, v vsebinsko dopolnjevanje samouprave učencev, v marksistično zasnovanost vseh sestavin vzgojnoizobraževalnega dela z uvajanjem novih dejavnosti in oblik, v izboljšanje vsebine interesnih dejavnosti, dopolnilnega in dodatnega pouka ter v uveljavljanje in uresničevanje novega zakona o osnovni šoli.

USTANOVITEV SKUPNE STROKOVNE SLUŽBE SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Urediti racionalno, učinkovito in sodobno poslovanje je osnovno vodilo prizadevanj o ustanovitvi skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti. Tudi zakoni s področja zdravstva, socialnega varstva, socialnega skrbstva in otroškega varstva opredeljujejo skupno organizacijo strokovnih služb. Za take službe se zavzema tudi resolucija o svobodni menjavi dela v družbenih dejavnostih, ki jo je sprejela zvezna skupščina. Ob sodelovanju delovne skupine za analiziranje dela administrativnih služb v občini, sekretariata za občo upravo in splošne zadeve in strokovnih delavcev SIS družbenih dejavnosti so bili pripravljeni osnovni pravni akti, ki so potrebni za ustanovitev. Izdelan je tudi rokovnik, ki predvideva, da so osnutki teh gradiv v javni razpravi do 15. februarja 1982. Na podlagi javne razprave in pripomb bo izdelan predlog teh aktov, ki bo ponovno dan v razpravo in sprejem skupščinam SIS družbenih dejavnosti. Ti akti naj bi bili sprejeti do 31. marca, tako da bi bilo možno s 1. aprilom 1982 dejansko ustanoviti skupno strokovno službo.

Skupna strokovna služba naj bi imela naslednje notranje enote:

– finančno planski sektor, kjer bi bilo zaposlenih	5 delavcev
– strokovni delavci	4 delavci
– administrativno-tehnični delavci	3 delavci
– pomočni delavci	1 delavec
– vodil pa bi jo vodja strokovne službe	1 delavec
Skupaj	14 delavcev

Doslej je v strokovnih službah redno zaposlenih 11 delavcev ter 3 delavci po pogodbi o delu. Število delavcev se s tem ne bo povečalo, spremenjena je le notranja prerazporeditev del in nalog.

Poleg elaborata o pogojih in ciljih organiziranosti skupne strokovne službe je kot izvedbeni akt predložen v razpravo osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupne strokovne službe. Ta akt opredeljuje, katere naloge in dela bo ta služba opravljala kot celota, kdo delovno skupnost zastopa ter dela in naloge vodja skupne strokovne službe. Samoupravni sporazum ureja tudi poslovanje strokovne službe, način organiziranosti, oziroma kako se bodo uresničevale in izvajale medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti, kdaj prenehajo dosežanje delovne skupnosti in začetek skupne strokovne službe.

Naslednji pravni akt, ki je tudi predložen kot osnutek samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med ustanoviteljicami in skupno strokovno službo, v svojem 5. členu nakazuje, kako naj bi se porazdelili stroški za delo skupne strokovne službe med posameznimi SIS. Kot druga največja uporabnica sredstev je izobraževalna skupnost, zato je tudi v osnutku sporazuma predlagana 18 % soudeležba za delo te službe. Pri uporabi sredstev bo morala strokovna služba upoštevati usmeritve in omejitve, ki so že doslej upoštevane:

- racionalno porabo materialnih stroškov,
- rast osebnih dohodkov se lahko poveča le za toliko, kolikor je določeno v resoluciji skupščine SRS in v letnih planskih dokumentih občine Jesenice,
- omejena je poraba sredstev skupne porabe, ki ne sme presegati sredstev skupne porabe na območju občine Jesenice, računajoč povprečno na delavca.

Globinske peči v HVŽ (Foto S. Kokalj)

Poleg organizacijske oblike strokovne službe so tudi določila o strokovni izobrazbi delavcev za opravljanje teh nalog.

Sporazum tudi določa, kako se rešujejo morebitni spori med ustanoviteljicami in skupno strokovno službo, organiziranost delavcev te službe in katere samoupravne akte mora strokovna služba še sprejeti. Navedena so tudi določila o načinu dopolnjevanja tega sporazuma in od kdaj začne veljati.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽEVANJU SREDSTEV ZA DEJAVNOST HUMANITARNIH ORGANIZACIJ ZA OBDOBJE 1981 – 1985

Ta samoupravni sporazum, ki ga je predložila osim samoupravnim interesnim skupnostim skupnost socialnega varstva Jesenice, ureja okvirne programske naloge humanitarnih organizacij ter način združevanja in zagotavljanje sredstev za te namene. Za uresničevanje tega sporazuma naj bi skrbel odbor, ki ga sestavljajo delegati vseh podpisnic, vsa strokovna in administrativna dela v zvezi z izvajanjem tega sporazuma pa bi izvajala skupnost socialnega varstva Jesenice. 7. člen tega sporazuma določa, da so vse humanitarne organizacije dolžne predložiti programe in finančne načrte skupnosti socialnega varstva do konca februarja tekočega leta, ob zaključku leta pa so humanitarne organizacije dolžne posredovati vsem podpisnicam sporazuma poročilo o porabi sredstev.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O SKUPNIH IZHODIŠČIH IN USKLAJEVANJU PLANOV ZA ZAGOTAVLJANJE SOCIALNO-VARSTVENIH PRAVIC ZA OBDOBJE 1981 – 1985

Tudi ta sporazum, ki naj bi ga sprejele skupščine naslednjih SIS: socialnega skrbstva, otroškega varstva, invalidsko-pokojninskega zavarovanja, skupnosti za zaposlovanje, stanovanjska skupnost, zdravstvena skupnost in izobraževalna skupnost, je predložila v razpravo in sprejem skupnost socialnega varstva Jesenice, z namenom, da bi zagotovile oblikovanje celovite politike socialnega varstva, izvajanje sistema solidarnosti in usklajale prednostne naloge na tem področju za obdobje 1981 – 1985.

Ta sporazum naj bi izobraževalno skupnost med drugim obvezoval, da z racionalno gradnjo objektov, optimalno izkoriščenostjo obstoječih prostorov in kadrovskih zmogljivosti, z uskladitvijo prostorskih in kadrovskih normativov doseže tiste cilje, za katere so se delovni ljudje in občani dogovorili v izobraževalni skupnosti. Sporazum tudi ureja odnose, kdo je upravičen do denarnih pomoči. To poglavje je obvezujoče za izobraževalno skupnost predvsem pri subvencioniranju šolske prehrane in podeljevanju kadrovskih stipendij.

S sporazumom je tudi predvideno, da bodo pri postopku odločanja o upravičenosti do vsake socialne varstvene pomoči podpisnice ugotavljale dejanski socialni položaj družine ali posameznika, ki bo uveljavljal pravico do pomoči. Pri ugotavljanju socialnega položaja se bodo upoštevali vsi dohodki, ki jih družina ali posameznik ima.

Sporazum predvideva, da bi si vse podpisnice prizadevale, da bi preko skupnosti socialnega varstva oblikovale skupno službo za opravljanje vseh strokovnih del v zvezi z uveljavljanjem socialno-varstvenih pravic. V tej skupni službi bi bila občanom na enem mestu zagotovljena možnost, da vlagajo zahteve za vse vrste socialno-varstvenih pomoči ter možnost, da dobijo celovito informacijo o vseh socialno-varstvenih pravicah, ki jih lahko uveljavljajo v občinskih samoupravnih interesnih skupnostih.

Ta sporazum je sestavni del prizadevanj, stališč in usmeritev 3. kongresa zveze sindikatov Slovenije.

ZAHVALA ZA ODSTOPLJENO ZGODOVINSKO GRADIVO

V letu 1981 je tehnični muzej železarn Jesenice obogatil svoj arhiv z zgodovinsko-dokumentarnim gradivom, ki so ga muzeju odstopile razne organizacije in posamezniki. Vsem, ki so v lanskem letu odstopili zgodovinske dokumente, fotografije, eksponate, knjige itd., se zahvaljujemo v želji, da se jim pridružijo še tisti, ki imajo doma kakršnokoli gradivo, ki bi bilo zanimivo za muzej.

Podoba naše revolucionarne preteklosti tako dopolnjujemo z zanimivimi drobtinami, ki še vedno ležijo pozabljeni v domačih albumih, »privatnih arhivskih«, pozabljenih podstrešjih, nepospravljenih kletah itd.

V letu 1981 so nam zgodovinsko-dokumentarno gradivo odstopili: Ludvik Ambrožič, Janez Avsenik, Jože Bedič, Ludvik Bem, Lucien Billard (Francija), Branko Blenkuš, Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice, Marjan Dolinšek, Franc Globočnik, Franc Golob, Gorenjski muzej Kranj, Alojz Gregorič, Anton Grošelj, Pavel Jamnik, Aleš Jelenc, Zdravko Kavalir, Gregor Klančnik, Jože Klinar, Franc Konobelj, Tone Konobelj, Anton Koren, Srečko Krč, Miloš Magolič, Miha Marinko, Mihaela Mesarič, Alojz Noč, Janko Noč, občinska konferenca SZDL Jesenice, občinska konferenca ZSMS Jesenice, občinski odbor ZZZ NOV Jesenice, oddelek za notranje zadeve skupščine občine Jesenice, okrožni odbor OF Jesenice, osnovna šola Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, Vencelj Perko, Rezka Prešeren, Miloš Ravhekar, Vinko Repe, Jože Rozman, Drago Smolej, Jože Stražišar, Jože Ulčar, Ivan Vovk in Železarna Jesenice.

Oddelek za zgodovino delavskega gibanja in NOB Tehniškega muzeja

PRIHODNI TEDEN SEJE VSEH TREH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

Prihodni teden se bodo na ločenih sejah sestali vsi trije zbori skupščine občine Jesenice in sicer družbenopolitični zbor v torek, 9., zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa v četrtek, 11. februarja.

Delegatom vseh treh zborov so v razpravo in sprejem predlagane naslednje zadeve: osnutek statuta občine; predlog odloka o javnem redu in miru; predlog akta o ustanovitvi zgodovinskega arhiva Ljubljana in samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih ustanoviteljev tega arhiva; predlog družbenega dogovora o financiranju in izgradnji muzeja revolucije Gorenjske v Begunjah; poročilo sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Jesenice; poročilo o delu skupnosti za cene v občini Jesenice.

Delegatom zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti pa še naslednja vprašanja: predlog odloka o odlaganju odpadkov v občini Jesenice; predlog odloka o potrditvi zazidalnega načrta Jesenice – center 2, predlog dogovora in predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o prispevku za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča in predlog družbenega dogovora o namenski porabi turistične takse v obdobju 1982 – 1985.

Gradivo za sejo smo prejeli tik pred zaključkom redakcije in zato bomo več o gradivu zapisali v prihodnji številki.

ŠE ENKRAT O »JERNEJU IN NJEGOVI PRAVICI...«

V zadnji številki Železarja smo prebrali članek »Jernej in njegova pravica ali nagrada za 30-letno delo v Železarni«. Vsi smo bili prizadeti, še posebej pa na računovodstvu osebnega dohodka, kajti naša naloga in dolžnost je, da pravilno izplačujemo osebni dohodek. Ne izplačujemo ga kar »tja v en dan«, ali kakor se nam zdi, ampak nas zavezujejo samoupravni sporazumi o delitvi osebnega dohodka in dela sklada skupne porabe ter pravilniki o delitvi osebnega dohodka za vsako TOZD in delovno skupnost posebej, prav tako pa tudi zakon o invalidsko-pokojninskem zavarovanju.

Ogorčeni smo bili tudi nad ne-preverjeno in neodgovorno trditvijo ANTONA VREČKA, da smo ženski – to naj bi bila njegova žena Albina Vrečko, izračunali nadomestilo na drugem delovnem mestu na šesto plačilno skupino.

Pojasnili: Invalidi III. kategorije so zaradi bolezni po odločbi nameščen na nižje vrednoteno delovno mesto, izgubo pri zaslužku glede na prejšnje delovno mesto pa dobe kot invalidski dodatek. Ta se po pravilniku invalidsko-pokojninskega zavarovanja izračuna kot poprečje rednega osebnega dohodka vseh delavcev na delovnih mestih pred in po invalidnosti. V Železarni smo že pisali o nepravilnostih, ki iz tega izhajajo. Osebnih dohodkov namreč izkrivljajo odstotek stalnosti, odstotek osebnih ocen pa tudi posamezne nepravilnosti kadrovanja v Železarni. Ta poprečja po posebnem programu izračuna računalnik. Tehnika sama je preverjena, kot rečeno, pa pride včasih do kake nepravil-

nosti zaradi samega kadrovanja v temeljnih organizacijah. Izračun invalidnine za ALBINO VREČKO smo preverili ročno in je popolnoma pravilen. Moram pa povedati, da sta na delovnem mestu pred invalidnostjo delala dva mlada delavca z nizkim odstotkom na stalnost, kar seveda zmanjšuje invalidski dodatek v njenem primeru.

Glede na sam naslov »Jernej in njegova pravica« bi povedala tudi to, da je bila Jernejeva pot iskanja pravice dokaj daljša kot pa »iskanje pravice« (beri preverjanje pravilnosti izračuna) Albine Vrečko. Kajti kdor meni, da izračun ni pravilen, ima možnost, da se v roku 15 dni pritoži na zavod za invalidsko-pokojninsko zavarovanje, ali pa se preprosto zgleda na oddelku za obračun osebnega dohodka – no, benemu še nismo odrekli njegove pravice.

Vodja računovod. OD
Sonja Černe

NAKUP »PRIMA« KVALITETE TUDI PREK MALE PRODAJE

Zaradi poenostavitve postopka je s sektorjem prodaje dogovorjeno, da delavci in upokojenci Železarn lahko kupujejo izdelke »prima« kvalitete tudi na mali prodaji, razen seveda tistih, ki imajo posojilo Železarn, za katere mora prodajni sektor izstaviti ustrezno naročilo.

Prodaja izdelkov se opravlja skladno z določili veljavnega poslovnika o delu male prodaje. Delavci Železarn in upokojenci Železarn lahko kupujejo tiste izdelke, ki so namenjeni izključno za njihove potrebe in jih ne smejo preprodajati zaradi osebnih koristi. Če je povpraševanje večje od ponudbe, lahko sektor prodaje na predlog male prodaje izdela občasne količinske omejitve prodaje posameznih izdelkov.

Sektor
za ekonomiko
in organizacijo

OSNUTEK PRAVILNIKA O OBLIKOVANJU CEN PROIZVODOV IN STORITEV

UVODNA OBRAZLOŽITEV OSNUTKA PRAVILNIKA O MERILIH ZA OBLIKOVANJE CEN IZDELKOV IN STORITEV

Za izvajanje zakona o združenem delu je predvidena vrsta zakonskih sistemskih aktov, med katere sodi tudi zakon o temeljnih sistema cen in v družbenem nadzoru cen.

Cene so bile v SFRJ dokaj zanemarljivo področje in smo zaradi nesistematičnega pristopa imeli velike, ne samo gospodarske, pač pa tudi politične težave. Obenem so cene skupni izraz našega prizadevanja v proizvodnji, na tržišču in zlasti pri urejanju medsebojnih odnosov v delovni organizaciji, med grupacijami, panogami itd. Takšen pomen cen v naši družbi je narekoval potrebo, da to vprašanje reguliramo z zakonom o združenem delu, ki je temeljna regulativa našega samoupravnega sistema.

Z zakonom o cenah pa se želi doseči nujna enakopravnost v pridobivanju dohodka, objektivno vključevanje v mednarodno delitev dela ter instrument pri samoupravno dogovorjeni izgradnji novih ali razširitvi obstoječih kapacitet. Tako široko zastavljen ekonomsko politični pomen cen je opredeljen z zakonom o cenah in njegovim obveznim tolmačenjem. V predlogu pravilnika smo skušali določiti zakona o cenah ustrezno vključiti v sistem dela naše DO, skušajoč opredeliti tudi odgovornosti bodisi v upravnih ali samoupravnih telesih. Osnovni smoter pa naj bi bila opredelitev, da o cenah odločajo delavci v TOZD in da to odgovornost povežejo s spremljanjem rezultatov dela oziroma delitve dohodka.

Zavedamo se, da ta akt ne predstavlja dokončne variante, ker so neustrezne sistemske regulative še v fazi izdelave, kakor tudi druge regulative. Zato bo nujno potrebna nenehna aktivnost vseh sodelavcev pri njegovem izpolnjevanju, da bi čim bolj uspešno uveljavili osnovni smoter, naveden v obeh zakonih.

Javna obravnava po TOZD – na zborih delavcev mora biti zaključena do 1. marca 1982.

Vse pripombe, vprašanja in predloge je treba poslati po zaključku obravnave do 5. marca na sektor prodaje – oddelek za raziskavo tržišča.

Na osnovi 609. člena zakona o združenem delu (Uradni list SFRJ št. 53/76), 4., 12., 15., 35., 45., 48. člena zakona o temeljnih sistema cen in v družbenem nadzoru cen (Uradni list SFRJ št. 1/80), dogovora o določitvi proizvodov in storitev, pomembnih za vso državo (Uradni list SFRJ št. 70/80), dogovora o določitvi proizvodov in storitev, katerih cene so v pristojnosti republike in pristojnosti občine (Uradni list SR Slovenije št. 32/80) in določil statuta so delavci na zborih delavcev sprejeli pravilnik o oblikovanju cen proizvodov in storitev dne _____, ugotovljeni sklep pa je sprejel DS TOZD _____ na zasedanju dne _____.

PRAVILNIK o oblikovanju cen proizvodov in storitev

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom se ureja način oblikovanja cen izdelkov in storitev proizvajalca, merila ter kriteriji za oblikovanje cen posameznih proizvodov, storitev, in sicer:

1. Za proizvode in storitve;
2. Za ostale izdelke in storitve, ki dopolnjujejo proizvodni program TOZD;
3. Prodajne cene za lastno malo prodajo;
4. Za proizvode iz uvoza;
5. Za izvozne cene;
6. Za druge prodajne cene in prodajne pogoje.

2. člen

Prodajne cene za proizvode in storitve se določajo oziroma oblikujejo in spreminjajo v skladu z veljavnimi predpisi, upoštevajoč način in merila oziroma kriterije, ki jih določa ta pravilnik ter skladno z družbenim dogovorom o izvajanju politike cen v tekočem letu.

3. člen

Pri določanju in oblikovanju politike cen ter pri določanju prodajnih pogojev se TOZD prilagaja pogojem tržišča s ciljem, da maksimalno izkoristi vložena sredstva, da povečuje materialne osnove dela, omogoča rast produktivnosti, upoštevajoč pri tem načela enotnosti jugoslovanskega trga in smotne politike stabilizacije.

4. člen

Splošni in posebni kupoprodajni pogoji ne smejo biti v nobenem primeru v nasprotju s pozitivnimi predpisi in običaji, uveljavljenimi v proizvodni panogi.

II. ORGANI, POOBlašČENI ZA OBLIKOVANJE CEN

5. člen

Za oblikovanje cen so pooblaščeni zbori delavcev TOZD.

6. člen

Delavski svet na predlog poslovnega odbora, le-ta pa na osnovi

8. člen

Poslovni odbor uresničuje sprejeto politiko cen TOZD in DO v okviru sprejetih planov in programov TOZD in DO, v okviru sprejetih cenikov TOZD in drugih pogojev, sprejetih v TOZD.

9. člen

Poslovni odbor na podlagi sprejete politike cen v TOZD in DO izdaja pooblastila skupnim službam in posameznikom za uresničevanje samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja in za podpisovanje listin v zvezi z uresničevanjem politike cen.

10. člen

Za izvajanje določil sklenjenih samoupravnih sporazumov, za izvrševanje sklepov samoupravnih organov, zakonskih predpisov, določb tega pravilnika in drugih aktov, ki urejajo področje oblikovanja in uporabo cen, so odgovorne predvsem naslednje službe: sektor prodaje, sektor nabave, sektor za ekonomiko, finančno-računski sektor in pravni oddelek.

III. NAČIN OBLIKOVANJA CEN

a) Oblikovanje izdelkov in storitev proizvajalca

11. člen

Delavci v TOZD oblikujejo v odnosih medsebojne odvisnosti, povezanosti in odgovornosti samostojne cene za svoje izdelke in storitve na enotnem jugoslovanskem trgu na podlagi delovanja tržnih zakonitosti v pogojih socialistične blagovne proizvodnje, izhajajoč iz meril, določenih v 33. členu zakona o temeljnih sistema cen in v družbenem nadzoru cen in v skladu s pogoji za pridobivanje dohodka, določenimi s samoupravnim sporazumom, družbenim dogovorom ali zakonom. Vodilo pri oblikovanju cen mora biti potreba po stabilnih odnosih na trgu, v spodbujanju produktivnosti dela in uspešnosti upravljanja in gospodarjenja za pridobivanje dohodka, razvojni cilji in izboljšanje konkurenčne sposobnosti v mednarodni veljavi, skladno s cilji, določenimi v planskih dokumentih temeljnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti.

12. člen

Naši izdelki so v sistemu cen ovrednoteni s cenami, ki so v pristojnosti zvezne skupnosti za cene (Uradni list SFRJ št. 70/80), v pristojnosti republiške skupnosti za cene in pristojnosti skupnosti za cene občine Jesenice (Uradni list SRS št. 32/80).

a) V pristojnost zvezne skupnosti za cene spadajo naslednji proizvodi:

- vsi proizvodi črne metalurgije,
- litine,
- industrijsko komprimirani plini,
- drugi proizvodi.

b) V pristojnost republiške skupnosti za cene spadajo naslednji proizvodi in storitve:

- kovinske elektrode za varjenje,
- žičniki vseh vrst,
- cestne ograje,
- kovinski vratni podboji,
- drugi proizvodi,
- transportne in PTT storitve.

c) V pristojnost skupnosti za cene občine Jesenice spadajo naslednji proizvodi:

- voda, topla voda, para in storitve,
- knjigovodstvene,
- obdelava podatkov,
- gostinske,

- prometne,
- gasilske,
- popravilo strojev.

Za proizvode, ki so v pristojnosti republike, se do sprejetja republiškega zakona o cenah uporabljajo kriteriji zveznega zakona o cenah.

13. člen

Pri oblikovanju cen proizvodov in storitev se kot izhodišče upoštevajo merila zveznega zakona o cenah in v družbenem nadzoru cen za oblikovanje cen in njihova razčlenitev.

Merila za oblikovanje cen so naslednja:

1. razmerja med ponudbo in povpraševanjem na domačem trgu,
2. vpliv svetovnih cen na cene izdelkov na domačem trgu, na odnose pri pridobivanju in delitvi dohodka ter na razvojno politiko družbe,
3. gibanje povprečne produktivnosti in smotrna izkoriščenost produkcijskih sredstev,
4. delitev celotnega dohodka družbe med dejavnostmi v sorazmerju z njihovo produktivnostjo dela, uspešnostjo upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi ter celotno produktivnostjo dela ob prizadevanju, da se v mejah ekonomske smotnosti in enakopravne delitve dohodka izenačujejo pogoji gospodarjenja.

Dopolnilno merilo:

1. spodbujanje razvoja proizvajalnih sil družbe,
2. vpliv cen na gibanje življenjskih stroškov.

14. člen

1. Razmerje med ponudbo in povpraševanjem na domačem trgu

Na podlagi spremljanja razmerij med ponudbo in povpraševanjem na domačem trgu se smejo prodajne cene spremeniti, oziroma morajo ostati nespremenjene:

- če je ponudba večja, kot je povpraševanje in kaže tendenco izravnosti, ni osnove za korekcijo cen po tem merilu,
- kadar je povpraševanje večje od ponudbe, so dani pogoji za povečanje cen po tem merilu.

Pri ugotavljanju ponudbe se upoštevajo proizvodne možnosti in izkoriščenost zmogljivosti z ugotavljanjem vzrokov, če je izkoriščenost manjša. Proizvodne možnosti se primerjajo s stanjem virov surovin in reprodukcijskega materiala, ki so na razpolago, upoštevati je treba gibanje zaloga in možnosti za uvoz. Pri ugotavljanju povpraševanja pa se ugotavlja: obseg in struktura porabe na domačem trgu, organiziranost trga in možnosti za izvoz.

Pri vsem tem se upoštevajo tudi ukrepi ekonomske politike.

2. Vpliv svetovnih cen na cene izdelkov na domačem trgu

Spreminjanje domače prodajne cene je neutemeljeno, če so cene za posamezne proizvode in storitve na domačem trgu na ravni svetovnih cen. Če so cene za posamezne proizvode in storitve na domačem trgu višje oziroma nižje od svetovnih cen za ustrezne proizvode in storitve, je utemeljeno znižanje oziroma povišanje cen za domače proizvode z uporabo tega merila.

Pri uporabi merila svetovnih cen izhajamo na osnovi inodomicilnih cen iz posamezne ali iz več držav – pomembnejših proizvajalcev posameznih proizvodov s trajnejšimi tendencami svojega gibanja, obračunane po tečaju, določenim s predpisom o tečaju tujih valut oziroma o veljavnem prodajnem tečaju iz tečajnih listov Narodne banke Jugoslavije.

Z oblikovanjem cen na ravni svetovnih cen, skladno s predhodnimi členi, se dosega njihov pozitivni vpliv na rast produktivnosti dela, uspešnost pri upravljanju in gospodarjenju z družbenimi sredstvi in krepitvi drugih kvalitativnih dejavnikov pri gospodarjenju in razvoju.

3. Gibanje povprečne produktivnosti dela in smotrna izkoriščenost produkcijskih sredstev

Po tem kriteriju je utemeljeno spremeniti prodajne cene takrat, če je rast produktivnosti dela in smotnost uporabe sredstev za proizvodnjo višja kot v dejavnosti, poslovni rezultati pa kažejo zmanjšanje v primerjavi s poslovnimi rezultati iz prejšnje dobe oziroma ustrezni dejavnosti.

Raven in gibanje produktivnosti dela se ugotavlja na podlagi:

- fizičnega obsega realizirane proizvodnje oziroma storitve na delavca,
- fizičnega obsega realizirane proizvodnje oziroma storitve glede na vložena sredstva;
- ustvarjenega dohodka glede na povprečno uporabljena sredstva.

4. Delitev celotnega dohodka družbe med dejavnosti

To merilo je osnova za izenačevanje pogojev gospodarjenja in enakopravnega deleža delovne organizacije pri delitvi celotnega dohodka družbe. Merilo delitve se ugotavlja na osnovi naslednjih pokazateljev:

- dohodka na delavca v primerjavi z dohodkom na delavca v dejavnosti,
- dohodka glede na povprečno uporabljena sredstva v primerjavi z dohodkom glede na povprečno uporabljena sredstva v dejavnosti,
- akumulacije glede na povprečno uporabljena sredstva v primerjavi z akumulacijo glede na povprečno uporabljena sredstva v dejavnosti,
- osebnega dohodka in sredstva za skupno porabo na delavca v primerjavi z osebnim dohodkom in sredstvi za skupno porabo na delavca v dejavnosti,
- čistega osebnega dohodka na delavca v primerjavi s čistim osebnim dohodkom na delavca v dejavnosti.

5. Spodbujanje razvoja proizvajalnih sil družbe

Za določene dejavnosti se proizvodnja spodbuja tudi s cenami. To velja za proizvode in storitve, ki so pomembni za vso državo in so določeni z dogovorom o temeljnih družbenih planih Jugoslavije. Hitrejši razvoj določenih dejavnosti skupnega pomena je potreben za optimalen in stabilen gospodarski razvoj ter za reševanje strukturnih problemov.

6. Vpliv cen na gibanje življenjskih stroškov

Upoštevanju merila za določanje cen, oziroma za spremembo cen izdelkov in storitev, ki bi hkrati povečevali življenjske stroške, ne pripisujemo posebnega pomena, ker nima neposrednega vpliva na standard delavcev.

15. člen

Cene storitev se določajo v skladu z veljavnimi predpisi o oblikovanju in družbeni kontroli cen na podlagi samoupravnih določenih standardov in normativov materialnih stroškov, amortizacije in živiga dela, določene kakovosti storitev in v skladu s cenami ali podobnih storitev ostalih izvajalcev.

16. člen

a) Interni cenik

Z ozirom na to, da se jeklo lahko proizvaja izven JUS v specifičnih kvalitetah, oblikah, obdelavah itd., je nemogoče vse prodajne cene zajeti v cenike, ki jih pošljemo skupnostim za cene v potrditve in evidentiranje.

Za take in podobne primere specifične tehnologije, kupoprodajnih pogojev in podobnih razlogov imamo interni cenik naših proizvodov. Pri oblikovanju prodajnih cen v internem ceniku upoštevamo naslednje:

- obstoječe odnose cen za podobne izdelke po veljavnih cenikih,
- kalkulativno vrednost izdelka ali storitev (lastne cene),
- nivo in odnose inodomicilnih cen tujih držav,
- konkurenčnost napram uvoznim enakim ali podobnim izdelkom z upoštevanjem instrumentov zaštite pri uvozu,
- konjunkturni dejavnik oziroma določanje nivoja cen na podlagi ponudbe in povpraševanja.

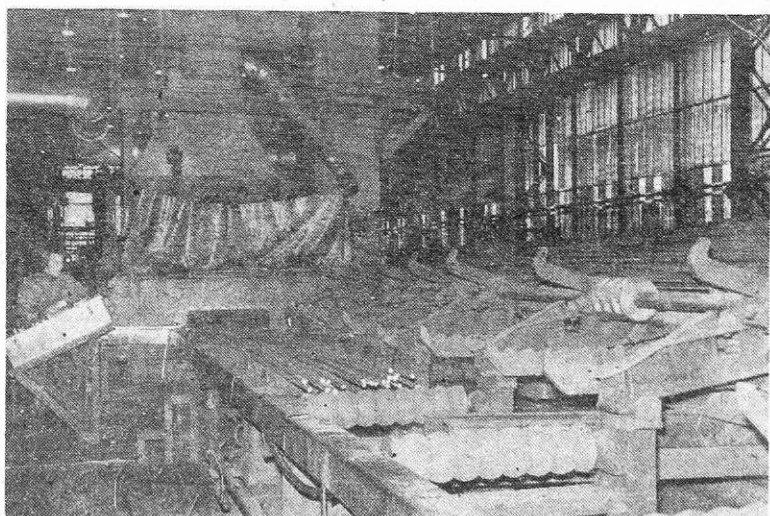
Tako oblikovane prodajne cene evidentno prikazujemo v internem ceniku, ki je kot podaljšek obstoječih cenikov, po katerih so prodajne cene oblikovane po veljavnih predpisih. Interne prodajne cene predstavljajo osnovo in spodnjo mejo pri dogovarjanju o ceni izdelkov s kupcem. Prodajna služba lahko sporazumno s kupcem po posebnem obrazcu – sporazumu o ceni določi višjo prodajno ceno, če to dovoljuje situacija na tržišču in ni v nasprotju s tem pravilnikom. Kopijo sporazumov o cenah se dostavi oddelku za raziskavo tržišča.

b) Oblikovanje cen proizvodov iz uvoza, izvoznih cen, cen izdelkov in storitev med TOZD v DO Železarna Jesenice

17. člen

Prodajne cene za izdelke in blago iz uvoza se določijo v skladu z veljavnimi predpisi. Za oblikovanje prodajnih cen izdelkov in blaga iz uvoza so odgovorne službe: nabava, prodaja, FRS, SEO in osebe, ki so za oblikovanje cen pooblašcene.

(Nadaljevanje na 10. strani)

V jeklovniku (Foto I. Kučina)

OSNUTEK PRAVILNIKA O OBLIKOVANJU CEN PROIZVODOV IN STORITEV

(Nadaljevanje z 9. strani)

18. člen
Izvozne cene se oblikujejo z upoštevanjem naslednjega:
pogoji izvoznega tržišča (sistemske omejitve), gibanje eksportnih cen, davčne olajšave, lastne cene proizvodov, prodajne cene proizvodov, stroški izvoza ter ostalo.

19. člen
Določila tega pravilnika veljajo tudi v primeru, ko TOZD prodaja izdelke ali storitve drugi TOZD v okviru DO Železarna Jesenice, ki jih uporablja pri nadaljnji proizvodnji ali končni porabi.

c) Oblikovanje cen za lastno malo prodajo

20. člen
Prodajne cene za malo prodajo določa sektor prodaje oziroma služba raziskave tržišča, ki upošteva sprejeta načela po poslovniku o delu male prodaje. Pri oblikovanju prodajnih cen veljajo naslednja načela:

za proizvode TOZD v komercialni klasifikaciji kvalitet: prima, sekunda, terca, odpadni, se upoštevajo kriteriji:

— »prima« — veljavni ceniki železarne Jesenice na dan prodaje,

— »sekunda« — enak postopek kot pri oblikovanju cen za »prima« material s tem, da se prodajne cene pred obdavčenjem znižajo največ do 20 %.

— »terca« — enak postopek kot pri oblikovanju cen za »prima« material z znižanjem prodajne cene pred obdavčenjem največ za 40 %.

Za odpadne materiale velja načelo, da prodajne cene praviloma morajo pokrivati povprečno nabavno ceno starega železa (iz domačih virov in uvoza) franko železarna Jesenice ter stroške režije male pro-

daje. V ceno se vračuna tudi bruto OD zaposlenih referentov ter stroški transporta za prevoz materiala od TOZD do skladišča male prodaje.

Dokončna cena je odvisna tudi od konjunktne situacije za posamezne izdelke na domačem tržišču. Vodstvo prodaje določi dokončno ceno, pri čemer upošteva tudi mnenje referentov male prodaje. Za nabavljene materiale prodajno ceno določi sektor prodaje na podlagi informacij o tekoči nabavni ceni od sektorja nabave, pri čemer se upošteva tudi dejanska tržna situacija.

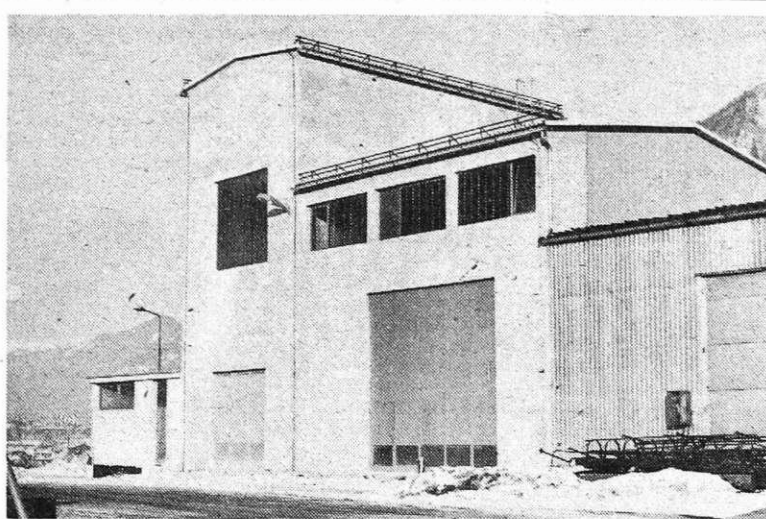
Na osnovi veljavnih predpisov se za posamezne proizvode pravočasno opredelijo predpisane višine zveznega, republiškega in občinskega davka, kar v pisni obliki izdela služba finančne inšpekcije.

IV. PRIHODNE IN KONČNE DOLOČBE

21. člen
Poslovodni odbor Železarne občasno ali po s rejetem rokovniku poroča pristojni, v samoupravnem organu o izvajanju in rezultatih sprejete politike cen.

22. člen
Ta pravilnik in njegove spremembe sprejemajo delavci TOZD na zborih, kar ugotavlja delavski svet TOZD s svojim sklepom.

23. člen
S sprejetjem tega pravilnika neha veljati do sedaj veljavni pravilnik o oblikovanju cen.

Kotlovnica — prizidek parne centrale na Beli (Foto S. Kokalj)

HEMATSKI PRIKAZ ZAKONA O TEMELJNIH SISTEMA CEN IN DRUŽBENE KONTROLE

USTVA. S F R J

ZAKON O ZDRUŽ. DELU

Delavci samostojno oblikujejo cene za svoje proizvode in usluge z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem

Samoupravni sporazumi Družbeni dogovori Samoupravni spor. o združitvi

Merila za oblikovanje cen
Odnos ponudbe in povpraševanja
Vpliv svetovnih cen
Gibanje povprečne produktivnosti dela
Delitev skupnega dohodka sorazmerno produktivnosti dela
Razvoj proizvodnih sil
Vpliv cen na gibanje življenjskih stroškov

Družbena kontrola cen
Določanje politike cen in urejanje razmerij
Izvajanje in vsklajevanje ukrepov določene ek. politike
Kontrola obnašanja udeležencev v oblikovanju cen
Družbeno določanje pogojev za pridob. in delitev dohodka
Določanje meril za oblikovanje cen
Spremljanje in analiza gibanja cen in razmerij o cenah

Svet skupnosti za cene
43 članov
Z I S 7 čl.
Gosp. zbor. in spl. združenja 25 čl.
S Z D L 1 čl.
Z S J 1 čl.
Org. potrošnikov 1 čl.
IS republik in pokrajin 8 čl.

predelitev družbeno polit. skup., gospod. zbornice, sindikatov, SZDL in org. potrošnikov
Družb. polit. skupnosti
Gospodarska zbornica
Sindikat
S Z D L
Organizirani potrošniki

Priljublja osnove za politiko cen
Naloge v zvezi s SS in DD
Daje navodila v uporabi meril
Kontrola cen
Daje statut, letni del. načrt, fin. načrt, letna poročila
Določa nadomestilo za opravljanje del
Določa listine kot poslovna tajnost
Rešuje in spremlja naloge zveze skupš. za ceno
Volil predsednika ZSC in gen. sekret.
Daje poslovnik

Določajo politiko cen in sprejemajo ukrepe
Urejšajo vprašanja na področju cen
Spodbujajo samoupravno sporazumevanje
Daje pobudo za samoupravne sporazume
Izkažuje strokovno pomoč
Se udeležuje sam. sporazumevanja
Sproža pobudo za sam. sporazumevanje
Daje predloge in mnenja o oblik. cen
Se lahko udeležuje DD
Sproža pobudo za sam. sporazumevanje
Daje mnenja s področja cen
Izvajajo kontr. cen proizvod. in storit.
za neposr. por. del. ljudi
Vplivajo na razvoj, org. in pogoje preskrb., izbiro in kakovost ter določanje politike cen

Kazenske določbe
O Z D 10.000 do 1.000.000 din
Odgovorna oseba 3.000 do 50.000 din
O Z D 10.000 do 100.000 din
Odgovorna oseba 1.000 do 30.000 din
Posameznik 1.000 do 10.000 din
Odvzem premoženjskih koristi in prepoved opravljanja samostojnosti do 1 leta
Če prodaja proizvode po višjih cenah oblikovanih na podlagi Zakona
Če izkoristi monopolni položaj
Če kupi proizvode po nižjih cenah od določenih zaščitnih cen
Če se pri obliki cen ne ravna po postopkih o merilih iz zakona
Če na zahtevo organ. potrošnikov ne začne postopka za sklepanje SS za proizvode pomembne za neposredno porabo del. ljudi
Če ne začne v določ. roku sklenitve SS oziroma DD
Če prodaja proizvode in storitve po cenah, ki so na zadržani ravni
Če ne pošlje obvestila o cenah ZSC za tiste proizvode in storitve, za katere je to določeno
Če ne pošlje ZSC dokumentacije na njeno zahtevo

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD VRATNI PODBOJI

Na seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, ki je bila 19. januarja, so pregledali priprave na volitve, gradivo za kandidacijski postopek in sprejeli predlog poslovni-ka za delo TTK. Imenovali so člana za TTK in določili datum za prvo sejo.

Po pregledu razpisa za priznanje OF in srebrnega znaka sindikata so ugotovili, da nimajo primernih predlogov.

Občni zbor bodo organizirali v drugi polovici februarja. Člane odbora so zadolžili, da pripravijo letna poročila o svojem delu. Predlagali so člana novega izvršnega in nadzornega odbora in člana za konferenco sindikata Železarne.

Za brezplačno zdravljenje v toplih- cih so predlagali dva sodelavca.

DELOVNA SKUPNOST ZA EK-TKR-NG

14. redna seja izvršnega odbora sindikata je bila 19. januarja. Pregledali so priprave za občni zbor. Predsednik izvršnega odbora je navedel vzroke, zakaj tov. Berce odklanja funkcijo predsednika v naslednjem mandatnem obdobju, za katerega je bil predlagan in imenovan pred dvema letoma. (dobesedni prepis zapisnika)

Predlagali so kandidata za pred- sednika in podpredsednika novega izvršnega odbora.

Izbrali so kandidate za delovno predsedstvo občnega zbora, za kan- didacijsko in volilno ter verifi- kacijsko komisijo ter za nadzorni odbor.

Na posebnem sestanku bodo ob- ravnavali predlog koordinacijskega odbora o možnih evidentiranih kandidatih za delegate za občinsko skupščino, družbenopolitične dele- gacije in samoupravne interesne skupnosti.

Pregledali so tudi predlog možnih kandidatov iz naše občine za občinske, republiške in zvezne organe; podrobno ga bodo obravnavali na prvi kandidacijski konferenci 21. jan- uarja. Kandidacijsko konferenco sestavljajo: izvršni odbor sindikata, delavski svet, sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov in predsednik osnovne organizacije ZSMS delovne skupnosti.

Predsednik izvršnega odbora se je prizadeval članom odbora ob za- ključku seje zahvalil in jim podaril knjižne nagrade.

TOZD ENERGETIKA

Osnovna organizacija sindikata TOZD Energetika je imela svoj občni zbor 15. januarja v hotelu Golf na Bledu.

Najprej so izvolili delovno pred- sedstvo, verifikacijsko, kandidacijsko in volilno komisijo, zapisnikarja, overovatelja zapisnika in komisijo za sklepe.

O delu osnovne organizacije sin- dikata in izvršnega odbora so po- ročali predsednik, tajnica, blagajnik in referenti.

Predsednik je v svojem poročilu orisal nekatere dejavnosti s področja družbenega samoupravljanja, gospo- darjenje temeljne organizacije, predvsem pa je kritično poročal o delu izvršnega odbora, ki je bilo predvsem zadnje leto pomanjkljivo, saj so bili nekateri člani preobremeni- ni z drugimi dolžnostmi, oviralo pa jih je tudi troizmensko delo.

Tajnica izvršnega odbora je po- ročala, da je imel izvršni odbor v dvoletnem mandatnem obdobju de- vetnajst rednih in tri izredne seje. Le eno sejo je bilo potrebno zaradi nesklepnosti ponovno sklicati. Predlagala je tudi program dela za leto 1982 in ga razdelila po aktivno- stih in področjih: družbenopolitična aktivnost naj bi obsegala priprave na ponovitev referenduma o predlo- gu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za dele- tive osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe, volitve delegatov v samoupravne interesne skupnosti in delegatov za zbor združenega dela občine; športna dejavnost naj bi bila vsaj tako živahna kot v preteklem letu; ko so dosegli nekaj lepih rezul- tatov; kulturna dejavnost naj bi spet zajemala samo nakup kart za ogled gledaliških predstav in mo- goče kakšne knjige ali brošure; refe- rent za oddih in izlete pa naj bi orga- niziral sindikalni izlet, zimski rekre- acijski dan, zbral prijave za leto- vanje v Biogradu in Crikvenici. Tudi mladinska organizacija naj bi se še naprej trudila, da v akcije zajame večje število svojih članov in da se poveže z ostalimi organizacija- mi in samoupravnimi organi.

O svojem delu, oziroma o delu ko- misij so poročali še blagajnik, re- ferenta za šport in kulturo in pre- sednik osnovne organizacije ZSMS. O delu celotne temeljne organizacije pa je spregovoril njen vodja.

Po poročilih se je razvila živahna razprava. Nadzorni odbor je po- ročal, da v blagajniških knjigah ni nepravilnosti, verifikacijska komi- sija pa je po pregledu sklepnosti

predlagala razrešnico staremu izvrš- nemu odboru in izvolitev novega iz- vršnega in nadzornega odbora.

Občni zbor je potrdil predlagane člane za izvršni in nadzorni odbor in izvolil delegate za konferenco os- novnih organizacij sindikata Že- lezarne. Potrdili so tudi kandidatsko listo za člane delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

V petek, 22. januarja, je bila kon- stituantna seja izvršnega odbora os- novne organizacije sindikata TOZD Energetika.

Konstituirali so novi izvršni odbor, imenovali predsednika, pod- predsednika, tajnika in blagajnika odbora ter referente za šport, za iz- obraževanje in kulturo, za oddih, za socialna vprašanja in za mladino ter nadzorni odbor.

Določili so delegata za prvo sejo občinske kandidacijske konference. Sklenili so, da se v dvoletnem man- datnem obdobju udeležijo vsaj ene zu- nanje seje vsak član odbora.

Določili so šestčlansko volilno ko- misijo — iz vsake dejavnosti po dva člana.

TOZD TRANSPORT

Osnovna organizacija sindikata TOZD Transport je imela svoj občni zbor 15. januarja v hotelu Spik v Gozd Martuljku.

Po pozdravu predsednika izvrš- nega odbora osnovne organizacije sindikata so izvolili delovno pred- sedstvo, zapisnikarja, overovatelja zapisnika in verifikacijsko komisijo.

O delu osnovne organizacije in izvršnega odbora je najprej poročal njegov predsednik. V dvoletnem ob- dobju je imel izvršni odbor 20 sej in več zborov delavcev po oddelkih, kjer so obravnavali srednjeročni plan razvoja temeljne in delovne organizacije za obdobje 1981—1985 ter osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Izvršni odbor je skupaj z vodstvom temeljne organi- zacije in družbenopolitičnimi orga- nizacijami sodeloval pri vseh važ- nejših odločitvah ter bil pobudnik za dosledno izvajanje samoupravnih aktov in kongresnih dokumentov.

Sodeloval je pri sestavi odborov za ljudsko obrambo in družbeno samo- zaščito ter poleg izobraževanja in uspešno izvedenih nekaterih akcij NNNP, obiskal razstave družbene zaščite v Kranju, tečaje za pripad- nike civilne zaštite, sodeloval pri pripravi obrambnega načrta, pripo- mogel h krepitvi razredne zavesti delavcev v izrednih razmerah.

Udeleževali so se vseh seminarjev, ki jih je organiziral občinski sin- dikalni svet, delavcem so omogočili ogled raznih kulturnih prireditev, rekreacijo in izlete.

Po poročilu blagajnika je nadzorni odbor ugotovil, da je vodenje blagaj- niških knjig pravilno, o svojem delu pa so poročali še referenti posa- meznih komisij, predsednik osnovne organizacije ZSMS in vodja tem- eljne organizacije.

Po razpravi o poročilih so sprejeli finančni plan za leto 1982, in sicer iz sredstev članarine in iz sredstev sklada skupne porabe.

Delegati delovnih skupin so po- trdili razrešnico staremu izvršnemu odboru in izvolili novi 15-članski izvršni odbor in tričlanski nadzorni odbor, delegate za konferenco os- novnih organizacij sindikata Že- lezarne. Potrdili so še: ožji predlog kandidatov za predsedstvo SRS, evi- dentirane možne kandidate za dru- ženopolitični zbor skupščine občine Jesenice, delegata za občinsko kan- didacijsko komisijo, sprejeli in po- trdili pa so poslovnik za delo letne konference osnovne organizacije sin- dikata TOZD Transport in pravila o organiziranosti in delovanju os- novne organizacije Zveze sindikatov.

Petim upokojenim sodelavcem so izročili praktična darila, za dolgo- letno vestno delo v družbenopoli- tičnih organizacijah pa so trije so- delavci prejeli priznanja.

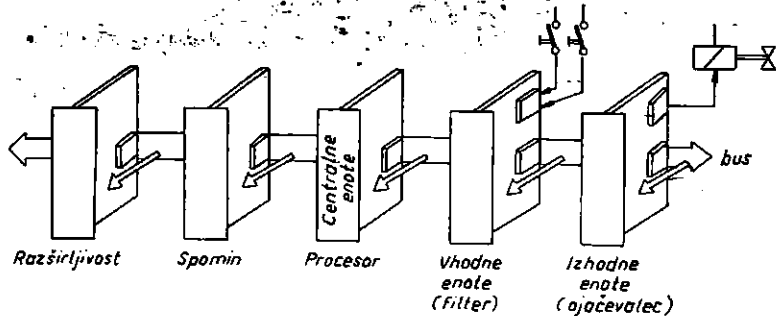
Predsednik osnovne organizacije ZSMS je obdaril devet najboljših mladincev samoupravljalcev s knji- gami maršala Tita.

Železarski globus

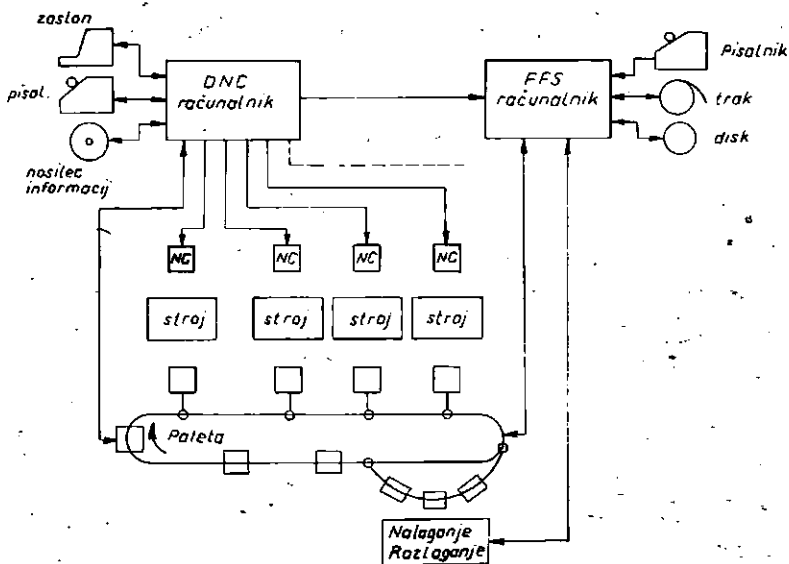
MALEZIJA

Konzorcij osmih japonskih podje- tij pod vodstvom železarske družbe Nippon Steel vodi pogajanja z ma- lezijsko vlado o gradnji naprave za izdelavo železove gobe z letno zmog- ljivostjo 600.000 ton v Maleziji. Investicijski stroški so predvideni v višini 350 milij. dolarjev, medtem ko bi naj bil uporabljen postopek NSC, ki ga je razvila družba Nippon Steel. Do zdaj obratuje po tem postopku samo ena poskusna naprava na Japonskem z letno izdelano količino 150.000 ton. Japonski konzorcij bi prispeval 30 % potrebnih finančnih sredstev.

Nadaljevanje

Slika 6a: Zasedba programirnega krmiljenja (PC)

Slika 7: Računalniško vodenje fleksibilnega končnega sistema

- segment ali sklep se giblje do aktivacije končnih stikal;
- lahko programiramo več gibov, toda le do končnih točk;
- ustavitev je z zavornim delovanjem motorjev ali amortizerji;
- programiranje je z nastavljanjem zaporedja dogajanj;
- prednost je v hitrem delovanju;
- ponovljivost gibov;
- cenenost, enostavnost;
- niso fleksibilni.

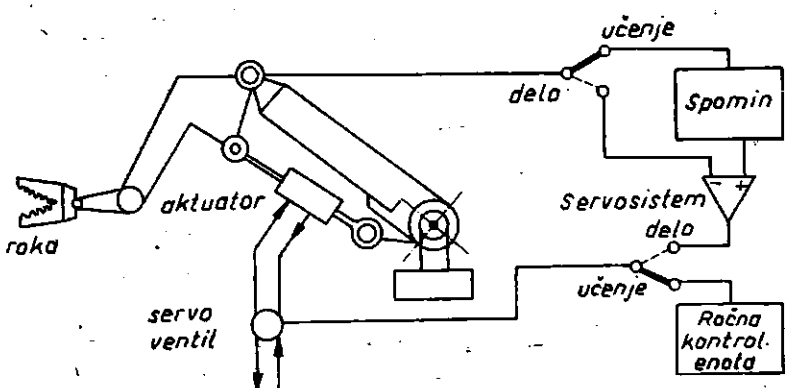
Servokontrolirani roboti: njihovo delovanje temelji na servosistemskem upravljanju vsake prostostne stopnje. Primer, kako poteka izvajanje neke operacije ali giba, je: mikro-računalniški program čita iz pomnilnika željeni položaj, istočasno pa tudi dejanski položaj na potenciometrih za merjenje koordinat. Željeni in dejanski položaj se primerjata, signal napake nato krmili servosistem. Za ta način je značilna raba senzorjev in sprotno vodenje.

oziroma odpravljanje napak in odstopanj. Na ta način dosežemo:

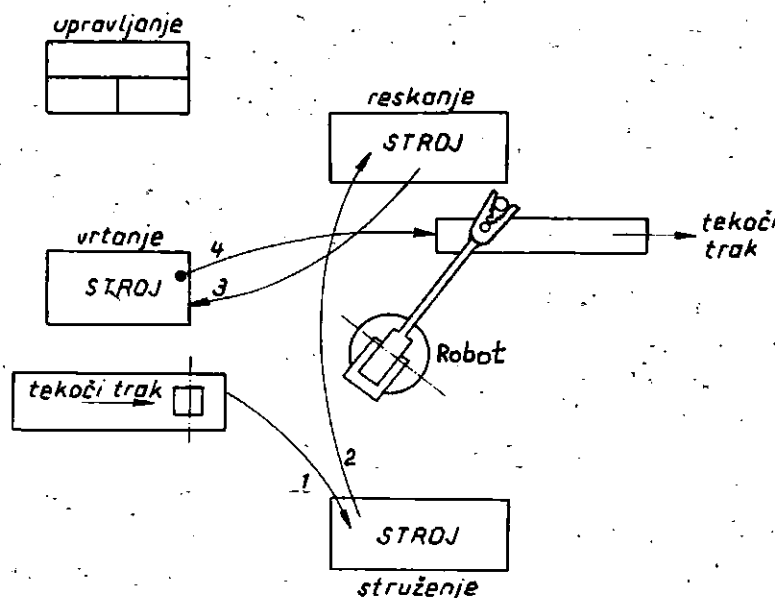
- segmente manipulatorja lahko vodimo poljubno in gibanje ustavimo v vsaki legi;
- lahko upravljamo tudi pospeške, hitrost in pojmeke;
- programiranje je v glavnem sestavljeno iz zapisa, željenih trajektorij v času sprotnega čitanja signalov iz senzorjev.

Povezava robotov z okolico je izvedena s senzorji. Robot ne bi mogel opraviti niti najpreprostejšega dela, če ne bi dobil informacij iz okolice.

Za vse vrste zahtevnejših delovnih operacij je programiranje robotov s pomočjo računalnika avtomatizirano do take mere, da uporabnik nima opravka z neposrednim programiranjem, temveč preko izvajanja delovne operacije »nauči« robot, kako mora delati. Slika 8 kaže primer programiranja, kjer z ročno krmilno enoto upravljamo manipu-

Slika 8: Industrijski robot

Slika 9: Organizacija PC

lator in zaporedje gibov zapisujemo v spomin-čenje. Ob preklopu na samodejno obratovanje podatki iz spomina upravljajo manipulator.

Vrsta parametrov odloča o gospodarnosti uvažanja industrijskih robotov: dvig produktivnosti, pomanjkanje delavcev, zakonodaja, ki prepušča delo v nevarnih okoljih, sociološki vidiki in ekonomski (boljša kvaliteta).

Tako, na primer, zakonodaja iz leta 1974 v ZDA prepoveduje delo delavcem na strojih, kjer so orodja, ki se zapirajo (kladiva, stiskalnice).

PRÓDUKCIJSKE CELICE

Z razvojem industrijskih produkcijskih sistemov v smeri popolne avtomatizacije (tovarne brez ljudi) so se pojavile produkcijske celice (PC).

Najbolj nazoren prikaz PC je na sliki 9. Za produkcijsko celico ni nujno, da vključuje več robotov. Pogosto PC vključujejo več obdelovalnih strojev.

- Od PC pričakujemo:
- cenejšo proizvodnjo,
- boljšo kvaliteto,
- manjšo porabo energije.

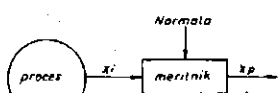
MERILNA TEHNIKA V NADZORU IN VODENJU

Če naj vodimo nek proces, si moramo zgraditi sistem pridobivanja informacij (3), s pomočjo katerih sproti opisujemo stanje in potek značilnih parametrov, ki nam proces zadovoljivo opišejo. Pridobivanje informacij poteka predvsem v obliki merjenja ustreznih veličin procesa.

Merjenje ima torej v procesni tehniki namen pridobivanja informacij. Te informacije pa moramo znati ustrezno matematično opisati, če želimo z obdelavo pridobiti nadaljnje informacije, ki izhajajo iz ustreznih fizikalnih zvez med posameznimi veličinami.

Meritev v procesu lahko najenostavneje izvedemo z merilnim instrumentom, ki ima analogen ali digitalen izhod. Najbolj enostaven merilni sistem je prikazan na sliki 10.

Na sliki prihajajo informacije iz procesa v merilnik, ki predstavlja merilni sistem, kot vhodni merilni signali in jih zaznamo kot izhodne merilne signale. Ker meritev primerjamo z referenčno vrednostjo, zahteva naš merilnik kot referenco še normalo, ki to primerjavo omogoča. Od kvalitete normale je odvisna točnost meritve.

Slika 10: Blok shema procesnega merilnega sistema

- Odjem in obdelava podatkov zajema:
- odjemnike z mehanskim izhodom,
 - odjemnike s pnevmatskim izhodom,
 - odjemnike z električnim izhodom.

- Oziroma:
- aktivne odjemnike,
 - pasivne odjemnike,
 - pretvornike merilnih signalov.

AVTOMATIZACIJA V ENERGETIKI

Osnove

Osnovna značilnost sistemov v elektroenergetiki je njihova kompleksnost. Sestavljeni so iz številnih elementov, ki imajo lahko zelo različne karakteristike. Zato jih opišemo kot manjše pod sisteme, ki imajo osnovne značilnosti sistema.

Pri velikih in kompleksnih sistemih ne smemo zanemariti, da so ti vezani tudi z okolico, v kateri se nahajajo. Okolica pomembno vpliva na delovanje sistema.

Zelo važna lastnost vodenja takih sistemov je odločanje v realnem času.

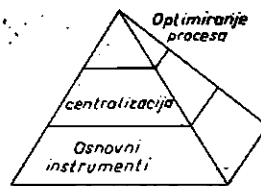
Vodenje predstavlja v glavnem troje procesov:

- proces izbire potrebne akcije,
- proces izvedbe,
- proces nadzora izvedbe akcije.

VODENJE ENERGETSKIH SISTEMOV

Za vodenje teh sistemov (4) velja, da je človek (operator) še vedno potreben. To so namreč največji in najpomembnejši objekti, pri njih so zahteve po zanesljivosti iz dneva v dan večje in nedovoljeno bi jih bilo prepustiti razpadu zaradi nepredvidljive motnje. Zaradi multikriterijskih nalog lahko pride tudi do

konfliktnih zahtev vodenja: zato je operator še vedno nepogrešljiv. Pri tako velikih kompleksnih sistemih vseh možnih poti vnaprej ni možno predvideti, končno pa kljub zanesljivosti lahko odpove tudi avtomat.

Slika 11: Decentralizacija hierarhično organiziranega μR sistema

Direktno vodenje velikih kompleksnih sistemov zaradi časovnih omejitev, omejitev pri prenosu in obdelavi informacij ni izvedljivo. Zato izberemo večnivojsko vodenje, za katerega je potrebno celotni sistem razdeliti: dekompozicija. Nato rešitev obdelamo kot celoto in po posameznih pod sistemih in jo vskladimo v skupen cilj.

Cilji tako vodenih sistemov so:

- optimalno izkoriščanje proizvodnih virov;
- zanesljivost;
- visoka stopnja zanesljivosti dobave energetskim porabnikom;
- varovanje sistemov (komponent) pred motnjami oz. poškodbami (generatorji).

Računalniško vodenje omogoča intenzivno analizo stanja in hiter pregled najprimernejših ukrepov, s katerimi je cilje možno doseči v večji meri kot klasično dispečiranje.

Med sistemom in operatorjem so včasih obstajale komandne plošče oz. pulti, ki so bili slabše pregledni. V modernih centrih vodenja, v katerih uporabljamo računalnike, imamo na razpolago:

- slikovne zaslone,
- funkcijske tastature,
- pisalnike,
- sinoptične plošče,
- grafiko itd.

To omogoča poleg velike preglednosti tudi časovne zapise stanja procesa in opreme na trak.

Poslužujemo se tudi napovedovanja, ki je izvedeno na osnovi trenda (trajektorijske predikcije), ponavljanja (ciklične predikcije) in na osnovi analogije med dvema dogodkoma.

Če poskusimo sisteme v energetiki razdeliti z ozirom na proizvodnjo energije, bi jih v glavnem razdelili v tri grupe:

- sistemi za proizvodnjo in akumuliranje energije;
- sistemi za izklapljanje bremen v času koničnih moči;
- kombinirani sistemi.

ENERGETSKI SISTEMI ZA PROIZVODNJO IN SHRANJEVANJE ENERGIJE

Ti sistemi se po svojih karakteristikah dele na tri osnovne skupine:

- termoelektrarne (plinske, diesel, nuklearne, ...);
- hidroelektrarne (pretočne, akumulacijske, črpalne);
- nekonvencionalni viri energije (veter, sonce, biomasna, zgorevanje odpadkov itd.).

Glede na tako različne sisteme je specifična tudi oprema za vodenje in nadzor. Avtomatizirati termoelektrarno, kurjeno s premogom, je obsežnejša naloga, kot avtomatizirati enako hidroelektrarno. Zato je najprej potrebno izvesti analizo sistema, ki je osnova za postavitev učinkovitega, varnega in ekonomičnega sistema.

Razvoj avtomatizacije v energetskih sistemih je bil naslednji:

- prva faza: avtomatizacija zaščite, ki je povečevala zanesljivost. Odzivni časi do bili v velikosti milisekund. Avtomat je skrbel za hitro identifikacijo delovanja zaščite, operator pa je sistem ročno zapeljal v varno obratovanje;
- druga faza: avtomatizacija v regulaciji – cilj je optimiziranje procesa.

Namenjena je usklajanju željenih nastavljenih vrednosti in dejanskih vrednosti iz procesa.

Območje delovanja je v velikosti sekunde.

- tretja faza: avtomatizacija krmiljenja, katere naloga je povečevanje razpoložljivosti sistema. Posamezni pod sistemi so vodeni avtomatično, delovanje je v sekundnem in minutnem območju;
- četrta faza: avtomatizacija nadzora omogoča razbremenitev operatorja.

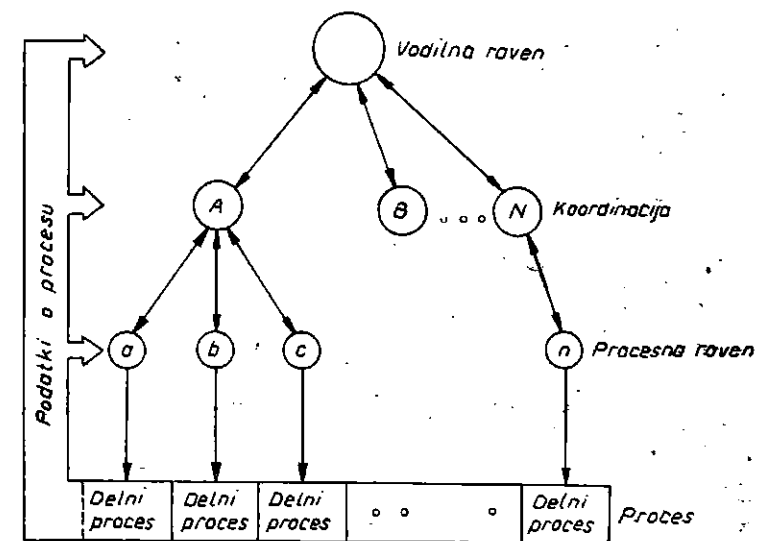
Za tovrstno avtomatizacijo je nujno potrebna namestitev procesnih računalnikov. Računalnik obdeluje veliko število informacij in jih v željeni obliki posreduje operatorju. Hkrati omogoča grafičen prikaz na TV in protokoliranje.

Primer avtomatizacije el. energetskega objekta (5), povezanega z oddaljenim centrom vodenja, prikazuje slika 13. Tako je izvedena hierarhična organizacija sistema, ki ima μP tudi na strani centra upravljanja. Ta skrbi za sortiranje podatkov in realizacijo komunikacije med mrežo podrejenih, avtomatiziranih, končnih postaj.

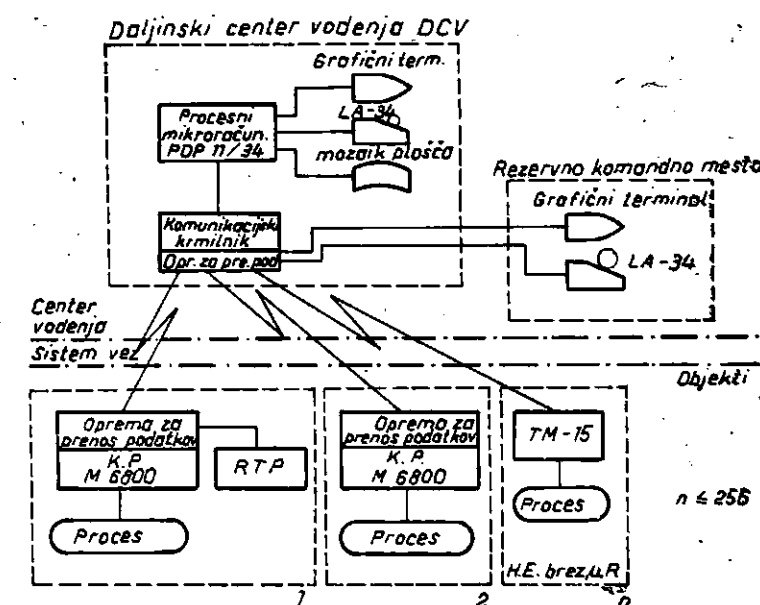
V primeru napake joga μP zazna in izvede preklap na rezervno enoto. Tako organiziran sistem zagotavlja:

- večjo zanesljivost,
- predobdelavo podatkov,
- selekciranje podatkov,
- mrežo podrejenih sistemov lahko poljubno širimo.

(se nadaljuje)

Slika 12: Osnovna struktura hierarhično organiziranega procesa

Slika 13: Hierarhična organizacija sistema za vodenje

KOKRŠKI ODRED

Tisti borci, ki so se zadnji umikali prek zdaj mirujočega bojišča, so padlim tovarišem pobrali še precej orožja in ga poskrili tako, da ga Nemci niso našli, temveč so pozneje sami prišli ponj.

Na Kostanjski planini je bil tudi odredni tehnik Milovan Lich-Kostja. Med spopadom je bil ranjen v roko, Nemci pa so našli tudi razmnoževalni aparat, ki je bil skrit blizu taborišča. Pokazalo se je, da je tehnika propadla prav zato, ker ni delovala na kakem skritem kraju, temveč se je zadrževala v vojaški enoti. Tako je bila odredna tehnika razbita že v svojem nastajanju.

Takoj po spopadih na Kostanjski planini so Nemci zasledovali partizane še s celotnim 3. bataljonom 19. policijskega polka. Preiskali so velik del Tuhinjske doline, vendar partizanov niso odkrili ne ta ne naslednji dan, 25. decembra 1942. Pač pa je do majhne praske prišlo 26. decembra na Kostanjski planini.

Dva dni po teh bojih sta prišla na Zlato polje Kamniški bataljon KO in tisti del Moravškega bataljona Savinjskega odreda, ki je 24. decembra 1942 sodeloval v bojih na Kostanjski planini. Od tod je bila še tisti dan, 26. decembra, poslana patrulja treh borcev, da bi si ogledala bojišče in pobrala skrito orožje.

Na Kostanjski planini pa je naletela na močne oddelke Nemcev; to sta bili 11. četa 19. policijskega polka in 3. rezervna motorizirana orožniška četa »Alpenland« z zaščitno policijo in skupino raztrgančev, ki so iskali orožje in morda že mrtve in ranjene partizane. Ta majhna patrulja je sredi dne Nemce drzno napadla in se brez izgub umaknila.

Ob številnih padlih partizanih so namreč Nemci zaplenili le 6 pušk in nekaj sto nabojev. To je bil dokaz, da so umikajoči se borci večino orožja padlih tovarišev dobro poskrili.

Nemški napadi in boji na Kostanjski planini so bili posebno siloviti tudi zaradi tega, ker so si bili položaji blizu skupaj, prizorišče pa majhno, da se je na njem z obeh strani nagnetlo veliko moštva. Kako malo je manjkalo, da bi bili partizani utrpeli še neprimerno več žrtev, potrjujejo tudi preluknjani nahrbtniki in odeje v njih, ki so ustavljale naboje, in prestreljene obleke preživelih borcev ter obstreljena drevesa na planini. (O tem sta med drugimi udeleženci bojev na Kostanjski planini dala izjave – pismene in ustne – Tomaž Slapar-Tugo in Franc Podstudenšek-Rok, oba preizkušena četna funkcionarja.)

Boj na Kostanjski planini je zaskrbljeno spremljalo tudi prebivalstvo tistega predela Tuhinjske doline, do kamor so segali odmevi silovitih prebojev. Ko so prebivalci kmalu potem videli, da je večina partizanov ostala živih, so si oddahnili, kajti tokrat so, ko so videli številne nemške oddelke, že mislili, da bo večina partizanov padla.

V borcih Kamniškega bataljona pa je spopad na Kostanjski planini vzbujal precejšnje nezadovoljstvo, kajti dotlej niso bili vajeni izgubljati.

Bitko na Kostanjski planini so starejši borci primerjali z uspešno končanim spopadom 21. marca tega leta, ko je sama Kamniška četa tod uspešno končala krajši spopad. Spominjali so se tudi Osnovke, kjer so maja istega leta z urejenih položajev in že kot bataljon nagnali Nemce v dolino.

Ugotovili so, da imajo 8 ranjenih, 16 pa mrtvih. Kljub veliki premoči in hudim partizanskim stiskam Nemci torej niso dobili niti enega ujetnika, ne ranjenega ne celega, s čimer so borci izkazali predanost, trdnost in hrabrost. Nemci so mogli pobirati le mrtve.

Čeprav je bilo borcev iz Moravškega bataljona na Kostanjski planini dosti manj kakor iz Kamniškega, je vsak odred, Kokrški in Savinjski, utrpel po 8 mrtvih. Padli so: (Skupina borcev – udeležencev bitke je skupno z ostalimi sodelavci pri pisanju kronike ob rekonstruiranju dogodkov na Kostanjski planini zbrala osnovne podatke o padlih borcih Kamniškega bataljona KO, pri padlih iz Moravškega bataljona pa je dodatno ugotovila, da je Herman Debeljak-Ruso pripadal Moravškemu bataljonu.)

— Iz Kokrškega odreda in Kamniškega ali 1. bataljona Kokrškega odreda:

1. Matija Blejec-Matevž, komandant Kokrškega odreda, doma v Mengšu;
2. Franc Per-Vido, komandant Kamniškega bataljona KO, Koreno pri Zlatem polju;
3. Valentin Pestotnik-Miha, komandant 2. čete Kamniškega bataljona, Palovče;
4. Peter Podbevšek-Dušan, polit. delegat voda, prej komandir 3. čete, Brezovica pri Zlatem polju;
5. Janez Ogrin-Jozpe, vodnik, prej komandir 2. čete Kokrškega bataljona KO, Mengeš;
6. Nace Plevel-Matija, Nevlje pri Kamniku;
7. Franc Kotar-Riko, Trzin;
8. Marjeta Maselj-Marica, Zlato polje.

— Iz Moravškega bataljona Savinjskega odreda:

9. A. Zupančič-Cvajer, Trbovlje;
10. Maks Smolnikar-Jovo, Ljubljana;
11. Jože Trstenjak-Gašper, Poljčane;
12. A. Brodar-Slavko, Dolgo brdo pri Litiji;
13. Viktor Bukovec-Čapajev, Tabor v Savinjski dolini, brat Franca-Pepeta;
14. Rudi Naglič-Zan, Črnuče;
15. Ivan Sever-Ivo, Podlipoglav;
16. Herman Debeljak-Ruso, Zagorje.

Nemci v svojih poročilih navajajo 18 mrtvih partizanov, vendar nobena stran ni našla še dveh in tudi na fotografijah je 16 trupel.

Glede padlih so partizanska poročila točna. Ta poročila pa tudi govo-

re, da je v boju na Kostanjski planini padlo veliko Nemcev, kar je vsekakor pretirano. Nemška poročila namreč pišejo o »neznatnih lastnih izgubah«, in sicer, da so izgubili dva moža – verjama, šest pa da so imeli ranjenih. Ti okupatorjevi podatki tako potrjujejo, da so bili v napadu na Kostanjski planini angažirani tudi verjani s slovenskega Štajerskega.

Po boju na Kostanjski planini so Nemci prisilili nekaj kmetov, da so padle partizane z vozmi prepeljali v dolino. Vseh šestnajst mrtvih partizanov so še 24. 12. 1942 ob 18. uri zložili v Šmartnem pri cerkvi. Nemci so jih sezuli in razgalili, potem pa še fotografirali. Ob zidu pri cerkvi so jih pustili še več dni, potem pa so jih Smarčani pokopali v skupnem grobu pod cerkvijo.

Nemci so partizane zasledovali še naprej in v okoliših aretirali nekaj ljudi. Takih je 3. rezervna motorizirana orožniška četa »Alpenland« skupno z orožništvom iz Kamnika 31. decembra popoldne pri Kolovcu odkrila partizane, ki so se bili umaknili s Kostanjske planine, in jih napadla. Spopad je trajal dobro uro in Nemci so imeli enega mrtvega in enega ranjenega. Padel pa je tudi en vohun. Partizani, ki so napad odbili, so se brez izgub umaknili.

Kakorkoli so izgube na Kostanjski planini prizadele Kokrški odred, posebno še njegov Kamniški ali 1. bataljon, so preživeli takoj začeli celiti rane. V začetku januarja 1943 je štab, zdaj z imenom Kamniško-kokrškega odreda, že poročal, da je »morala pri tovarših še kar na višku, je pa nekaj primerov bolezni...«. Dalje tudi vzemo, da zaradi izgub padlih preostali niso bili tako prizadeti, da ne bi mogli delovati dalje, vendar pa da zelo pogrešajo padle poveljnike. Tudi iz teh besed vejeta optimizem in nezmanjšana predanost nadaljevanju narodno-osvobodilnega boja.

Po boju na Kostanjski planini tudi ni bilo več tistega začasnega in mešanega štaba Kokrško-savinjskega odreda, temveč zasledimo le začasno ime Kamniško-kokrški odred.

V Kokrškem odredu so iz svojih vrst izvolili nove, nekaterečasne, nekatere pa stalne poveljnike in komandirje.

Na mesto padlega Matije Blejca-Matevža so za v.d. komandanta tega Kamniško-kokrškega odreda imenovali Tomaža Slaparja-Tuga, dotedanjega komandirja 1. čete Kamniškega bataljona KO. Namesto padlega Franca Pera-Vida je bil za novega komandanta 1. bataljona Kamniško-kokrškega odreda postavljen Jakob Golob-Metod. Ker je dotedanji politkomisar bataljona Jakob Molek-Mohor tedaj dobil nove dolžnosti, je bil na njegovo mesto postavljen njegov dotedanji namestnik Janez Brlec-Nace. Za novega komandirja 1. čete je bil imenovan Anton Sešek-Ludvik, za komandirja 2. čete pa Tomaž Novak-Srečko. Po četah so postavili tudi nove vodnike in zapolnili tudi druge kadrovske vrzeli.

Spričo izjemnega dogodka in hudih izgub na Kostanjski planini nas zanimajo še ocene tega boja. Te so v naslednjem:

(se nadaljuje)

— Kaj bi zatoževal, saj tebi ničesar noče! Ko smo v Sosednju v šolo skupaj hodili, smo se razumeli, zakaj pa bi morali sedaj drugačni biti? ga je zadrževala Milka.

— Tebi res ni kaj žalega rekel, je podpiral Boris.

— Jaz ne bom študiral za nemške marke, ampak se učim s svojo glavo. Zakaj pa potem v šestem razredu lahko dohajam, še med najboljšimi sem? Pa sem bolj revno oblečen, kot si ti. Da se rad in dobro učim, to mi ne more nihče braniti!

Več kaj bi mu zagodel, a vrh klanca se je Heribert pognal na kolo in je pustil one tri za seboj.

Ko ga niso več videli, so tudi zajezdili kolesa in molk se jim je zagostil v grlo.

Bilo jim je, kakor da bi imeli kamen v srcu. Doma so povedali, kaj so danes doživeli. Nadučiteljevim besedam ni nihče verjel. Preplah, ki je bil že tako ali tako v Sosednju, se je pri materah teh otrok spreminjal v obup, a ta v čudno otopelo vdanost. Dajali sta otrokoma najboljše malico s sabo.

— Naj pojemo še, kar imamo! sta rekli. Oblečile so ju v boljše obleke.

Naj raztrgamo še, kar imamo svojega! sta jadikovali. Puščali sta delo vnamar.

— Kaj bi se človek pehal? Ko moraš vsako uro čakati, da pridejo in te napodijo bogvedi kam, doma pa moraš pustiti vse!

In takih mater je bilo mnogo v tistih aprilskih dneh tisoč dvestotidvajstiridesetega leta pri nas na Korškem. Objokane so gledale svoje imetje in se tresle pred neznanim jutrišnjim dnevom. Kod vse so blodile misli nesrečnih ljudi? Nikjer ni bilo nobenega upanja, nobene tolažbe!

In vendar je v tistih črnih dneh prihajalo plaho skozi noči nekaj novega, velikega, kar so se posamezni izvedeli od priseljencev izza Karavank. Šepetaje je šlo od ust do ust samo takim, katerim so zaupali; oči so nenehno uhajale v domače gozdove...

Prišel je maj.

Nadučitelj je izročil rdeče kanglice z nabiralno listo – in Zdravko je moral iti pobirat za nemški Rdeči križ. To je bilo povelje! Ne v takem tonu, kakor ga je visoki mož poklical, če je marljiv učenec v razredu dvignil roko z dvema prstoma.

Za nabiranje je dobil pouka prost dan.

Pa je hodil od hiše do hiše. Večji del je poznal vse ljudi. Kjer je bilo dosti otrok v družini, so dajali tudi večjo vsoto, zakaj dobivali so otroške doklade. Po domačih je bil Zdravko točno obveščen, kdo drži z Hitlerjem, kdo je proti in kdo je nekako v sredi. Povsod pa je pozdravljal in govoril po domače. Še v sanjah ne bi prišel na to, da bi z domačini dolinici govoril po nedomače.

VALENTIN POLANŠEK

11

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

Ali pri Brbcu pa je naletel na mučno zapletenost! Saj je poznal osebno gospodarja. Tudi o tem je slišal od odraslih, kako ta človek red čveka nemško in kako skaženo klepeče. Še iz sosednjske šole je poznal deda. Z domačini je Brbec vendar govoril slovensko. Sicer malo in se je rad postavil. Zdravko torej pozdravi in pove, kako mu je bilo naročeno. Brbec pa: Pist fan taj rutkrajc somln, pa šon tajč redn!

Fant je stal kot vzdignjen pred kmetavzarjem. K sreči se je kmalu pojavila kmetica, ki je bila angelsko nasprotje tega človeka. Brbec je zamašil bankovec za dvajset mark v rdečo kanglico in je širokopleč nacekal svoj podpis na listo.

Se ena oseba je bila v Sosednjem, ki je dala dvajset mark: Prišja Zofa! Zdravko si je mislil: A zato toliko, ker je moža zgubila v Rusiji? Zdaš saj nima koga, da bi se z njim prepirala.

Voglar pa se je pridružil, kot bi bil fant kaj kriv in je namesto njega dala žena eno marko; pa podpisala je tudi.

Naslednji dan je Zdravko komaj čakal, da odda nadučitelju rdečo kanglico. Pričakoval je, da ga bo visoki mož pohvalil, kajti nabranega je bilo nad sto mark. Fant še nikoli ni videl toliko denarja.

A prišlo je drugače: Nadučitelj pozorno pregleduje listo. Ob koncu pa njegov orlovski obraz zardi, očala se zviška posvetijo: Kje pa je Vozarjeva družina?

Zdravko jeclja in pove, kot je bila resnica, da je bilo že čisto temno, ko je bil pri Voglarju. Pa se ni upal več tja na ona stran grape, ker ga je ponoči strah.

In take ljudi, prav edino nemško, »zavedno« družino izpustiš? Ali te je kdo k temu navajal?

Ne! Zaradi noči se nisem upal iti tja? Bi danes po šoli to storil?

Ne! Kar si pokazil, je že pokaženo. Učenec še nikdar ni čul tako trdega glasu, ki bi se naj nanašal.

Zgubljeno gleda v veličino. Tedaj potrka na vrata. Naprej!

JOŠT ROLC

2

RODOS – OTOK SONCA IN CVETJA

(PRVOMAJSKI LETALSKI IZLET)

RAZVITI TURIZEM

V hotelu Marie, ki je od peščne obale oddaljen slabih sto metrov, smo dobili udobno sobo v četrtem nadstropju. Razen prenočišča nam je pripadal še zajtrk. Za kosilo ali večerjo, vračunano v polpenzijsko ceno, smo dobili bone. Lahko jih vnovčimo, ali zapravimo v katerikoli restavraciji. Koristna domiselnost složnih privatnih gostincev, ki zagotovo prinaša vsakemu nekaj dobička, čeprav nimajo skupne uprave. Kako so se sporazumeli in dogovorili o skupnih interesih, ki jih očitno imajo, si po dolgoletnih slabih izkušnjah razdrobljenega gostinstva pri nas ne znam predstavljati.

Turizem pomeni domačinom vsakdanji kruh in lepšo prihodnost. Priložnosti, ki jim pomaga k višjemu standardu, nočejo izpustiti. Pod kožo jim je ostalo preveč trgovske mediteranske žilice, da bi se odrekli tej stari grški navadi. Sezona traja od marca do novembra, ko običajno ne pade niti kaplje dežja. Na srečo prebivalstva je otok prepojen z obiljem talne vode in bogatimi izviri, kar omogoča rast bujne mediteranske vegetacije. Čudovite plaže, toplo morje, opojno egejsko sonce in več kot 25 stoletij stare razvaline slavne mikenske ter mlajše srednjeveške kulture so na cvetočem Rodosu šele po drugi svetovni vojni postale raj za turiste. Najprej so se tega začeli zavedati preračunljivi Italijani, ki so po propadu turškega imperija 1912. leta dobili v posest celotno otočje Dodekanezi, kamor geografsko spada tudi Rodos. Največ zaslug za skokovito turistično preobrazbo otoka pa pripisujejo predvsem Skandinavcem, ki so odkrili njegove blagodejnosti po drugi svetovni vojni. Grška zastava je zaplapolala na obzidjih starosvetne mestne trdnjave šele 7. marca 1948. leta.

Pa vendar razdvaja množico sonca in razvedrila željnih tujcev in domačine še vedno precejšnja ločnica, nevidni zid, ki pa postopoma že popušča. Tradicije stoletnega patriarhalnega življenja, še vedno prisotnega, čeprav prikritega nezaupanja do tujcev, se domačini le počasi otresajo. Če ni nujno, se raje ne mešajo s tujci, za katere so zgradili vrsto velikanskih in razkošnih hotelov, restavracij in zabavišč. Sami raje zahajajo v svoje krčme, ki se že od daleč ločijo od tistih za tujce. Prav nič sodobnega ni v njih. Mize niso pogrnjene, stari izlizani stoli so majavi in stene zakajene. V temničnih prostorih posedajo starejši meščani ob kozarcu vina in črni kavi. Bognedaj, da bi rekel turška kava! Ženska tja nima vstopa. Njena emancipacija je še tako daleč kot v islamskih deželah. Sžitje in enakopravnost med moškimi in žensko je navzven predstavljena le v folklornih plesih.

Tudi v prodajalne in samopostrežnice, urejene po evropskem vzoru, domači ne hodijo. Za vsakdanje preskrbovalne potrebe imajo svoje stare mračne prodajalnice s svojim trgovcem v stranskih ulicah. Če zaide turist v takšno trgovino, ga domače gospodinjice gledajo, kot bi jih izzival, češ, kaj delaš dren, saj imaš dovolj drugih, tebi namenjenih trgovin.

Teh je pa res več kot dovolj, kot tudi majhnih gostišč, ki jim skušajo dati čimbolj izvorni grški izgled. V novem in starem

delu mesta za trdnjavske obzidje je domala vsaka hiša trgovina ali gostišče. Največ prodajajo izdelke domače obrti, ki se je še posebno razbohotila v zadnjih desetletjih. Keramika oponaša antične grške vaze, svetila, podstavke, kipe in krožnike. Poleg okusnih spominkov je na izbiro tudi precej cenenejša kika. Izredno lepe so preproge in tkane torbice s starimi ornamentami, prav tako tudi krzneni in kožni izdelki.

TRHLO NATOVSKO ZAVEZNIŠTVO

Na otoku Rodosu so dokaj močne vojaške posadke v utrjenih postojankah. Nemara zaradi bližine Turčije? Le slabih 18 milj morske ožine ga loči od grozljivo pustih skalnatih obal jugozahodnih izraslin Male Azije. V čistih jutrih, ko je vreme jasno, je videti sivorjavo gorovje onkraj morja tako blizu, da bi ga lahko dosegel vsak dober plavalec. Tudi ne posebno bister opazovalec lahko vidi tu in tam po rodoškem gričevju maskirane bunkerje, vojaška vozila kar naprej patrolirajo po cestah in nadzirajo obale, da ne bi doživeli spet kakšnega presenečenja, podobnega ciprskemu, ko so Turki iznenada napadli in zavzeli otok. Ne meni, ne drugim moškimi, ki imamo kolikor toliko smisla za vojsko, ni bilo jasno, zakaj tamkajšnje vojaštvo uporablja tudi povsem belo obarvana terenska vozila. Sodila bi prej v snežno ali morebiti saharso okolje kot pa na ta rožnato-zeleni otok.

Da se natovska zavezništva Grčija in Turčija vseprej kot ljubeznivo gledata, sem se prepričal pred leti tudi v Turčiji, kjer je vojska v ničmanj resni bojni pripravljenosti kot na Rodosu.

Človek bi lahko pomislil, da je uvedeno obsedno stanje, če ga ne bi pomirjevali vsakdanji prizori miroljubno sprehajajočih vojakov. Zbirajo se po ulicah in parkih in se tako kot povsod po svetu izzivalno petelinijo za mimoidočimi turistkami. Turki in disciplinirani gor ali dol, fantje v lahkih zelenih oblekah, visokih čevljih na vezalke in kapicah, kakršne imajo naši petrolovi prodajalci bencina, veselo preživljajo cele popoldneve in večere, le če jih ne zaloti oficir ali patrulja nadležne vojaške policije.

Častniki in kadeti, ki jih kar mrgoli po mestu, so pravi manekeni. Zlikani in dostojanstveni v belih rokavicah se šopirijo, da se tujke kar obračajo za njimi. Grška armada jih regrutira predvsem iz srednjega in višjega sloja, zato navadni delavci in kmeti lahko v vojski pridejo le do narednika.

Za razliko od napetega vzdušja na Cipru, kjer sta si grška večina in turška manjšina neprestano v laseh, so na Rodosu Grki do svojih turških sodeželanov povsem ravnodušni in strpni. Turška manjšina, nekoč precej številnejša, šteje danes le še okoli 2000 prebivalcev.

(SE NADALJUJE)

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 177. seji 26. januarja obravnaval premoženjsko pravne zadeve in izjemne lokacije, ki jih je predložil v potrditev komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve. V nadaljevanju seje so člani izvršnega sveta preučili finančni načrt izvedbe obnovitvenih del na spomeniku in spominskem parku Goreljek na Pokljuki. Dogovorili so se o organiziranju javnih razprav po KS o izvajanju zakonov s področja kmetijstva in politike razvoja kmetijstva v občini. Gradivo bodo pripravile kmetijske zadruge in Gozdno gospodarstvo Bled. Razprave bi trajale od 6. do 20. februarja. Potrdili so poročilo o realizaciji proračunskih prihodkov in odhodkov občinskega proračuna za čas od 1. januarja do 31. decembra 1981 ter izrekli soglasje k samoupravnim aktom komunalnega gospodarstva občine Radovljica.

V februarju in marcu bodo opravljene tudi volitve za vodstvene funkcije v družbenopolitičnih organizacijah radovljške občine, razen v OK SZDL, kjer so bile volitve predsednika in sekretarja že opravljene na programski konferenci OK SZDL v decembru 1981. Možni kandidati za sekretarja komiteja OK ZK Radovljica je Branko Čop z Bleda, za izvršnega sekretarja komiteja pa Srečko Kunčič z Bleda. Za predsednika občinskega sveta ZSS je možni kandidat Miro Albanini iz Iskre Otoče, za sekretarja pa dosedanj sekretar Marjan Štupnikar. Za predsednika občinskega odbora ZZZ NOV je evidentiran tudi za prihodnje mandatno obdobje Slavko Staroverski, za sekretarja pa Franc Arh z Bleda. Za predsednika OK ZSMS je v prihodnjem mandatu evidentiran Jože Dežman iz Lesc in za sekretarja Branko Grohar z Bleda.

Komite občinske konference ZK Radovljica je na 29. seji 26. januarja obravnaval osnutek sprememb in dopolnitev statuta občine Radovljica, ki ga bo sprejela občinska skupščina 10. marca. Podrobno so spregovorili o izvajanju nalog komunistov v pripravi na volitve delegatov, ki bodo v marcu 1982 in o uveljavljanju socialne politike v občini Radovljica. Sprejeli so več priporočil in stališč, ki jih bodo posredovali občinski skupščini in občinskemu svetu Zveze sindikatov Radovljica.

Predsedstvo občinskega odbora Zveze združenj borcev Radovljica je na 35. seji 27. januarja obravnavalo poročilo občinske konference SZDL o uresničevanju nalog v pripravi na volitve v marcu 1982 in se seznanilo z evidentiranimi možnimi kandidati za nosilce najodgovornejših funkcij v občini. Predsedstvo je soglasno podprlo predlagani izbor možnih kandidatov. V nadaljevanju seje so člani predsedstva razpravljali o spremembah in dopolnitvah statuta občine Radovljica, ki ga mora sprejeti občinska skupščina do 10. marca.

Na Bledu so januarja namesto dosedanjega predsednika sveta krajevne skupnosti Janeza Petkoša izvolili novega predsednika Vladimira Janežiča, direktorja TOZD Turizem in rekreacija Zavoda za turizem Bled. Za podpredsednika so izvolili Martina Merlaka, vodjo poslovalnice Kompas Bled.

Predsedstvo občinske konference ZSMS Radovljica je na januarski seji na osnovi uspehov v pripravi na volitve, mladinskih delovnih akcij, SLO in družbene samozastite, klubskih dejavnosti, množičnosti, pohodov in kulturnih dejavnosti ocenilo za najboljšo osnovno organizacijo ZSMS v letu 1981 OO ZSMS Koprivnik-Gorjuše, v združenem delu pa OO ZSMS Veriga Lesce. Na področju klubskih dejavnosti je bila najboljša OO ZSMS Bohinjska Bistrica, v izobraževanju pa OO ZSMS osnovne šole A. T. Linhart Radovljica.

Pod predstvom Leopolda Pernuša se je sešel 28. januarja na prvo sejo novoimenovani odbor za obnovo in ureditev spominskega parka Goreljek na Pokljuki. Na osnovi predhodnih razprav v vseh gorenjskih občinah in soglasij občinskih družbenopolitičnih organizacij so sprejeli program obnove spomenika in grobišča borcem III. bataljona Prešernove brigade.

Za novoizvoljene člane sekretariata osnovnih organizacij ZK bo Delavska univerza Radovljica v dogovoru s komitejem OK ZK Radovljica organizirala seminarje. Dva seminarja bosta v Radovljici in na Bledu, eden pa v Bohinjski Bistrici. Računajo, da se bo teh seminarjev udeležilo okoli 400 slušateljev.

V krajevnih organizacijah SZDL in sindikalnih organizacijah v združenem delu radovljške občine so v predkandidacijskem obdobju do 15. januarja evidentirali 6587 možnih kandidatov. Od teh so evidentirali za zborni občinske skupščine 2648, za skupščine SIS v občini pa 3939 možnih kandidatov. V primerjavi z volitvami leta 1978, ko je bilo evidentirano 5331 možnih kandidatov, je tokrat število evidentiranih večje za 23,5 %.

Za 13-članski izvršni svet občinske skupščine Radovljica je bilo v predkandidacijskem postopku evidentiranih 46 možnih kandidatov. Na skupni seji občinske konference SZDL in občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica 18. januarja so delegati sprejeli ožji predlog liste možnih kandidatov, in sicer za 5 sedanjih in 8 novih članov izvršnega sveta.

Delavski svet trgovske delovne organizacije MURKA Lesce, ki ima veliko razumevanje za družbene potrebe na svojem območju, je tudi za letošni sklenil podeliti denarne zneske v višini po 2.000 din krajevni organizaciji ZZZ NOV Zasp za nabavo prapora, moškemu zboru Društva upokojencev Jesenice za proslavo 20-letnice zbora in osnovni organizaciji ZSMS Lesce za ureditev društvenih prostorov.

Na skupnem posvetovanju predstavnikov odborov za ljudsko obrambo iz vseh krajevnih skupnosti radovljške občine 18. januarja so podelili osem posebnih priznanj in značk sveta revije Naša obramba poverjenikom, ki so se najbolj potrudili pri širjenju te revije. Priznanja so prejeli: Brane Ambrožič iz Zasipa, Anton Dežman iz Otoč, Franc Grm iz Srednje vasi v Bohinju, Marica Ješe iz Sp. Dobrave pri Kropi, Izidor Štros iz Bohinjske Bistrice, Anton Šest iz Stare Fužine in Niko Sok iz Mošenj.

Iz poročila sekretariata za občo upravo in družbene dejavnosti skupščine občine Radovljica so znašali prihodki občinskega proračuna v 1981. letu 161.778.468 din. To je za 34,5 % več kot leto poprej. Prihodki so preseženi od načrtovanih v letu 1981 za 4,8 %. Odhodki proračuna lani so znašali 157.541.328 din, kar je 44,6 % nad lanskoletnimi in so za 2,1 % višji, kot so bili načrtovani v letu 1981.

Za prodano sveže meso na območju občine Radovljica v času od 1. septembra do 31. decembra 1981 je izvršni svet OS Radovljica odobril izplačilo kompenzacije KZK Kranj TOZD Kooperacija Radovljica 1.680 din za prodano meso, v mesecu decembru pa je Mercatorju TOZD TMI Ljubljana odobril 1.240 dinarjev.

V Iskre Otoče, ki se je po odločitvi delavcev na referendumu od 1. januarja 1982 združila z delovno organizacijo Iskra Kibernetika, so si zastavili letos zelo zahteven proizvodni in izvozni načrt. Za letošni planirajo realizacijo proizvodnje v vrednosti 430.329.615 din. Na tuje tržišče planirajo izvoz svojih izdelkov v vrednosti 3 milijone dolarjev.

Po sklepu skupščine skupnosti otroškega varstva občine Radovljica veljajo od 1. januarja 1982 nove cene mesečne oskrbnine za otroke v vrtcih, ki so višje v povprečju za okoli 22 %. Lestvica plačevanja je oblikovana tako, da starši z dohodki do 1500 din na posameznika ne bi plačevali nobene oskrbnine. Drugi bodo prispevali delež na osnovi dohodka na družinskega člana, ki je razporejen v sedem cenovnih razredov. Najnižja oskrbnina znaša 570, najvišja pa 1.900 din.

Iz pregleda priliva denarja samoupravnim interesnim skupnostim družbenih in materialnih dejavnosti v občini Radovljica v letu 1981 je razvidno, da je bil po planu za leto 1981, upoštevajoč valorizacijo, predviden priliv v višini 649.420.000 din. Dejanski priliv sredstev od 1. januarja do 31. decembra 1981 je znašal 660.369.000 din, kar je za 2 % nad planiranimi. Za SIS družbenih dejavnosti je bil lanskoletni presežek 4.770.000 din, kar pomeni 1 %, za SIS materialne dejavnosti je znašal presežek 6.179.000 dinarjev, kar je 4 % nad planom.

V predvolilnem obdobju za volitve delegatov, ki bodo v marcu, je bilo v radovljški občini evidentirano za možnega predsednika občinske skupščine 13 kandidatov, za podpredsednika skupščine 5, za predsednika zbora združenega dela 4, za predsednika zbora krajevnih skupnosti 7, za predsednika družbenopolitičnega zbora 13 možnih kandidatov. Za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine je bilo evidentirano 8 kandidatov. Za družbenopolitični zbor občinske skupščine je bilo za 23 delegatov evidentirano 72 možnih kandidatov.

Na sejmu Moda 82 v Ljubljani v januarju sta se spet odlično predstavili Almir Radovljica z ročno pletenimi izdelki iz domače volne in Sukno Zapuže z blagom in pregrinjali iz domače volne. Obe delovni organizaciji sta dobili za razstavljene izdelke posebno diplomu sejma.

Dramska skupina DPD Svoboda Tomaž Godec iz Bohinjske Bistrice je v okviru programa kulturne akcije uprizorila 24. januarja na Brezjah komedijo v dveh dejanjih znanega zagrebškega komediografa Fadila Hadžića Zensko vprašanje v režiji Alenke Bole-Vrabec.

V prostorih izobraževalnega centra republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije v Radovljici je bila 22. januarja sklepna prireditev, ki jo je za najuspešnejše sindikalne športnike – rekreativce pripravil občinski svet ZS Radovljica. Pokale za uvrstitve na občinskih sindikalnih športnih igrah v letu 1981 so prejeli: prvih deset osnovnih organizacij, tri prve ekipe v ženski in moški konkurenci in najstarejši udeleženeš športnih iger. Posebne knjižne nagrade so prejeli tudi zaslužni organizatorji rekreacije in tekmovanj.

Na blejskem igrišču za golf pri Lescah, ki ga upravlja Zavod za razvoj in napredek turizma Bled, so uredili lepo speljane tekaške proge za smučarje – rekreativce. Dostopna cesta pri savskem mostu je suha, v klubskem domu na igrišču pa nudijo tekačem v restavraciji topla in mrzla okrepčila.

Gladino blejskega jezera je tudi letos zaradi razmeroma nizkih januarskih temperatur prekrila ledena plošča že v začetku meseca, nekatere dele proti Zaki pa že pred novim letom. Led na jezeru je privabil že v nedeljo, 17. januarja in zadnje nedelje več tisoč drsalcev in sprehajalcev. Tudi gostinci so poskrbeli za osvežilne napitke in okrepčila kar na jezeru. Svet KS Bled tudi letos opozarja vse, ki se podajo na jezerski led, da to počnejo na lastno odgovornost.

PRIZIDEK JESENIŠKE BOLNICE KONČAN

Skromno, brez slovesnosti so v ponedeljek na seji delavskega sveta splošne bolnice na Jesenicah zaključili »gradnjo« tretje faze objekta za specialistične ambulanse. Ob tej priložnosti so se zahvalili vsem, ki so pomagali pri gradnji tega objekta v času, ko je bilo in je še vedno v zdravstvu veliko zagat z denarjem.

Leta 1948 so začeli z delom v jeseniški bolnici. Kar moderna je bila tedaj, ko se je domovina dvigala iz ruševin. Tedaj je bila tudi kuhinja med najbolj modernimi, če ne najbolj. Toda z vsestranskim družbenim razvojem se je razvijalo tudi zdravstvo in se usmerjalo v specialistično dejavnost. Za to pa jeseniška bolnica, kjer imajo 288 postelj (poleg 30 postelj na otolskem oddelku v Kranju), ni bila grajena. Potrebe po specialističnih dejavnostih so narekovale razvoj. Ideja o gradnji prizidka, kjer bodo specialistične ambulanse, je bila stara že deset let. Ko je leta 1972 gorenjsko združeno delo začelo prispevati sredstva v gorenjski zdravstveni sklad za naložbe v zdravstvo, so te ideje dobile tudi trdnjavo podlago.

Prvo lopato so za prizidek zasadili februarja leta 1974, gradnja sama pa je potekala v treh fazah zaradi nerednega dotoka denarja in drugih težav pri gradnji. Gradnjo je vodil gradbeni odbor, ki ga je vodila Ivica Tautović, ki so se ji na seji delavskega sveta tudi zahvalili za ves trud.

Druga faza gradnje je bila končana marca leta 1980 in tedaj so se v nov objekt preselile specialistične ambulanse, laboratorij in lekarna. Delavci v teh enotah so prej delali v neustreznih, utesnjenih prostorih in je torej delo v novih pomenilo poleg boljših delovnih pogojev zanje tudi boljšo skrb za bolnike.

Prvotno so načrtovali, naj bi bil prizidek dokončan že leta 1976, kot že rečeno, pa zaradi drobljenja sredstev tega niso mogli uresničiti. Končno so sedaj delo sklenili in z 31. decembra 1981 investicijo tudi odjavili pri službi družbenega knjigovodstva. Celotni stroški zanj znašajo 130.384.991,60 din, vrednost objekta je 101.192.865,52, opreme pa 29.192.126,08 dinarjev, viri pa sred-

stva, ki jih je združeno delo prispevalo v gorenjski sklad za investicije, amortizacijska sredstva jeseniške bolnice in krediti, ki jih bo morala bolnica še plačevati.

Druga faza je bila torej zaključena leta 1980, v tretji pa so morali urediti kuhinjo in prvi kleti, arhiv, garderobe za osebe in bolnike, strojnico v drugi kleti, dokončanje medicinskih plinov (uporabni bodo februarja) in nekatera druga dela. Nekaj del je sicer še ostalo – v okviru tretje faze so načrtovali namreč še preureditev vseh prostorov bivše kuhinje, pa so morali zaradi objektivnih težav to preložiti na kasnejši čas.

Pa se ustavimo pri kuhinji. Kot že rečeno, leta 1948 je bila med najmodernejšimi, sedaj pa je bila prav gotovo najbolj zastarela. Majhni, vlažni prostori, da si se komaj obrnil, ventilacije praktično ni bilo – le prepili, kuhali so na štedilniku na trda goriva, izdelek mojstra Hribarja (in od štedilnika so se poslovili tudi s hudomušno pesmico).

Pa je zato nova kuhinja, na več kot 700 kv. m veliko lepša. Veliki, svetli prostori, nov način dela so prav gotovo spodbudni za vse. 25. januarja so začeli z delom po novem. Sedaj so prešli na takojenovani tablet sistem – priprava in delitev obrokov poteka v kuhinji in nič več na oddelkih. Vsak dobi na pladnju obrok v zaprtih posodah. Termična posoda zagotavlja, da jed pride do bolnika topla, nov način dela pa omogoča tudi boljšo delitev dela, varčevanje – optimalno potrošnjo. Seveda je bilo potrebno nemalo naporov, da so vse izpeljali. Kar okoli 200 ljudi v bolnici so morali seznaniti z novim načinom dela in instrukcije so trajale dva meseca.

Preselitev nove kuhinje omogoča tudi ureditev centralne hladilnice in

bo tako moč kupovati živila v sezoni in jih shranjevati, česar do sedaj niso mogli storiti.

Ob tem velja še povedati, da so delavci bolnice, tudi zdravniki, pri čiščenju kuhinje in ostalih prostorov opravili več kot 500 prostovoljnih ur.

Gradbeni odbor, ki je vodil in usmerjal gradnjo in se je v tem času sestel 22-krat ter o svojem delu redno poročal tudi delavskemu svetu, je seveda želel uresničiti celotni investicijski program gradnje prizidka. Zaradi težav s sredstvi pa so morali nekatera dela odložiti na kasnejši čas. Vendar bo potrebno vsaj tri postavke iz tega neuresničenega programa rešiti še letos, sicer bi bile posledice lahko hude. To pa je: priključiti ogrevanje novega objekta na vročevodno omrežje, izdelati centralno hladilnico (oprema je že tu, tudi instalacije so v glavnem gotove, preurediti je potrebno le dva prostora v stari kuhinji) in priključiti instalacije. Poleg tega bi kazalo preurediti tudi nekatere prostore menze in v prostorih stare kuhinje urediti dovolj skladiščnega prostora. S tem bi zmogljivosti nove kuhinje izkoristili za pripravo toplega obroka za vse delavce.

Dela, ki so jih odložili na poznejši čas, so: povečanje zmogljivosti rezervnega električnega agregata, zunanja ureditev na vzhodni strani vrta, preureditev menze in drugih kletnih prostorov za samopostrežno restavracijo ter preureditev ostalih izpraznjenih prostorov v stari stavbi bolnišnice, za kar pa tudi projektov še ni narejenih, medtem ko so za prejšnata dela že. Ko so na ponedeljkovi seji delavskega sveta splošne bolnice na Jesenicah spregovorili o zaključku te tretje faze gradnje objekta za specialistične ambulanse, so se zahvalili tudi vsem, ki so kljub raznovrstnim težavam pomagali pri gradnji – tako projektantki inž. arh. Majdi Pehani, Medico inženjeringu KC Ljubljana, delavcem SGP Gradbina in TOZD SVG Jesenice, Jožetu Zidarju, kooperantom Gradbina, delavcem IMP Ljubljana, instalaterjem LTH Škofja Loka, Metalki Ljubljana, Kovinostroju

Deljenje hrane v stari ...

... in novi, sodobno opremljeni kuhinji jeseniške bolnice (Foto S. Kokalj)

Grosuplje, Splošnemu mizarstvu Grosuplje, Lesnini Ljubljana, tehničnemu biroju Jesenice, republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo, skupščini občine Jesenice, zdravstveni skupnosti in gorenjskemu združenemu delu za sredstva, tovaršema inž. Tišlerju in dr. Belkarju iz zavoda za socialno medicino in higieno Gorenjske, BUSP Jesenice in sodelavcem v bolnišnici, še posebej pa Adi Preželi,

Mimi Premrl, Slavki Biček, Olgi Blažič, Mariji Grobovšek, Almi Bernik, Franciju Šornu in vsem drugim, ki so pomagali, da so tudi tretjo fazo gradnje objekta uspešno zaključili in s tem prispevali k boljši kakovosti zdravstvenih storitev in skrbi za bolnike.

Sedaj potekajo v bolnici tudi zaključna dela pri hemodializi, o tem pa nekaj več kasneje.

Rk

OBČNI ZBOR OOS SPLOŠNE BOLNICE JESENICE

Do sredine februarja naj bi se končali občni zbori osnovnih organizacij zveze sindikata. Marsikje so to nalogo že opravili, mnogi pa še čaka. Na občnih zbora tako delavci pregledujejo svoje delo, se dogovarjajo za bodoče aktivnosti, volijo pa tudi nova vodstva.

Pred dnevi so se na občnem zboru osnovne organizacije zveze sindikata sestali tudi delavci Splošne bolnice Jesenice. Njihov občni zbor predstavljamo tudi zato, da bi njihovu zgledu pri pripravi in izvedbi občnega zbora sledili tudi drugi. Poleg poročila predsednice izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata že vrsto let poročajo o svojem delu tudi drugi. Tako so tudi letos delavci na občnem zboru seznanili z delom delegacije v občinski zdravstveni skupnosti in delegacije za zbor združenega dela, o delu je poročal tudi predsednik delavskega sveta v splošni bolnici in predsednik izvršnega odbora bolnice. Seznanili so se tudi s poročilom odbora za družbeni standard, odbora za medsebojna razmerja, odbora za SLO in družbeno samozastopstvo in delavske kontrole. Dobro je bilo pripravljeno tudi poročilo o delu osnovne organizacije sindikata od leta 1980 do letos, ki ga je predstavila prejšnja predsednica izvršnega odbora Jožica Berlišk.

Izvršni odbor je dobro delal, sestal se je 28-krat, udeležba je bila 60%. Se posebno je razveseljivo, da so začele tudi sindikalne skupine, saj je bil vsak član izvršnega odbora zadolžen za delo ene izmed teh skupin. Sindikalna organizacija je dobro sodelovala z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi in vodstvom v splošni bolnici in delovni organizaciji Gorenjska bolnišnica, kamor sodi tudi jeseniška bolnica. Sicer je osnovna organizacija sindikata jeseniške bolnice povezana tudi v konferenci sindikata Gorenjske bolnišnice, kjer se združujeta tudi sindikalni organizaciji Psihiatrične bolnice Begunje in Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo v Kranju.

V preteklih letih so si prizadevali za poenotenje odnosov v gorenjskem zdravstvu, konkretno reševanje posameznih problemov pa še vedno ostaja posamezni temeljni organizaciji. Gorenjsko zdravstvo je namreč povezano v sestavljeni organizaciji Gorenjski zdravstveni center. Namen združitve je bil doseči boljše povezanost gorenjskega zdravstva ter čimbolj smotrno porabo sredstev združenega dela, namenjenih za zdravstveno varstvo. Tako so bila prizadevanja usmerjena v zmanjševanje bolnišničnega zdravljenja ter preusmerjanje k cenejšim oblikam zdravstvenega varstva ter specialističnemu zdravstvenemu varstvu. In prav tu je bil na Jesenicah dosežen pomemben premik. Priliv pacientov iz drugih gorenjskih občin se je povečal in tako jeseniška bolnica postaja vse bolj regijska.

Se vedno pa je premajhno povezovanje med bolnišničnimi in specialističnimi TOZD in TOZD v osnovnem zdravstvu. Vse to so tudi naloge, ki jih bo reševala tudi osnovna organizacija sindikata v jeseniški bolnici, ki se je že v teh letih uspešno vključevala v razpravo ob usklajevanju posameznih samoupravnih aktov z novo zakonodajo. Med prihodnjimi nalogami pa jih čaka izdelava novega pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke. Naloge se bodo lotili, ko bo SOZD posredoval

vala enotne kriterije in izhodišča za vse gorenjsko zdravstvo. V razpravah o tem bo delo sindikalnih skupin še kako pomembno.

Ko govorimo o delu te osnovne organizacije sindikata ne moremo tudi mimo gospodarjenja v preteklem letu, ko so bili vidni stabilizacijski napori vseh zaposlenih. Uspešni so bili pri omejevanju dopolnilnega dela. V devetih mesecih so znašala porabljenega sredstva le 12%, kar je v primerjavi z ostalimi hospitalnimi ustanovami zelo ugodno (drugo leto več kot 30%). Poleg tega so znižali bolezenski stalež, varčevali z energijo in drugimi sredstvi, ležalna doba 8,5 dni pa je najkrajša med splošnimi bolnicami v Sloveniji. Seveda se zavedajo, da bo potrebno varčevati tudi letos: z boljso izkoriščenostjo delovnega časa in gospodarnim ravnanjem s sredstvi.

Se vedno pa ugotavljajo, da šepa svobodna menjava dela in financiranja je v glavnem še vedno proračunsko.

Letos bo z delom v bolnici začela tudi hemodializa, pa tudi delo v novi kuhinji zahteva dodatne zaposlitve. Načrtovali so sicer zaposlitev 22 delavcev, pa se sami zavedajo, da jih, toliko ne bodo mogli zaposliti in so, kar so lahko, opravili z notranjimi prerazporeditvami. Delovna organizacija Gorenjska bolnišnica pa je na zadnji seji izvršnega odbora občinske zdravstvene skupnosti posredoval

vala usklajen predlog, ki predvideva zaposlitev 13 novih delavcev. V bolnici tudi ugotavljajo, da je fluktuacija vse manjša, do leta 1985 pa predvidevajo upokojevitve 25 delavcev, med njimi 14 medicinskih.

V bolnici predstavlja poseben problem reševanje stanovanjskih potreb zaposlenih, saj je želja več kot možnosti. Sedaj je na prednostni listi 39 delavcev, brez upoštevanja novih vlog, sredstev pa je za te namene vse manj. Ob tem tudi še ne vedo, ali bodo lahko oblikovali sredstva tudi za stanovanjski sklad.

Se veliko bi lahko govorili o delu osnovne organizacije zveze sindikata v jeseniški bolnici, tako v pripravi na volitve, kongrese, pa na področju kulture, športa in drugo. Organizirali so tudi udarniško čiščenje nove kuhinje. Akcija je dobro uspela, opravili pa so 445 udarniških ur.

Delo, ki so si ga začrtali, so v glavnem uspešno opravili, seveda pa so zazrti predvsem v prihodnost. Vedo, da bo tudi letošnje leto leto odrekaj, da bodo s stabilizacijskimi prizadevanji nadaljevali, vključili pa se bodo tudi v usklajevanje pravic do zdravstvenega varstva s finančnimi možnostmi gospodarstva.

Na občnem zboru so razrešili prošnje in izvolili novo vodstvo OOS, za predsednico pa izbrali Ireno Lah. Na temeljni kandidacijski konferenci, ki so jo pripravili isti dan, so tudi potrdili predloge za sestavo posameznih delegacij v bolnici, strinjali pa so se tudi s predlogi za opravljanje pomembnejših funkcij v občini in republiki.

Rina Klinar

USPEŠNO DELO KOMISIJE ZA ZAPORNIKE, INTERNIRANCE IN IZGNANCE

V četrtek, 14. januarja, je bila zadnja seja komisije za zapornike, internirance in izgnance pri občinskem odboru ZZZ NOV na Jesenicah v tej mandatni dobi. Tovariška Rezka Prešeren, ki je že več let predsednica te komisije, je podala obširno poročilo o najpomembnejših dejavnostih komisije v tem mandatnem obdobju in predlagala program dejavnosti v tem letu.

Komisija je imela v štirih letih 20 sej, na katerih so razpravljali o raznih aktualnih vprašanjih. Tako že od začetka procesa sodelujejo pri zbiranju dokaznega gradiva zoper vojne zločince gestapovca Druščkeja. Zbrana so bila številna pričevanja o njegovih zločinih, vendar je še vedno na prostosti.

Že v prvem letu mandata je komisija pripravila srečanje zapornikov, internirancev in izgnancev na Hrušici ob prazniku krajevnih skupnosti 17. julija. Tam je bila pripravljena tudi razstava o preganjanju in trpljenju naših ljudi v času okupacije.

Plodno je bilo tudi delovanje komisije v vseh naslednjih letih. Pripravila je kulturni program ob tradicionalnem srečanju internirancev na Ljubelju 1978, katerega se je udeležilo več kot 400 oseb iz jeseniške občine in med temi večje število šolske mladine. Obiskali so italijanski taborišči Gonars in Renicci ter taborišče na Rabu. V letu 1979 so se srečali tudi s predstavniki internirancev in protifašistov z Dunaja. Za

prvomajske praznike v tem letu so organizirali obisk zloglasnega taborišča Oswiecim na Poljskem, ki se ga je udeležilo več kot 50 ljudi, med njimi tudi mladi. Tudi to leto je bilo organizirano množično srečanje na Ljubelju, kjer je bila v času okupacije podružnica koncentracijskega taborišča Mauthausen.

Komisija je sodelovala pri zbiranju izpovedi zapornikov za zbornik »Begunje«. Ob 35-letnici osvoboditve so v maju 1980 organizirali obisk nekdanjih taborišč Mauthausen in Dachau, kjer so imeli krajše kulturne programe. Takrat so pripravili tudi gradivo o nacističnih taboriščih, v katerih je bilo pobitih milijone ljudi, za posebno številko kulturno umetniške priloge Železarja LISTI.

Ob občinskem prazniku 1. avgusta 1980 so pripravili v avli občinske skupščine uspešno razstavo o koncentracijskih taboriščih, katero si je ogledalo veliko število ljudi. Istega leta v jeseni je komisija organizirala obisk grobnice maršala Tita na Dedinju in ogled hidrocentrale na Donavi v Djerdapu. Organizirali so tudi obisk nekdanjih koncentracijskih taborišč Rawensbrück in Oswiecim, za kar je še vedno veliko zanimanje. Za taborišča, kjer je bilo veliko naših ljudi, so uredili tudi seznam vse, ki so bili v teh taboriščih.

Tudi v letu 1981 so organizirali obisk grobnice maršala Tita in obiskali tudi druge zgodovinske kraje v Srbiji. Udeležili so se srečanja na Ljubelju ter srečanja internirancev v Mostecu, sodelovali so pri otvoritvi muzeja v Brestanici in na srečanju internirancev taborišča Dachau v Radovljici ter srečanju internirancev iz taborišča Oswiecim v Novi Gorici.

To je le kratek opis delovanja komisije v pretekli mandatni dobi. Tudi program za leto 1982 je obširen, med drugim predvideva zbiranje gradiva o zaporih, taboriščih, preganjanju, sodelovanje z redakcijo za izdajo zbornika »Begunje«, prizadevanja za čimvečjo udeležbo ob srečanju internirancev na Ljubelju, ki bo 22. maja. Radi bi organizirali tudi obisk taborišča Mauthausen, kjer je bilo pred 40 leti ubitih 94 tavec in med temi enajst iz jeseniške občine, kot povračilni ukrep Nemcev za ubitega nacističnega jeseniškega župana Lukmana. V tem taborišču je umrlo še 38 zapornikov iz naše občine, nekateri pa so umrli v povojnih letih zaradi posledic neznoznih življenjskih razmer, ki so vladale v tem taborišču. Mnenja so bili, da bi bil obisk tega taborišča najbolj primeren ob prazniku OF 27. aprila. Tudi srečanje internirancev, zapornikov in izgnancev naj bi bilo letos ob krajevnem prazniku ponovno na Hrušici.

sš

ZA ULTRAZVOČNO RENTGENSKO APARATURO SO DAROVALI

V mesecu januarju so za nakup ULTRAZVOČNE RENTGENSKE APARATURE v jeseniški bolnici darovali:

- osnovna organizacija sindikata delovne skupnosti skupščine občine Jesenice 1.000,00 din namesto venca za pokojnega Joža Resmana,
- delavci kadrovskega sektorja železarne Jesenice 1.100,00 din dodatno k vencu za pokojno Francko Kobentar,
- Marjeta PUKL, Jesenice, Cesta maršala Tita 76 prispevek 500,00 din,

- Društvo upokoencev Javornik Koroška Bela 1.500,00 din namesto venca za pokojno Marijo Arnez z Javornika.

Do 1. februarja se je na posebnem žiro računu zbralo skupaj 42.515,00 din.

Pridružite se tudi vi in namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, prispevek nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, štev.: 51530-603-31205 z navedbo: »namesto venca za tega in tega ... darila in podobno«.

Delavci splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarja se zahvaljujejo za prispevke.

SPOMINSKA SVEČANOST OB OBLETNICI KARDELJEVEGA ROJSTVA

Visoko nad Ratečami, prav na stičišču treh dežel: Italije, Avstrije in Jugoslavije, je v lepo urejeni karavli dom graničarjev, ki podnevi in ponoči budno čuvajo naše meje. Od 15. avgusta leta 1979 so graničarji, ki so »Jugoslavija v malem«, še posebno ponosni na karavlo, ki od tega datuma dalje nosi ime po velikem revolucionarju in teoretiku Edvardu Kardelju-Krištofu.

Ravno v ta lepi kotiček naše domovine je Edvard Kardelj vedno rad zahajal v redkih trenutkih prostega časa. Pokramljal je z graničarji, starešinami in drugimi, ki vedno radi zaidejo v to karavlo.

Prejšnjo soboto, 30. januarja, je bila na tej karavli spominska slovesnost ob 72-letnici rojstnega dne tovariša Kardelja. Poleg graničarjev, karavle in predstavnikov sosednjih karavle so bili navzoči tudi številni gostje, med njimi Stane Dolanc, član predsedstva CK ZKJ, Zdravko Krvin, medobčinski sekretar ZKS za Gorenjsko, več visokih vojaških starešin ljubljanskega armadnega območja, predstavniki skupščine in družbenopolitičnih organizacij občine Jesenice, krajevne skupnosti Rateče in drugi.

Zbrane je najprej pozdravil predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice Branko Iskra, v nadaljevanju pa je namestnik komandanta ljubljanskega armadnega območja Marko Negovanovič orisal delo in bogato dediščino velikega revolucionarja, marksističnega teoretika in misleca ter najbližjega sodelavca tovariša Tita Edvarda Kardelja.

Kulturni program so pripravili učenci osnovne šole Božidar Maslanec iz Borova, ki so na počitnicah v Kranjski gori in člani osnovne organizacije ZSMS Rateče.

Na proslavi so podelili tudi knjižno nagrado – zbrana dela Edvarda Kardelja, vojaku Čedu Goljanu, komunistu, predsedniku osnovne organizacije ZSMS na karavli ter vzornemu vojaku.

J. R.

PREDSEDSTVO OK SZDL O SKUPNIH SLUŽBAH SIS

Na seji predsedstva občinske konference SZDL Jesenice v četrtek, 28. januarja, so govorili o predlogu za ustanovitev skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti jeseniške občine, o dodatnem evidentiranju možnih kandidatov za vodilne funkcije in nekaterih kadrovskih zadevah.

Poročevalce Teodor Kreuzer je navzoče seznanil s predlogom posebnih delovnih grup in izvršnega sveta skupščine občine Jesenice o oblikovanju skupnih služb. Poudaril je, da je pobuda za skupne službe stara že več let in da je delovna grupa pripravila predloge potrebnih aktov in sporazumov. Skupne službe naj bi se iz sedanjih štirih lokacij v prihodnje skoncentrirale na dveh krajih, in sicer v poslopiju na Cesti maršala Tita 65 in 73. Zato bo potrebno pridobiti nove prostore za Rdečikriž, občinsko zvezo društev prijateljev mladine, podružnico Dnevnika in turistično društvo.

Namen skupnih služb je doseči čimbolj učinkovito delovanje delegatskega sistema ob manjšem številu administrativnih delavcev. O vsem tem, oziroma o predlogih dokumentov, posebno o samoupravnem sporazumu o ustanovitvi delovne skupnosti skupnih služb, bodo v začetku februarja razpravljale in se odločile vse samoupravne interesne skupnosti.

Na seji je bilo rečeno še, da je gradivo dobro pripravljeno. Nosilca izvedbe te organiziranosti bodo

izbrali z ustreznim razpisom. Kot kaže, za uresničitev takšne organiziranosti razen prostorskih ne bo posebnih težav. Na seji so predlagali, da naj bi se v poslopiju na Cesti maršala Tita 65, kjer so sedaj prostori slabo izkoriščeni, opravile nekatere prezidave.

V nadaljevanju seje so soglašali s predlogom, da se za predsednika izvršnega sveta skupščine občine evidentira kot možni kandidat še Srečko Mlinarič. Za pravobranilca samoupravljanja so evidentirali kot možne kandidate: Janeza Poljšaka, Jožeta Resmana, Blaža Jakopiča, Slavka Osredkarja, Franja Kragoljnika, Marjana Žitnika, Majo Rakose in Srečka Mlinariča. Za odgovornega za organizacijo in razvoj pri občinski konferenci SZDL so imenovali sedanega tajnika Boža Sotlarja, za koordinacijo pri uresničevanju celodnevne osnovne šole pa Antona Dežmana. Druge republiške programske konference SZDL se bo zaradi boleznih predsednika udeležil podpredsednik ali tajnik občinske konference SZDL Jesenice.

B. B.

RAZPRAVLJALI O ZBIIRANJU DENARJA S SAMOPRISPEVKOM V KS DOVJE-MOJSTRANA

Člani sveta krajevnih skupnosti Dovje-Mojstrana so zadnji čas največ razpravljali o zbiranju denarja s krajevnim samoprispevkom za asfaltiranje in urejanje cest. Krajanje so se namreč konec leta 1979 na referendumu z veliko večino odločili, da bodo del denarja za posodobitev cest zbrali s samoprispevkom v petih letih.

V okviru sveta krajevnih skupnosti so imenovali posebni gradbeni odbor za asfaltiranje, ki zelo uspešno opravlja zaupane naloge. V prvih dveh letih plačevanja samoprispevka so uspeli uresničiti že skoraj celotni predvideni plan asfaltiranja cest.

Ob izredno uspešni akciji so se večkrat pojavljale težave glede plačevanja samoprispevka od zaposlenih in ostalih, oziroma iz drugih virov, kot so zapisali in objavili tudi v Uradnem vestniku Gorenjske. Posebna komisija je pregledala, kako se zbirajo sredstva in ob tem ugotovila, da delovne organizacije in drugi sedaj redno nakazujejo predvidena sredstva.

Dosedaj so zbrali nekaj več kot dva milijona dinarjev, v petih letih pa bo skupaj zbrano denarja več kot sedem milijonov dinarjev. Predsednik gradbenega odbora je na seji tudi opozoril, da bo letos treba še

posebno varčevati z denarjem, dobro obrniti vsak dinar, ker v nasprotnem primeru ne bo moč nadaljevati še z asfaltiranjem preostalih cestnih površin. Za letos je namreč predvideno, da bo tudi najmanjše in najbolj oddaljeno naselje Radovna dobilo prve metre asfalta.

V nadaljevanju seje so odobrili prostor v stavbi, ki je last krajevnih skupnosti, Planinskemu društvu Dovje-Mojstrana za ureditev triglavske planinske zbirke.

Člani so tudi obravnavali dopis kmetijske zemljiške skupnosti Jesenice o slabo obdelanih kmetijskih površinah. Sklenili so, da izvedejo skupaj s svetom kmetov pri krajevni konferenci socialistične zveze akcijo, in sicer, da pregledajo vse slabo obdelane kmetijske površine na območju krajevnih skupnosti in nadaljujejo s prizadevanji, da se bodo vse površine obdelovale.

Na seji so dali tudi soglasje naravnemu zdravilišču Triglav v Mojstrani za postavitev okrepčevalnice, dogovarjali pa so še o sklicu skupščine krajevnih skupnosti v februarju.

J. R.

Jesenška razglednica (Foto I. Kučina)

USPEŠNO PRVO POLLETJE NA GLASBENI ŠOLI JESENICE

Prvo polletje so sklenili tudi učenci Glasbene šole Jesenice. Pouk bodo začeli zamenjati s počitkom in raznimi zabavnimi in športnimi dejavnostmi. Ker pa učenje glasbe zahteva neprekinjeno vadbo, bodo morali nekaj počitniških ur ali celo dni žrtvovati za vzdrževanje pridobljenega znanja na instrumentih, ki se jih učijo. Učitelji bodo kratak pedagoški predah poleg počitka izkoristili za udeležbo na raznih obveznih strokovnih sestankih in seminarjih. Tako se bodo učenci in učitelji odpočili in si nabrali novih moči za učenje in odgovorno pedagoško delo, ki jih čaka v drugem polletju. Za preteklo polletje lahko upravičeno rečemo, da je bilo uspešno.

Na jeseniški glasbeni šoli si glasbeno vzgojo lahko pridobi le omejeno število učencev, zaradi pomanjkanja stalnega ustreznega strokovnega kadra. Šola nima stanovalništev, ki so pogoj, da bi pridobili nekatere potrebne pedagoške. Tudi nizki mesečni osebni dohodki učiteljev glasbe so vzrok, da šola manjka ustreznega strokovnega kadra. Pogojem za normalno delo ne ustrezajo niti šolski prostori. Pedagogi si med seboj odstopajo učilnice in tako pomagajo drug drugemu. Čeprav je šolski center srednjih šol v popoldanskih urah za pouk odstopil dve učilnici, so pisarne ravnatelja in administracije in pregrajeni hodniki še vedno učilnice. Pouk se odvija pod nenormalnimi pogoji, časovno pa tudi v poznih večernih urah, celo do 21.30, kar nikakor ni primerno za učence in učence, ki so stari 14 let.

Stari in izrabljeni instrumenti, posebno pihala in trobila ter njihovo pomanjkanje, so problem, ki ga šola v tem trenutku ne more rešiti. To so nepremostljive težave za učence in učitelje, ker se taki instrumenti ne morejo več uglasiti, ob tem pa je tudi pouk manj kakovosten.

Zaradi različnih urnikov učencev na drugih šolah, ki bi se z dobro voljo in razumevanjem moglo le dale uskladiti, pouk na glasbeni šoli »trpi« in je precej izgubljenih učnih ur. Da bi to omilili, se del pouka na oddelku klavirja odvija kar na eni osnovni šoli. Tako glasbena šola po naga tistim učencem, ki zaradi celodnevne pouka ne morejo priti na pouk na glasbeno šolo. O vseh teh in še drugih problemih bi lah o še mnogo povedali.

Poseben problem je tudi prevelika angažiranost (OBVEZNA?) učencev (posebno fantov) glasbene šole druge, posebno na športnih in drugih področjih. Veliko učnih ur je zamujenih ali nekvalitetno opravljenih zaradi treninga ali nastopa na tekmah rokometne, nogometne, raznih krožkov, sej odborov in podobno. O tem smo že večkrat pisali, toda vse je ostalo po starem. Še naprej ostane odprto vprašanje, kako pomagati učencem glasbene šole, da bi bili na svojih šolah oproščeni raznih aktivnosti, ki niso obvezne v njihovem rednem pouku. Zakaj se tako malo zavedamo, kakšnega izrednega pomena je glasbena šola v naši družbi?

Temu na Jesenicah namenimo pre malo pozornosti. Te vrstice naj bi bile namenjene razmišljanju in skupni akciji vseh osnovnih in drugih šol ter glasbene šole za usklajevanje urnikov in drugih šolskih obveznosti učencev glasbene šole. Ti problemi se s prizadevanjem delom in ogromnim razumevanjem pedagogov in uprave šole iz leta v leto premagujejo in spreminjajo v zelo uspešno delo, kakršno je bilo tudi ob koncu tega polletja.

Glasbeno šolo na Jesenicah obiskuje 208 učencev in učencev, ki so razporejeni po oddelkih za: klavir, harmoniko, godala, (violina, čelo), pihala, (flavta, klarinet) trobila (trobenta, pozavna, rog, tenor), solo petje in nauka o glasbi. Na šoli deluje še zbor cicibanov, mladinska pihalna skupina (začetek bodočega mladinskega pihalnega orkestra) in druge glasbene skupine. V Kranjski gori in Žirovnici ima glasbena šola še dislocirane oddelke. V Kranjski gori oddelk klavirja, harmonike in nauka o glasbi s 57 učenci, v Žirovnici pa oddelk flavte in nauka o glasbi s 65 učenci. Tako se na glasbeni šoli Jesenice uči glasbo in nauk o glasbi 330 učencev, od katerih je 146 fantov in 184 deklet.

Pedagogi pa so ob polletju ocenili učence takole: ODLIČNO 107 učencev (25 fantov in 82 deklet - v odstotkih 17,1 + 44,6), PRAV DOBRO 124, (69 + 55, v % 47,3 + 29,9), DOBRO 62 (39 + 23 v % 26,7 + 12,5), ZADOSTNO 17 (11 + 6 v % 7,5 + 3,3), NEZADOSTNO 4 (- + 4 v % - + 2,2) in NEOCENJENIH 16 (2 + 4 v % 1,4 + 7,5). Na osnovi podatkov o številu učencev in ocenah ter shemi dejavnosti glasbene šole, ocenjujemo, da je uspeh ob koncu polletja zadovoljiv.

Tako organiziran pouk kljub težkim delovnim pogojem in majhnemu številu pedagogov daje dobre učne rezultate. Uspeh pravkar sklenjenega polletja kaže, da slabih ocen skoraj ni. Manj uspešni učenci so samo tisti, ki so bili bolni ali podobno. Razlika pri učencih je le v tem, da so eni bolj, drugi manj talentirani za glasbo. Uspešnemu delu učencev in pedagogov je treba dodati še številne nastope učencev na raznih kulturnih prireditvah, otvoritvah razstav in drugih kulturnih manifestacijah. Učenci so nastopali posamično kot solisti ob

spremljavi klavirja in v skupinah. Posebni dogodek za učence, starše in pedagoge so interne produkcije, na katerih nastopajo učenci vseh razredov. Na eni produkciji nastopa tudi čez 30 učencev.

To so številke, ki potrjujejo zavzetost delavcev Glasbene šole Jesenice. Vse pedagoško delo opravlja samo šest stalnih učiteljev, in sicer: Jeni Trnka (klavir in harmonika), Rajka Pejić (klavir in pouk o glasbi), Lojze Jerman (klavir in harmonika), Drago Azman (klavir in harmonika), Leon Leskovšek (trobenta in pozav-

na) in Olga Jež (solo petje). Njim pomaga še devet honorarnih sodelavcev, ki na šoli poučujejo po pogodbi o delu z omejenim številom učnih ur: Franc Čelesnik (violina), Branko Brezovšek (violina), Tito Corona (klarinet), Ivan Jenko (flavta), Ivan Knific (flavta, tolkala in vodstvo mladinske pihalne skupine), Igor Marošević (trobenta), Franjo Ropret (rog, tenor), Rado Kleč (harmonika), Marjan Jemec (nauk o glasbi). Če je potrebno, na pomoč priskoči tudi ravnatelj šole Janko Pribošič, ki je moral prevzeti pouk nauka o glasbi na Jesenicah in v Kranjski gori.

To je skromna »osebna izkaznica« jeseniške glasbene šole z delčkom problemov in uspehov ob koncu polletja šolskega leta, v katerem bodo učenci in delavci proslavili 35-letnico obstoja glasbene šole na Jesenicah.

F. Ropret

JESENIŠKI ŠTUDENTJE V LETU 1981/82

Zadnjič smo seznanili bralce z ugotovitvijo, da se v naši občini prvič srečujemo z dejstvom, da zaostajamo po številu na novo vpisanih rednih in študentov ob delu za poprečjem naše republike. To kaže tudi, da je zmanjšanje pri nas bolj izrazito kot v ostalih štirih gorenjskih občinah.

V nadaljevanju bomo skušali odgovoriti na nekaj vprašanj o tem, ali smo z letošnjimi študijskimi odločitvami lahko bolj zadovoljni kot s prejšnjimi, ali se uspešnost izboljšuje, ali so razlike med rednimi in študenti ob delu še vedno tako velike in končno, ali še vedno lahko govorimo o »moških« in »ženskih« šolah tudi v visokem šolstvu.

Na začetku naj naštejemo nekaj suhoparnih števil. Analizirali smo 455 študentov, med njimi 360 rednih, 89 ob delu ter štiri na podiplomskem študiju. Zajeti so vsi tisti, ki so imeli na dan popisa (26. 11. 1981) status študenta. Število »študirajočih« je večje, mogoče celo pomembno večje,

saj niso vključeni tisti, ki so bili toliko neuspešni, da jim ni dovoljeno ponavljati in sedaj »pavzirajo«, prav tako manjkajo tisti, ki še niso diplomirali, pa jim je dovoljen absolventski staž že potekel.

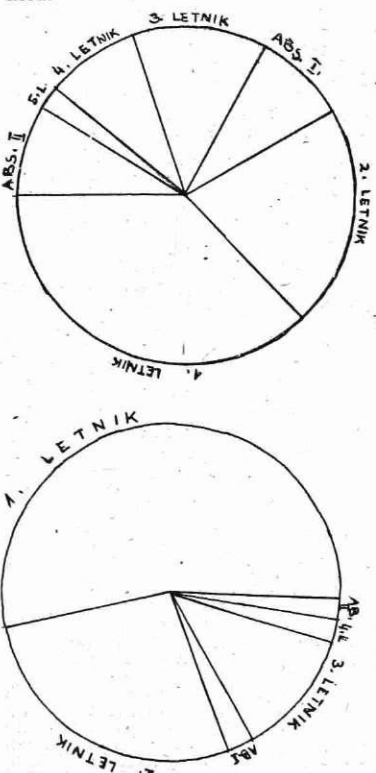
Primerjave s prejšnjimi leti nam otežujejo predvsem študentje-vojaki, saj imamo v prvi letnik vpisane tako tiste, ki so odšli v JLA, kot tiste, ki so se že vrnili. V to analizo tako zajemamo predvsem zadnje, tiste, ki dejansko sedijo v študentskih učilnicah. Oglejmo si torej koliko študentov imamo letos.

Študentje jeseniške občine 1981/82 (brez vojakov) - podatki CRU

	način študija	VSI		ŽENSKO	
		štev.	odst.	štev.	odst.
1. letnik	redni	117	37,0	79	67,5
	ob delu	48	51,6	17	35,4
2. letnik	redni	69	21,8	48	69,6
	ob delu	24	25,8	13	54,2
ABS. I.	redni	28	8,9	19	67,8
	ob delu	2	2,1	1	50,0
3. letnik	redni	39	12,3	22	56,4
	ob delu	11	11,8	2	18,2
4. letnik	redni	32	10,1	17	53,1
	ob delu	2	2,1	-	-
5. letnik	redni	4	1,3	2	50,0
	ob delu	-	-	-	-
ABS II	redni	27	8,5	12	44,4
	ob delu	2	2,1	2	100
VSI	redni	316	100	199	63
	ob delu	89	100	35	39,3
podiplomski št.		4		2	
ni podatka		2		1	

Podatki narekujejo, da je posebej treba osvetliti študij ob delu in posebej redni študij.

Nič novega ni, da letos spet ugotavljamo, da imamo v strukturi naših študentov večji delež brucov kot v ostalih letnikih. Nesorazmerno je, da pri študiju ob delu še bolj izrazito in ga v obeh primerih povzroča študijska neuspešnost, ki je v prvih letnikih največja. Zgovoren podatek za to je, da najdemo v letošnjem drugem letniku samo 30 rednih študentov od 99, kolikor jih je lani prišlo s študijem, to je okoli 30 odstotkov. K uspešnosti oziroma neuspešnosti se bomo skušali kasneje vrniti, za nadaljnjo osvetlitev opisanih nesporazmerij pa predstavljamo še dva grafična prikaza, posebej za redni in posebej za študij ob delu:

Lani smo v podobnem poročilu, kot je današnje pisali, da je med rednimi študenti približno enako žensk kot moških. Letos izstopajo ženske, ki jih je v vseh letnikih več in to tudi v primeru, če ne izključimo študentov vojakov. To strukturo bomo morali v prihodnje še spremljati, saj vemo, da dekleta premalo pogumno sedajo v učilnice tehniških visokih in višjih šol.

Med študenti ob delu najdemo pomembno več moških, ki se precej bolj pogumno vpisujejo v prve letnike, v naslednjih letnikih pa se njihova prednost popolnoma izgubi. Letos je samo 17 žensk med 48 novinci ob delu. Lani je bilo podobno razmerje: med 99 novinci je bilo le 39 žensk. Najbrž bi kazalo izobraževanje žensk ob delu temeljiteje raziskati, ker bi tako lažje vplivali na nadaljnje izobraževanje naših delavk.

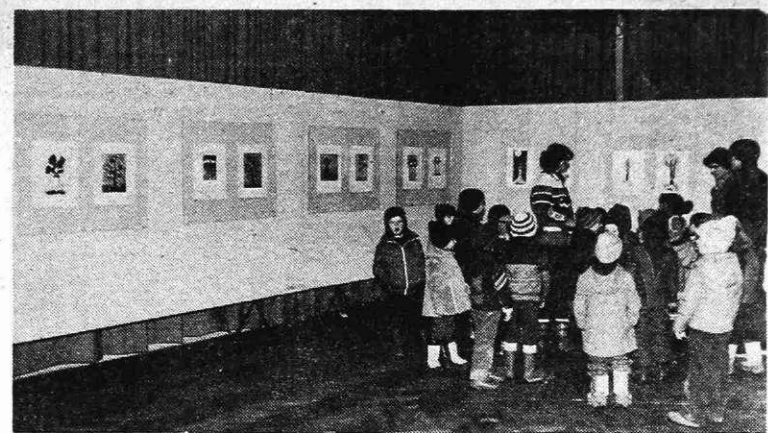
Prihodnjič bomo pogledali, za katere poklice se šolajo naši študentje. Pripravila Francka Thaler

VABILO NA PROSLAVO

DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-Breznica vabi na proslavo kulturnega praznika Slovencev, ki bo v soboto, 6. februarja, ob 19. uri v dvorani na Breznici.

V programu bo poleg domačega vokalnega oktet nastopala folklorna skupina iz Železne Kaple na avstrijskem Koroškem s podjurskimi in ziljskimi plesi.

S številnim obiskom na prireditvi bomo dali priznanje kulturnemu ustvarjanju Slovencev v zamejstvu, hkrati pa počastili 133-letnico smrti rojaka - velikega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Na razstavi poljskega umetnika Jozwika Zbigniewa (Foto I. Kučina)

DOLIKOVCI ZA KULTURNI PRAZNIK SLOVENCEV

Zvesti svoji tradiciji se bodo člani likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice tudi letos ob slovenskem kulturnem prazniku kolektivno predstavili s svojimi deli ljubiteljem likovne umetnosti. Razstavo bodo odprli v soboto, 6. februarja, ob 18. uri v razstavnih prostorih Delavskega doma na Jesenicah. Krajši kulturni program ob otvoritvi bodo izvajali učenci Glasbene šole Jesenice.

Da bi se javnosti predstavili v nekoliko drugačni luči in se izognili že precej prisotni stereotipnosti, so se dogovorili, da se tokrat predstavijo v risarsko - grafični tehniki, sicer pa s svobodno izbranimi motivi.

Ob letošnjem kulturnem prazniku Slovencev - 133-letnici smrti velikega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna, se s svojimi deli predstavljajo:

Joža ANDERLE, Rudolf ARH, Danica BEM-Gala, Franci BERCE, Branko ČUŠIN, Marica ČUŠIN, Franc DOLINSEK, Jože KOSELJ, Janez KOZAMERNIK, Pavel LUŽNIK, Tine MARKEŽ, Tone TOMAZIN, Cveto VELIKAJNE in Marjan ZIDANEK.

Slike za razstavo je izbral likovni kritik in umetnostni zgodovinar Cene Avguštin. Ob tem naj omenimo, da je izmed 91 predloženih izbral za razstavo 33 del.

Razstavo si boste lahko ogledali do vključno 17. februarja ob ponedeljkih, sredo in petkih od 10. do 13. ure in torkih, četrtek in sobotah od 18. do 19. ure.

KAM PO OSNOVNI ŠOLI?

Na Jesenicah je bila pred dnevi, kakor smo že na kratko poročali, skupna seja koordinacijskega odbora za usmerjeno izobraževanje pri OK SZDL in koordinacijskega odbora za usmerjanje vpisa pri občinski izobraževalni skupnosti. Obravnavali so predlog za usklajevanje obsega vpisa in namestitve vzgojnoizobraževalnih programov srednjega, višjega in visokega šolstva z izhodišči za oblikovanje sprememb in dopolnitev, ki ga je dala v javno razpravo skupščina izobraževalne skupnosti Slovenije.

V jeseniški občini je 13 oddelkov v šolah srednjega usmerjenega izobraževanja - trije oddelki zdravstvene usmeritve, dva oddelka družboslovno-jezikovne, šest oddelkov metalurško-kovinske pa po en oddelk elektro in naravoslovno-matematične usmeritve. V predlogu vpisanih mest za šolsko leto 1982/83 za jeseniško občino predvidevajo prav tako 13 oddelkov, vendar po en oddelk manj v zdravstveni in naravoslovno-matematični usmeritvi, po en oddelk več pa v metalurški usmeritvi - skrajšani program in kovinsko predelovalni - prav tako skrajšani program.

Kadrovske potrebe organizacij združenega dela, tako Železarne, Verige, Elana, Iskre, TOZD Tovarna merilnih instrumentov v Otočah in drugih predvidevajo kader s srednjo stopnjo naravoslovno-matematične usmeritve. Tudi namere učencev osmih razredov kažejo, da je na Gorenjskem za naravoslovno matematično usmeritev učencev za tri oddelke.

142 gorenjskih osnovnošolcev se je odločilo na zdravstveno usmeritev, vendar jih bo potrebno preusmeriti, čeprav bi ta kader potrebovali za čela, ki jih zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne izvajamo, ampak le deklariramo (npr.: nega na domu). Za zdravstveno usmeritev se je v jeseniški občini odločilo 34 učencev, v radovljiški občini 30, ostali pa so iz drugih gorenjskih občin.

Za družboslovno-jezikovno področje se je opredelilo 34 učencev v jeseniški in 28 v radovljiški občini.

Ugotavljajo, da je bilo v prejšnjih letih v to usmeritev vključenih od 10 do 14 % mladih, sedaj pa le 9 %.

Na osnovi vseh teh ugotovitev so na skupni seji oblikovali tudi nekaj zaključkov. Tako ugotavljajo, da industrijska razvitost in usmeritev Gorenjske terjata večji delež naravoslovno-matematične usmeritve, zato sta dva oddelka v šolskem letu 1982/83 na Gorenjskem premalo. Ponovno naj bi uvedli tretji oddelk na Jesenicah kot dislocirani oddelk Kranja. Za šolsko leto 1983/84 pa bi bilo potrebno proučiti možnost, da bi na Jesenicah odprli le en oddelk družboslovno-jezikovne in dva oddelka naravoslovno-matematične usmeritve.

Prav tako naj bi zato tudi ustrezno spremenil družbeni dogovor o mreži šol v Sloveniji.

Menijo tudi, naj predlagano število oddelkov v šolskem letu 1982/83 na Jesenicah za smeri zdravstvo, metalurško in kovinsko predelavo, družboslovno-jezikovno in elektro usmeritev ostane, kot je predlagano. Predlagajo tudi, da bi v Kranju odprli poleg dveh še tretji oddelk pedagoške usmeritve. Tako bi šola lahko nadaljevala program vseh treh smeri - naravoslovno, naravoslovno-matematično in družboslovno-jezikovno smer.

Na skupni seji na Jesenicah pa so se tudi dogovorili, da ponovno oživijo delo komisije za ustanovitev enotnega šolskega centra srednjega usmerjenega izobraževanja v občini, ki mora pripraviti program dela do letošnjega marca.

Rina Klinar

SODELOVANJE S KOROŠKIMI SLOVENCMI

Ze dolgo časa si tudi na Gorenjskem prizadevajo, da bi bolj okrepili stike s koroškimi Slovenci onkraj meje. Pred kratkim je posebna delovna skupina, ki deluje pri medobčinskem svetu zveze komunistov za Gorenjsko, predlagala, naj v petih gorenjskih občinah namenijo več pozornosti petim kulturnim društvom Slovencev onkraj meje. Tako naj bi v vsaki gorenjski občini navezali stike z enim društvom iz Sentjanža, Škofič, Žitare vasi, Radiš ali Borovelj. V jeseniški občini naj bi sodelovali z društvom v Radišah. Pomoč naj bi bila v kadrih, materialu in moralna (izmenjava obiskov). Nekatera društva so šele ustanovljena in potrebujejo tako pomoč.

Prva oblika takega sodelovanja so kulturni dnevi koroških Slovencev na Gorenjskem od 6. do 8. februarja

letos. Skupaj s Slovenci onkraj meje jih pripravljajo kulturne skupnosti in zveze kulturnih organizacij gorenjskih občin.

V vsaki občini se bo predstavila po ena skupina. V jeseniški pripravljajo osrednjo občinsko proslavo v počastitev slovenskega kulturnega praznika v soboto, 6. februarja, ob 19. uri v kulturnem domu na Breznici. V kulturnem delu se bo predstavila folklorna skupina iz Železne Kaple na avstrijskem Koroškem, zapel pa bo tudi oktet domače Svobode.

Pred osrednjo proslavo na Breznici bo v soboto, 6. februarja, ob 17. uri v Prešernovi rojstni hiši v Vrbi še krajša slovesnost, na kateri bodo sodelovali tudi recitatorji jeseniškega amaterskega gledališča in moški oktet DPD Svoboda Žirovnica-Breznica.

RK

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

André MALRAUX: Zavojevalci. Mladinska knjiga 1981. (Knjižnica Kondor 196)

Obiskovalcem knjižnice, ki bi radi »kak ljubezenski roman«, večkrat napol v šali rečem: Vsi romani so bolj ali manj ljubezenski. In, če nismo posebno natančni, to tudi drži, vendar ne za Malrauxove Zavojevalce, ki sem jih pravkar prebral. Tudi v drugih romanih tega avtorja — kar jih imam v slovensčini — je o tej večni temi bolj malo mogoče prebrati. Trije med njimi — Vihar v Sanghaj, Kraljevska pot in Človekova usoda se dogajajo na Daljnem vzhodu, Upanje se dogaja v Španiji, kajpak med državljansko vojno.

Ali v srcu revolucionarja (avanturista, ki se je pridružil revolucionarnim množicam v neki tuji deželi) ni prostora za ljubezensko čustvo? Ko je Hemingway pisal roman Komu zvoni, je očitno mislil drugače: ljubezen med Robertom Jordanom in Marijo v nekem smislu osmišlja njegovo udeležbo v državljanski vojni, ji daje človeško razsežnost. Kaj osmišlja Garinov ekstatični revolu-

cionarni zanos? Garine, glavni junak pričujočega Malrauxovega romana ima drugačna izhodišča in drugačne notranje cilje: v pogovorih s prijateljem (pripovedovalcem zgodbe) govori pogosto o sovražstvu, še več o občutju absurda. Če torej ne razsojamo po strankarski pripadnosti (Garine ni član partije, dela pa po nalogu Kominterne), je ta junak po srcu prej anarhist in nihilist kot pa komunist. Sicer pa, naj takoj povem, da gre za eno izmed začetnih faz kitajske revolucije, za čas, ko je Čang-kajšek še sodeloval s komunisti, za obdobje uporov v Hongkongu in Kantonu, — uporov, ki so bili naperjeni predvsem proti (angleškemu) imperializmu.

Zgodba tega kratkega romana poteka od trenutka, ko pride pripovedovalec (prejkone avtor sam) v Kanton in se konča, ko junak romana Garine, eden izmed voditeljev Kantonske vstaje, ves širan od tropskih boleznih in mrzlične dejavnosti zapusti to bojno postojanko. Oba — pripovedovalec in Garine — sta tipična »legionarja revolucije«, Evropejca, ki sta šla pač tja, kjer se bije boj za oblast in za moč. Seveda, cilje kitajskega ljudstva bi lahko imenovali drugače: boj za odpravo ponižujočih polkolonialnih odnosov, boj za socialno preobrazbo. S stališča Malrauxovih likov pa je prav to, kar sem rekel.

Avtor torej govori o revoluciji predvsem s stališča nekaterih voditeljev, ki so se ji pridružili: revolucija je potrebovala njihovo znanje, njihove organizacijske sposobnosti, predvsem pa, če naj verjamemo Malrauxu, njihovo temeljno lastnost: to, da so bili brez vseh predsodkov. Njim stoji nasproti Čeng-daj, nekakšen kitajski Gandhi, ki bi se rad proti imperializmu boril z nenasilnimi sredstvi. Maova zvezda je v tem času šele začela vzhajati. Izvirno kitajsko revolucijo zastopa Hong, ki je vodja teroristične skupine. Vendar velja prisluhniti njegovim besedam, ki jih izreče na račun uvoženih revolucionarjev: Hong je namreč v tem romanu prvi znanilec tiste kitajske revolucije, ki si je utrla svojo izvirno pot.

Zdi se, da Evropejci, ki so se pridružili tej revoluciji, nikoli niso povsem doumeli te poti. Nihilisti so ji vso predanostjo, ki je mogoča, vendar, ali jih ni konec koncev vodila le volja do moči, edini vzgib, ki je v njih ostal po polomu zahodnjaške humanizma? Pri tem pa Malrauxu — tudi on je bil eden njih — ne moremo odrehati neke posebne jasnovidnosti. Zdi se, da je že takrat (roman je izšel 1928. leta!) zasluhljalovost trokistično pojmovane svetovne revolucije, volost dejanja, ki ni iskalo navdiha v solidarnosti do brezpravnih množic, ampak prej v sovražstvu do tistih, ki nekaj imajo. Gre kajpak za vprašanje, ki je bilo vedno eno najbolj pomembnih reakcionarnih gesel: ali je ljudstvo nemara samo material za delanje revolucije?

In vendar — revolucionarji, tudi tisti uvoženi, niso zgolj naplavin. Malraux vrta po tistih vprašanjih, ki jih drugi bardi revolucij niso dovolj osvetlili. Prej omenjeni Hong govori, na primer, o moralnih korelinah revolucije, o samospoštovanju, ki se mora v revoluciji nanovo utemeljiti. Tudi socrealistični romani o revoluciji upoštevajo moralna vprašanja, vendar gre pri tem navadno za podedovano splošno moralo, manj je pri njih posluha za resnične nagibe posameznika. Hong, na primer, »ne sovraži bogatinskega udobja, pač pa njegovo samospoštovanje. Reče pa se nima za kaj ceniti.«

Isti Hong — ki je sicer anarhist, vendar kitajski anarhist — pravi o Garinu in o njegovih: »Po svojih agentih razglašajo, da so nas oni naučili, kako se dela revolucija! A jih sploh še potrebujemo?« Kasneje pa tudi avtor sam pravi o svojem junaku: Čas ljudi njegove baže se izteka. Menim, da je med našimi bralci nekaj takih, ki občutijo živ interes do teh in podobnih vprašanj. Zavojevalci so, formalno gledano, reportažni roman, vendar po globini prekašajo večino podobnih del.

Marko Hudnik

RAZSTAVA ROČNIH DEL OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Člani kulturno-umetniškega društva Jaka Rabič Dovje-Mojstrana so v počastitev letošnjega slovenskega kulturnega praznika pripravili razstavo ročnih del in drugih izdelkov, ki so jo odprli v nedeljo, 31. januarja.

Vsekakor velja pozdraviti to pobudo društva, ki se je odločilo, da tudi na ta način obogati dejavnost društva. Na razstavi, ki je na ogled v prostoru kmečke zadruge na Dovjem, je moč videti, koliko izdelkov so imeli člani društva doma, pa jih morda nikdar niso videli tudi drugi. To je prilžnost, da se predstavijo ostalim članom kulturnega društva in tudi vsem ostalim v krajevni skupnosti. Heda Jalen in Meta Rabič verjetno nista pričakovali takšnega odziva, ko sta v dvorani kulturnega doma, ali če je bilo potrebno, tudi kar po domovih zbirali različna ročna dela in izdelke.

Skupaj na razstavi sodeluje 25 članov oziroma članic društva s pestrim izborom izdelkov. Na ogled je

več kot 100 del, med njimi volnenih izdelkov, gobelinov, pregrinj, blazin, namiznih in dekorativnih prtov, tapiserij, makramejev, lesorezov, slikarskih del in še bi lahko naštevali. Najstarejša med razstavljalkami je Ana Strozak, najmlajša pa Marjetka Zima, obe z Dovjega.

Razstava je odprta vsak dan od 15. do 18. ure do nedelje, 7. februarja. V nedeljo ob 16. uri bo v dvorani kulturnega doma na Dovjem tudi proslava ob slovenskem kulturnem prazniku. Recitatorji se bodo predstavili z izborom Prešernovih pesmi, nastopil pa bo tudi ansambel Visoka napetost. Avtorjem najboljših izdelkov s te razstave bodo podelili tudi nagrade.

J.R.

ČEMU TAKO NASPROTUJOČA MNENJA O NOVOLETNEM KONCERTU

Kadarkoli se razvamejo peresa tako, kakor so se o četrtem novoletnem koncertu na Jesenicah, je to prav gotovo znak pomembnosti prireditve, ne glede na to, da se mnjenja o njeni kvaliteti razhajajo. Bolj nerazumljivo je, da se razhajajo mnjenja dveh poklicnih glasbenikov. Pri tem je prvi izhajal iz strožjih estetsko-glasbenih meril, ki jih moramo vse bolj uveljavljati tudi v ljubiteljski kulturi, drugi pa iz vzdušja na koncertu, mnjenj poslušalcev in seveda lastnega mnjenja, ki pa je nekoliko obarvano z nostalgijo.

Ob tem je potrebno že na začetku poudariti, da se v kulturi socialistične samoupravne družbe zavzemamo za enakopravno uveljavljanje ljubiteljske in poklicne kulture in da moramo zato uveljavljati enaka merila za ocenjevanje kvalitete s tem, da upoštevamo pogoje delovanja ljubiteljske kulture (večjimenska zaposlenost, materialni pogoji, strokovno vodstvo in podobno). Pri tem ne bi smeli pozabiti, da imamo na Slovenskem pa tudi pri nas ljubiteljske ansamble in posameznike, ki so dosegli izredno kvaliteto raven, ki je že na nivoju ali zelo blizu dosežkov poklicnih ansambljev.

Ker so ljubiteljske stvaritve dosežene ob rednem, večkrat tudi zelo težkem delu, z velikim žrtvovanjem prostega časa in odrekanjem, običajno kritiki marsikaj spregledajo ali pogledajo skozi prste, kakor pravimo, da ne bi prizadeli tega prizadevanja, s tem pa prav gotovo ne koristijo kvalitetnemu razvoju. Nasprotno, zato se tudi napake ali slabosti, ki bi jih sicer lahko odpravili, ponavljajo.

Zato lahko popolnoma izključimo kakršnokoli zlonamernost, tendencioznost ali kakršenkoli »tihi ob-

račun« pisca prvega članka, ki je v preteklosti zelo veliko napisal tudi izredno pohvalnega o pihalnem orkestru Jeseniških železarjev in ženskem pevskem zboru in ki je ocenjeval prvi koncert, za katerega sami izvajalci priznavajo več spodbujajev. Dejstvo je, da sta bila oba ansambla, s čimer ne izključujemo njunih prizadevanj, na sobotnem koncertu zaznavno pod svojo že večkrat dokazano kvaliteto in zmožljivostjo. Verjetno je kritičnejši odnos prvega avtorja pogojevalo tudi dejstvo, da smo dober mesec pred tem koncertom v isti dvorani poslušali odlični pihalni orkester iz Trbovelj, ki je sicer okrepjen z nekaterimi profesionalci, vendar pa je v bistvu tudi ljubiteljski. In kakor že rečeno, v celoti gledano, ne skorzi posamezne skladbe, sta oba ansambla že velikokrat dokazala visoko kvaliteto.

Vse ostalo pa je dejansko stvar okusa, mislimo izbor skladb in ustalih dodatkov, kar tokrat ni bilo najboljšo. Za novoletni koncert bi vsekakor moral veljati bolj skrben izbor repertoarja in povezovalnih vložkov. Da to na Jesenicah znamo doseči tudi z ljubiteljsko dejavnostjo, smo že večkrat dokazali. Organizatorje in izvajalce ne bi smelo zapeljati ploskanje, kar je nedvomno izraz zadovoljstva poslušalcev. Žal pa tudi ne vedno izraz za kvaliteto izvajanja. Za njihov nadaljnji kvaliteten napredek, ki si ga prav gotovo vsi želimo, tako izvajalci kakor poslušalci, bo prav gotovo ob zadostni kritičnosti in samokritičnosti bolj koristilo mnjenje avtorja prvega sestanka. Pri tem pa bodo seveda morali izključiti kakršnokoli osebno užalenost, ker to ne vodi k napredku. Tudi ljubitelji, ki žrtvujejo ogromno, morajo biti toliko osveščeni, da znajo sprejemati tudi kritiko in biti samokritični, kar je po znani Leninovi misli pol uspeha in močno vzgojno sredstvo.

Dokazov, da kvaliteta ljubiteljske kulture nenehno raste, imamo tudi v domači občini mnogo. Tako bi bilo današnji kvaliteten nivo pihalnega orkestra smešno primerjati z nivojem pred petnajstimi, dvajsetimi in več leti, ker je neizmerno napredoval, z njim pa tudi naše zahteve in spoštljivejši odnos do te zvrsti glasbe. Isto primerjavo bi lahko naredili za ženski pevski zbor, ki je segal s kvaliteto že v slovenski vrh. Takega razvoja pa prav gotovo ne bi dosegli, če strokovna vodstva teh ljubiteljskih ansambljev ne bi bila sama kritična do lastnega dela. Bolj hučo je, če napake pokaže drugi, čeprav dobronamerno, še posebno, če se v ansamblu ne goji kritičen in samokritičen odnos do lastnega dela.

Vsa razmišljanja in mnjenja o četrtem novoletnem koncertu na Jesenicah, ki so zelo nasprotujoča, le kažejo, da bomo morali tudi v ljubiteljski kulturi bolj uveljavljati objektivno kritiko, kar pa ljubiteljem ne bi smelo pomeniti, da s tem kdorkoli poskuša razvrednotiti napore, ki jih vlagajo za to, da opravljajo izredno pomembno kulturno delo v občini. Pri tem pa bodo morali vedeti, da z njihovo kvaliteto rastoje tudi zahteve in kriteriji poslušalcev.

Kulturni delavec

JEZIK NAŠ VSAKDANJI 24

Tretjič ga že pišem, tale svoj JEZIK NAŠ VSAKDANJI, pa se bojim, da ga bom moral še četrto. Bom takoj razložil, zakaj ta strah:

27. januarja 1982 mi je poštar s časopisi vred potisnil v nabiralnik dvojce pisem. Eno je napisal valjavec, ki sem ga svoj čas učil, drugo pa delavka, ki je morala prepotovati pol sveta, preden je nazadnje pristala v jeseniški železarni.

Zanimivo:

V zadnjem JEZIKU sem se obregnil ob slovenski jezik, kakršnega si privoščijo jeseniški prosvetni delavci v njihovem sindikatu. Menite, da je kdo od njih zaradi tega prdnil?

Oglasila pa sta se dva iz Železarne ...

Valjavec mi očita:

»Prehitro ste odnehali, tovariš! Šaj ob tistem

OBCINSKEM ODBORU SINDIKATA
DELAČEV VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA
OBCINE JESENICE

bi lahko za primerjavo napisali kak dober zgled, kako bi mogli slovenski sindikalisti še bolj uničevati jezik, ob katerem se je vsa srečna nasmejala mati, ko sem v njem prvič spregovoril. Glejte, kakšen sindikat bi se dalo ustanoviti:

OBCINSKI ODBOR SINDIKATA
DELAČV STRANIŠČ, STOPNIŠČ, HODNIKOV IN
DRUGIH UMAZANIH PROSTOROV
OBCINE JESENICE

Se vam sanja, kako bi ob takem nazivu zrasel greben snažilkam iz bratskih republik na naših umazanih Jesenicah?

Naprej se piše o izjemnem jezikovnem dosežku, kajti v takem naslovu bi se znašlo kar deset roditeljk in ne samo šest, kolikor so si jih privoščili prosvetarji. Vesel in srečen je ob spoznanju, da skrb za lep, dober, sočen slovenski jezik v ŽELEZARJU ne umira.

Ta fant je tudi najbrž dvakrat napisal svoje pismo, preden mi ga je poslal. Samo eno napako sem namreč našel v njem. Naj mi ne zameri: Iskanje napak mi je prešlo v meso in kri. Trideset let nisem nič drugega počel kot brskal za napakami. Mnogim je to požrlo živce. Ko so se nazadnje prikomolčarili na položaje, so mi začeli vračati milo za drago. Kljub temu pa še vedno ne znamo prav slovensko govoriti in pisati. Moj valjavec, ki sem mu z vsemi svojimi močmi pomagal prijadrti do sedmega razreda osnovne šole, pa piše ne le samo duhovito: na treh drobno popisanih straneh se mu je posrečilo spregledati samo eno napako! Pa še to je bila uboga vejica ...

Dokler bo med železarji velj tak čut za naš slovenski jezik, se nam — kot narod — ni treba bati za obstanek.

Pismo, ki mi ga je poslala delavka iz železarniške administracije, sem prebral že petkrat. Najraje bi ga prebral, toda potem bi jo izdal. Med tistimi je (in ni jih malo), ki si JEZIK NAŠ VSAKDANJI izrezujejo, se po večkrat zdrenjajo skozenj, nazadnje pa eksplodirajo.

Spotaknila se je ob stavek v mojem zadnjem članku:

»Bomo res skrb za lep in dober slovenski jezik prepustili redkim zanesenjakom na drugi strani državnih meja?»

Narobe ste me razumeli, spoštovana železarka! Kako bi mogel imeti pri tem v mislih kversko politično emigracijo? Vem, da tudi ti ljudje, pa naj že živé kjersbodi, skrbje za čistost, lepoto in bogastvo materinega jezika, da ga ohranjajo iz roda v rod. Priznajmo jim zaslugo, ki jim gre, čeprav — bratje po krvi — stojimo na dveh različnih frontah.

Mar nisem zapisal dovolj jasno?

Redki zanesenjaki na drugi strani državnih meja!

To pa so na Koroškem Valentin Polanšek, Andrej Kokot, Florian Lipuš, Janko Messner, Jožica Certov, Matjaž Kropivnik, Mirko Kumer, Kristijan Močilnik, Nežika Novak, Janez Pernat, v Kanalski dolini Mario Gariup in Salvatore Venosi, na Tržaškem Alojz Rebula in Boris Pahor pa še kdo.

Vidite:

Če bi takimenovani matični Slovenci tako skrbeli za naš slovenski jezik, kakor ga v nebo povzdigujejo ti fantje, možje in dekleta, bi Janeza Gradišnika, Matjaža Kmecla (in mene) lahko mirne duše odpisali.

Ker pa se pri nas gnete na preték Janezov, ki ne znajo drugače lajati kot hov-hov-hov in moramo potem brati, poslušati ali gledati ta njihov hov-hov-hov cele ure, mora pač biti kdo, ki jim takšen slovenski lajež zameri. Seveda je zamera vedno obojestranska. Bilo pa bi prelepo, če bi ljudje, ki kar naprej čvekajo po radiu, se razkazujejo na televizijskem zaslonu ali pa se razšopirijo v časnikih, začeli malo brskati po Brezniku, Bajcu, Kolariču, Šolarju (teh bi bilo dosti, kajti Toporišiča ne prenesem).

V pismu pa mi železarka zastavlja dvojce vprašanj, ki ju ne gre prezreti. Sprašuje:

»Kako je prav: VARENJE ALI VARJENJE? Sama se ogrevam za drugo besedo, naše administratorke me kar naprej prepuščajo, da je prav samo VARENJE.«

Draga bralka, trčila sva ob slovnico. Ob mojega konjička, ki se ga je vseh mojih osem tisoč učenk in učencev praviloma bala. Pa smo se ob slovnicih urah nekolikokrat od srca nakrohotali. Slovnica je lahko tudi zabavna stvar. Vzemiva samo spol pri samostalniku!

Kakšnega spola je na primer miš? Pa sinička? Vrabček? Podgana? Komar ali muha? Kje pa so mišjak, siničouček, vrabčevka, podganar, komarka in muhovca ali kakor bi mu že rekli?

Nauk:

Spol pri živalih spoznaš šele takrat, kadar je žival tako velika ... velika ... velika, da razločiš njene spolne organe. Kaj pa je potem z volom, ki so ga kot bikca kastrirali? Kakšnega spola je potem vol? Zakaj telčku pravimo telček, čeprav je kravica? Čez leto dve bo postal taka krava, da bo s svojim mlekom hranila vse dojenčke v vasi.

Toliko za uvod. Zdaj pa k stvari:

Prav imate.

Prav je samo varjenje, pa naj se vaše administratorke še tako ogrevajo za varenje.

VARJENJE je glagolnik. Nastal je iz glagola VARITI. Takole gre vsa reč naprej:

vari-ti

Trajni nedovršni glagol z nedoločniško osnovo na -i. Iz takšnih glagolov (najimnitnejša beseda, kar jih premore jezik) izpeljujemo trpne deležnike takole:

vari-en

Potem pa se -i — v nedoločniški osnovi spremeni v -j-. Prišli smo torej do trpne deležnika varjen.

Ker pa je glagol variati prehodni glagol, smemo iz njegovega trpnega deležnika izpeljati glagolnik VARJENJE. Če mi ne verjamete, pogledajte Slovenski pravopis 1962 na strani 933, drugi stolpec zgoraj! Rad bi pripomnil, da glagolnikov pravzaprav Slovenci nimamo preveč radi. ŽGANJE je na primer tudi glagolnik (iz žgati). Lahko pa pomeni pijačo ali delo.

Rešiva se na koncu še mojega štirinožca (bolj prav: njegovega imena).

Ali se niste morda malo zmotili?

Miguel de Cervantes Saavedra je 13. julija 1613 v svojem delu zapisal SANCHO PANSO. Odkar smo Slovenci spoznali njegovega Don Kihota v odličnem prevodu Stanka Lebna, ime njegovega opode tudi tako pišemo. Ljubljanska televizija pa si je v francoski nadaljevalki DON KIHOT privoščila poslovenjenje:

Vitezovega slugo so preimenovali v SANCA PANSO. Tudi pisali in sklanjali so ga tako.

Zaradi tega se nihče na Slovenskem ni razburil. Zato sem tudi jaz začel pisati ime svojega ljubega pasjega prijatelja namesto s Cervantesovim č k a r s slovenskim č.

Če se ustanova, kakršna je RTV Ljubljana, lahko posračka na Slovenski pravopis — zakaj pa bi ji še jaz ne sledil?

Saj vem, da je to narobe. Naj bi se mar spravil na televizijsko slovenščino? Ob njej sem že nekajkrat zbolel, da so me morali po hitrem postopku odpeljati v bolnišnico.

Slovenka moja, vas ob oddajah V ŽIVO nič ne prizadene, ko morate poslušati naše gospodarstvenike in politike (SLOVENCE), kako jecljajo slovensko ali se celo motivirajo z jugoslovanščino?

Upam, da ob takih priložnostih ni sram samo naju zaradi njih. Najbrž, da med slovenskimi gledalci in poslušalci še kdo drug zardí.

Prosim vas, naj vas nobena moja beseda ne zaboli! Ob takem čudovitem pismu, kot ste mi ga napisali, vas prav zares nočem in ne maram užaliti.

Lep pozdrav!

Janez Svoltšjak

PRVENSTVO ŽELEZARNE V VELESALOMU IN SMUČARSKIH TEKIH

V soboto, 29. januarja, je bilo v Mojstrani prvenstvo Železarne v veleslalomu in smučarskih tekih. Udeležba je bila še kar zadovoljiva glede na preteklo leto, žal pa se dogaja, da je veliko več prijav kot nastopov, saj je manjkala približno tretjina prijaviteljnih.

Vso pohvalo zasluži smučarsko društvo Mojstrana in vodja tekmovanja Matevž Podrekar za odlično organizacijo in pravo prog. Zaželeno bi bilo, da bi tudi ostala prvenstva železarne jesenice tako organizirali in pripravili.

REZULTATI VELESALOMA:
Ženske do 26 let: 1. Saša Kofler KO-FI 44,60; 2. Ljiljana Ropret KSI 52,95; 3. Stana Bundalo KO-FI 56,83; 4. Karmen Krničar Transport 1.05,46; 5. Bojana Mežnarc ETKRN 1.06,75.
Ženske od 25 do 35 let: 1. Marjana Svetina KO-FI 51,75; 2. Milica Šega ETKRN 53,13; 3. Verona Korošec ETKRN 57,36; 4. Neda Karba ETKRN 1.05,18; 5. Ivica Škufca VBS 1.12,19.
Ženske od 35 do 45 let: 1. Anica Kavčič KO-FI 32,14; 2. Mima Petrič ETKRN 37,25; 3. Jozica Bakovnik RD 40,95.
Ženske nad 45 let: 1. Marija Babič Vzdrževanje 40,27.

EKIPNO: 1. KO-FI 2.08,49; 2. ETKRN 2.37,13; 3. Vzdrževanje; 4. KSI; 5. Remontne delavnice; 6. Transport; 7. HV Jesenice.
Moški do 25 let: 1. Jozef Smolej HVB 37,26; 2. Jozef Martinjak Vzdrževanje 37,40; 3. Milos Ferk ETKRN 38,03; 4. Marko Razinger Jeklarna 38,82; 5. Jazet Babič ETKRN 38,99.
Moški od 25 do 35 let: 1. Jazet Kováč ETKRN 36,40; 2. Boris Pešjak KO-FI 36,91; 3. Marjan VOVK RD 37,30; 4. Sašo Jeklar Vzdrževanje 37,73; 5. Tone Albreht Jeklarna 38,75.
Moški od 35 do 45 let: 1. Marko Žmitek RD 25,22; 2. Jernej Markež ETKRN 25,82; 3. Anton Mlakar Jeklarna 26,26; 4. Klavdij Mlekuž Vzdrževanje 26,44; 5. Jazet Kunzel ETKRN 27,46.
Moški nad 45 let: 1. Jozet Noč SD 27,41; 2. Marjan Kežar elektrode 27,68; 3. Stane Kofler Vzdrževanje 27,88; 4. Franc Legat Jeklarna 28,10; 5. Vinko Noč Vzdrževanje 28,82.

EKIPNO: 1. ETKRN 1.40,25; 2. Vzdrževanje 1.41,55; 3. Remontne delavnice 1.42,35; 4. Jeklarna 1.43,13; 5. HV Bela 1.46,88; 6. VALJ. BLUMING-STEKL 1.52,57; 7. ELEKTRODE 1.55,11; 8. STROJNE DELAVNICE 1.56,63; 9. ENERGIJA 2.01,82; 10. TRANSPORT 2.03,03; 11. HV JESENICE 2.10,48; 12. ŽICARNA 2.23,15.

REZULTATI SMUČARSKEGA TEKA

Ženske do 35 let: 1. Bojana Kobentar ETKRN 11,23,9; 2. Julijana Smolej KO-FI 12,34,1; 3. Saša Kofler KO-FI 12,59,4; 4. Branka Lendero ETKRN 13,38,0; 5. Bojana Mežnarc ETKRN 13,52,1.

Ženske nad 35 let: 1. Jozet Bakovnik RD 13,08,8; 2. Mima Petrič 15,13,7; 3. Jozet Mavšar 15,39,5; 4. Cveta Koblar 16,14,2; 5. Milka Oblak 18,02,8.

EKIPNO: 1. ETKRN 56,29,8; 2. KO-FI; 3. Transport; 4. Remontne delavnice; 5. Vzdrževanje.

Moški do 35 let: 1. Andrej Janša RD 17,09,0; 2. Srečo Trpin RD 17,15,7; 3. Rado Pristov RD 17,19,4; 4. Stanko Mrak Žičarna 17,32,5; 5. Jozet Vršej Energija 18,00,7.
Moški od 35 do 45 let: 1. Alojz Kerštajn ETKRN 8,30,1; 2. Jozet Dovhan RD 9,02,3; 3. Branko Kajzar KO-FI 9,07,4; 4. Jozet Kobentar KSI 10,00,5; 5. Božo Černe Vzdrževanje 10,15,2.
Moški nad 45 let: 1. Franc Hrovat Livarna 9,08,4; 2. Martin Pazlar ETKRN 10,00,4; 3. Franc Lakota Valj. žice 10,03,4; 4. Tone Zevnik ETKRN 11,17,7; 5. Franc Svetina SD 11,34,3.

EKIPNO: 1. Remontne delavnice 54,09,4; 2. ETKRN 58,14,7; 3. Vzdrževanje 1.02,25,5; 4. Energija 1.09,35,5; 5. Jeklarna 1.12,00,3; 6. Transport 1.12,27,3; 7. HV Jesenice 1.19,32,6.

DOPISUJTE

V ŽELEZARJA

REZULTATI OBČINSKEGA PRVENSTVA V VELESALOMU V KRANJSKI GORI

Smučarski klub Kranjska gora je v ponedeljek, 1. februarja, organiziral občinsko prvenstvo v veleslalomu v Kranjski gori za cibernice in cibernice, mlajše pionirje in pionirje in starejše pionirje in pionirje. Tekmovanje je moralo biti ob sežnizi v Podkorenju, vendar so ga morali prireditelji zaradi tehničnih ovir izvesti na Podlesu v Kranjski gori.

V vseh kategorijah je nastopilo 88 tekmovalcev in tekmovalk, med katerimi so zasledili najboljša mesta:

Cibernice: 1. Teja Kajdiz Bl. D. (1.03,19); 2. Eva Macun Kr. g. (1.06,28); 3. Petra Pirc Jes. (1.06,74); 4. Katja Vidmar Jes. (1.06,88); 5. Matjaž Janša Jes. (1.07,94).

Cibernice: 1. Jazet Slivnik Kr. g. (53,59); 2. Dejan Košir Kr. g. (57,38); 3. Jazet Zidar Jes. (57,47); 4. Blaž Pešjak Jes. (57,87); 5. Teodor Albreht Kr. g. (58,07).

Mlajše pionirke: 1. Romana Kotnik Kr. g. (52,03); 2. Mojca Novak Kr. g. (55,34); 3. Romana Skrilc Kr. g. (56,77); 4. Mojca Robič Gol. (57,56); 5. Alenka Eniko Jes. (58,91).

Mlajši pionirji: 1. Gregor Gosar Kr. g. (49,81); 2. Bor Rojnik Jes. (50,31); 3. Igor Svetina Bl. D. (50,57); 4. Sandi Potočnik Jes. (51,56); 5. Grega Čop Gol. (53,24).

Starejše pionirke: 1. Barbara Bernard Bl. D. (55,42); 2. Sandra Klina Gol. (58,44); 3. Renata Srbič Bl. D. (1.05,03); 4. Milena Klina Gol. (1.06,51).

Starejši pionirji: 1. Sašo Robič Jes. (46,13); 2. Bor Rojnik Jes. (47,30); 3. Roman Podlipnik Bl. D. (49,54); 4. Maki Plavčak Kr. g. (50,76); 5. Dušan Medja Bl. D. (53,68).

ŠMID IN GAŠPERIN ZMAGALA

Na 25-metrski skakalnici v Besnici sta bili dve nedelji zapored tekmi za pokal Cockta, kakor se letos imenuje bivši pokal SR Slovenije. Obakrat je zmaga pripadla skakalcem Jesenic. 17. januarja so se pomerili mlajši pionirji, okoli 65 jih je bilo iz vse Slovenije. Najboljši je bil Mojstran Šmid, solidno je tudi dosegel mesto Gašperina, ki je sicer še cibernice. Ostali se tokrat niso izkazali tako kot sicer, saj je bil Kalkenkar enajsti, Košelnik in Marjanovič sta delila 27. mesto, Knafeč pa je bil (s padcem) 54.

Gašperin se je izkazal tudi teden kasneje, ko so tekmovali starejši cibernice. Bil je najboljši pred svojim klubskim tovarišem Knafečem. Med šestdesetimi skakalci iz trinajstih slovenskih klubov torej dvojna zmaga in s 45 točkami tudi ekipno vodstvo za Jesenice-Zirovnico. Ostali so se uvrstili takole: 16. Petek, 33. Kunšič, 36. Kapus, 37. Modrijan, 44. Legat. Kranjce pa se je uvrstil okoli 50. mesta.

ŠMID ZMAGAL TUDI V ŽIREH
Preteklo nedeljo je smučarski klub Žiri pripravil tekmovanje za pokal Alpine. Udeležili so se ga mlajši in starejši pionirji iz večine slovenskih klubov. Ponovno je bil najboljši Jozko Šmid, za malenkost pa je zaostal Marjanovič. Torej še ena dvojna zmaga za Jesenice. Uvrstili se je še Kalkenkar na 14. mesto. Med starejšimi pionirji je zmagal Kranjčan Justin, uspešen je bil še Jeseničan Baloh z drugim mestom, medtem ko sta si Košelnik in Vovk delila petnajsto mesto. Ekipno je zmagala ljubljanska Ilirija, ekipa Jesenice-Zirovnica pa je bila druga.

M. G.

ZAHVALA OB USPEŠNI IZVEDBI PLANINSKEGA PREDAVANJA O VZPONU NA DAULAGIRI

Sodelavcem gledališča Tone Čufar in članom PD Jesenice se zahvaljujem za brezhibno izvedbo prireditve.

Hvala tudi številnim gledalcem za izredno pozornost spremljanje predavanja. Udeležencem odprave želim, da za svoje dejanje, prejemajo družbeno priznanje trajne vrednosti, kajti odrezani zmrznjeni deli okončin so hudi davek za doseženi uspeh.

Predavatelju Tonetu Belaku, vodji odprave in uspešnem alpinistu, ki se je med svojim 20-letnim delovanjem izkazal doma, v Centralnih Alpah in v Himalaji, želim, da bi bil prvi alpinist, ki bo osvojil naziv »zaslužni športnik Jugoslavije«.

Pobudnik predavanja Milan Robič

KAM NA REKREACIJO?

PONEDELJEK

— splošna rekreacijska vadba v osnovni šoli bratov Žvan Gorje od 20. do 22. ure;
— kegljanje na ledu v športni hali v Podmežaklju od 18.15 do 20.15;

TOREK

— splošna rekreacijska vadba v telovadnici ŽIC od 20. do 22. ure;
— interesna skupina NAMIZNI TENIS v prostorih NTK oz. TVD Partizan Jesenice od 20. do 22. ure.

SREDA

— splošna rekreacijska vadba v TVD Partizan Jesenice (moški) od 20. do 22. ure;
— interesna skupina KOŠARKA v telovadnici ŽIC od 18. do 20. ure;
— splošna rekreacijska vadba v osnovni šoli Tone Čufar na Plavžu (ženske) od 19. do 21. ure — vstop možen samo z izkaznico za vstop v Železarno;

ČETRTEK

— splošna rekreacijska vadba v osnovni šoli bratov Žvan Gorje od 20. do 22. ure;
— splošna rekreacijska vadba v telovadnici ŽIC od 20. do 22. ure;
— splošna rekreacijska vadba v TVD Partizan Jesenice (ženske) od 20. do 22. ure;
— kegljanje na ledu v športni hali v Podmežaklju od 20.15 do 22.15;
— interesna skupina NAMIZNI TENIS v prostorih NTK oz. TVD Partizan Jesenice od 20. do 22. ure;

PETEK

— interesna skupina Odbojka v telovadnici ŽIC od 20. do 22. ure;
— drsanje v športni hali v Podmežaklju od 20. do 22. ure — vstop možen samo z izkaznico za vstop v Železarno;
— splošna rekreacijska vadba v OŠ Tone Čufar na Plavžu (moški) od 19. do 21. ure — vstop možen samo z izkaznico za vstop v Železarno.

CELOTEDENSKA REKREACIJA

— kegljanje na asfaltu na kegljišču v Podmežaklju po razporedu, ki so ga dobili vsi športni referenti v TOZD in delovnih skupnostih;
— plavanje je omogočeno v hotelu LARIX — Kranjska gora. S predložitvijo izkaznice za vstop v Železarno imajo delavci TOZD in delovnih skupnosti 50 % popusta.

SMUČANJE — KRANJSKA GORA

— točkovne karte za vse žičnice od Jesenic do Rateč — 50 točk — 150 dinarjev.
ZATRNKI
Dnevna karta (velja med tednom) 160,00 dinarjev, poldnevna karta (velja od 12. ure dalje) 100,00 dinarjev, točkovne karte 100 točk — 160,00 dinarjev in točkovne karte 50 točk 80,00 dinarjev.

Komisija za športno rekreacijo pri IO sindikata Železarne

TEČAJ ALPSKEGA SMUČANJA

Komisija, za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata železarne Jesenice organizira skupaj s področnim zborom ZVUTS tečaj alpskega smučanja (predvidoma v Mojstrani). Pričetek tečaja bo 15. februarja.

Prijave in vplačila 250,00 din sprejemajo na sindikatu Železarne (stari IBM) do četrta, 11. februarja, do 12. ure.

Na sestanku, ki bo 11. februarja ob 12. uri v sejni sobi sindikata z učitelji smučanja in prijavitelji, se bomo dogovorili o razporedu.

ŠMID IN GAŠPERIN TUDI GORENJSKA PRVAKA

V januarju so bila gorenjska prvenstva v smučarskih skokih za pionirje in cibernice. Prva tekma za starejše in mlajše pionirje je bila v začetku meseca na petindesetmetrski skakalnici v Begunjah. Med starejšimi je zmagal Kranjčan Škerjanc, iz ekipe Jesenice-Zirovnica pa je bil najboljši Baloh na četrtem mestu. Vovk je bil dvanajsti in Peterka trinajsti. Med mlajšimi pionirji so bili Jeseničani v veliki premoči, saj se jih je med prvih osem uvrstilo vseh šest. Naslov gorenjskega prvaka je osvojil Šmid iz Mojstrane, sledili so mu: Marjanovič, Kalkenkar in Košelnik, šesti je bil Knafeč in osmi Gašperin. Sodelovalo.

SANKAŠKE TEKME NA KRESU

V soboto, 30. januarja, so se na Kresu pomerili v sankanju sodelavci in sodelavke TOZD Valjarske dobelet pločvine. Najboljše rezultate pri ženskah so dosegli: Obid 1.13,75, Brun 1.15,65, Razinger 1.16,43.

Pri moških do 40 let so bili najboljši: Sušnik 1.00,48, Vrhunc 1.04,44, Šulc 1.05,26.

Pri moških nad 40 let so se uvrstili: Noč 56,87, Resman 1.05,86, Smolej 1.07,57.

LETOS ŽE PETNAJSTIČ ZA »SVINJSKO GLAVO«

Na Črnem vrhu nad Jesenicami bo letos na pustno nedeljo, 21. februarja, 15. jubilejna smučarska zabavna pustna prireditev — smučarsko tekmovanje v maskah za trojevo »SVINJSKO GLAVO«. Poseben odbor, ki ga vodi Mirko Ramus, se že vneto pripravlja. Vsako sredo zvečer imajo sejo, da bi prireditev kar najbolje uspela. Številne delovne in druge organizacije in društva so prosili za praktična darila. Na tej pustno-zabavni in športno-rekreativni prireditvi velja pravilo, da vsi nastopajoči tekmovalci dobijo simbolične nagrade.

Nad prireditve bo kot vsako leto veljal na cesti Jesenice — Planina pod Golico poseben režim cestnega prometa, o čemer bo prireditveni odbor še obvestil javnost. Na Črni vrh bo iz Planine pod Golico mogoče peš ali pa s sedežnico, ki redno obratuje. Če bo prirediteljem pomagalo še sonce, bo to za udeležence enkratno doživetje.

B. B.

S sobotnega prvenstva Železarne v veleslalomu in smučarskih tekih (Foto I. Kučina)

PRVENSTVO DELOVNE SKUPNOSTI ETKRN V SANKANJU, VELESALOMU IN SMUČARSKIH TEKIH

Prvenstvo delovne skupnosti ETKRN v smučarskih tekih in veleslalomu je bilo v Mojstrani. Udeležba je bila zadovoljiva, le v sankanju je bila slabša. Vsa zahvala glede organizacije gre sodelavcu naše delovne skupnosti Matevžu Podrekarju za odlično opravljeno delo.

REZULTATI — SANKANJE:

Ženske: 1. Verona Korošec 1.55,80.
Moški (nad 35 let): 1. Martin Pazlar 1.32,20 in Viktor Stendler 1.32,20; 3. Stanko Eržen 1.43,30; 4. Jaka Kleč 1.55,00; 5. Aleš Lagoja 1.55,80.

Moški (do 35 let): 1. Peter Kikelj 1.26,50; 2. Zvone Kalan 1.35,40; 3. Jazet Babič 1.37,20; 4. Milos Ferk 1.41,10; 5. Božo Černe 1.44,20; 6. Mitja Zupan 1.46,80; 7. Igor Logar 1.57,00.

REZULTATI — VELESALOM:

Ženske (nad 35 let): 1. Katarina Kos 61,90.

Ženske (do 35 let): 1. Zdenka Manfreda 36,74; 2. Verona Korošec 43,60; 3. Bojana Mežnarc 46,61; 4. Neda Karba 48,25; 5. Nevenka Perko 50,77; 6. Diana Azman 51,02.
Moški (do 25 let): 1. Milos Ferk 31,82; 2. Roman Kolman 36,29; 3. Sašo Pernuš 37,00.

Moški (od 25 do 35 let): 1. Jazet Babič 31,32; 2. Jazet Kováč 31,47; 3. Franc Pukl 36,99; 4. Igor Logar 37,19; 5. Božo Černe 37,85; 6. Srečo Kavčič 38,13; 7. Angel Znidaršič 39,27; 8. Jozet Ravnik 39,53; 9. Jazet

Odbor za pohod na Stol, ki deluje v okviru koordinacijskega odbora planinskih društev Jesenice občine in občinskega odbora ZB NOV Jesenice, bo v dnevi od 19. do 21. februarja izvedel že 17. tradicionalni zimski spominski pohod na Stol, najvišji vrh Karavank.

V zadnjih letih je pohod prerasel v množično planinsko in družbenopolitično manifestacijo planincev, borcev, mladine, granicarjev, lovcev in drugih ljubiteljev gora, ki tako vsako leto dostojno počastijo junsko borbo Jeseniške čete 20. februarja leta 1942 na Stolu, ko se je v hudi zimi spopadla z nemškimi okupatorji. V borbi je padel partizan Jozet Koder.

Letošnji zimski pohod bo imel še bolj slavnostno obsežje, saj poteka 40 let od bitke na Stolu. Danes je živih še pet borcev, udeležencev bitke: Ivanka Kozar, Franc Konobelj-Slovenko, Ivan Vovk-Zivan, Ciril Triler-Ciro in Anton Matoh-Stepel. Da bi pohod približali tudi mladim, so se organizatorji pred leti odločili, da v okviru pohoda izvedejo še pohod šolske mladine »po poteh Cankarjevega bataljona« do Valvasorjevega doma. Namen tega pohoda je, da se učenci osnovnih šol neposredno seznajajo z velikimi dogodki naše revolucionarne preteklosti.

Dosedanjih spominskih pohodov se je skupaj s pohodi šolske mladine udeležilo že 31.400 planincev in drugih. Odbor za pohod se tudi letos zavzema, da bi zagotovil kar največjo varnost za vse udeležence. Pohod na Stol je zahtevna, vendar lahko tudi varna tura, če se udeleženci držijo vseh navodil članov GRS in alpinistov. Letos si odbor še posebno prizadeva, da bi se udeleženci na Stol povzpeli čim bolj organizirano, po možnosti v skupinah.

DEKLETA USPEŠNA V MARIBORU

Judoistke TVD Partizan Jesenice so v soboto, 30. januarja, sodelovale na prvem poizvednem turnirju za ženske v Mariboru.

Na turnirju je sodelovalo devet klubov s štiridesetimi judoistkami. Judo sekcija TVD Partizan Jesenice je zastopala pet judoistk. V kategoriji do 52 kg je Zoja Beriša zasedla tretje mesto. V kategoriji do 66 kg so nastopile tri Jeseničanke. Najuspešnejša je bila Erika Čerin, zasedla je tretje mesto, četrta je bila Dragica Petrovič, medtem ko je Irena Volf izpadla v prvem kolu. V kategoriji nad 72 kg je Marija Triplart zopet dokazala, da nima prave konkurence in zasluženosti osvojila prvo mesto.

Pred republikanskim prvenstvom, ki bo 20. februarja v Mariboru, so rezultati jeseniških judoistk dober znak napredka, obenem pa spodbuda da še bolj trdo delo. Spodbudno je tudi to, da so vse judoistke mladinke in da je pred njimi še veliko

Stroj 40,75; 10. Zoran Rozman 44,18; 11. Alojz Mestek 44,70.

Moški (od 35 do 45 let): 1. Jernej Markež 33,34; 2. Jazet Kunzelj 34,94; 3. Cveto Pohar 35,89; 4. Filip Marinkšek 35,96; 5. Ciril Svetina 37,19; 6. Alojz Kerštajn 37,34; 7. Pavel Poljanšek 37,93; 8. Milan Klina 40,11; 9. Tomaž Tomazin 41,15; 10. Jazet Pikon 42,64.

Moški (nad 45 let): 1. Martin Pazlar 45,18; 2. Anton Kosej 46,07; 3. Jazet Lesnik 46,10; 4. Anton Zevnik 47,51.

REZULTATI — SMUČARSKI TEK:

Ženske: 1. Bojana Kobentar 11,28,7; 2. Branka Lendero 13,39,6; 3. Erika Kováč 14,05,0; 4. Bojana Mežnarc 14,43,8; 5. Verona Korošec 15,48,1; 6. Leda Stern 17,53,1.

Moški (do 30 let): 1. Zare Lozar 11,02,7; 2. Branko Bulovec 12,04,3; 3. Jazet Babič 12,31,4; 4. Alojz Mestek 12,44,9; 5. Jazet Kováč 12,45,1; 6. Branko Jeršin 12,58,3; 7. Zoran Rozman 13,59,5.

Moški (od 30 do 40 let): 1. Alojz Kerštajn 9,12,6; 2. Franc Pukl 9,57,3; 3. Ciril Svetina 11,27,5; 4. Jazet Kunzelj 11,32,9; 5. Mitja Zupan 12,08,5; 6. Aleš Lagoja 12,13,6; 7. Filip Marinkšek 12,57,6.

Moški (nad 40 let): 1. Martin Pazlar 10,33,3; 2. Tone Zevnik 11,54,1; 3. Janko Perne 12,40,4; 4. Franc Črv 12,52,9; 5. Anton Kosej 15,36,2.

Razglasitev rezultatov bo 5. marca v Kazini ob 18. uri.

haj

17. ZIMSKI POHOD NA STOL

okoli 20 pohodnikov, s katerimi bi bili tudi izkušeni alpinisti ali člani GRS. Tako se bo varnost na pohodu bolj povečala ter zagotovila večji red in disciplina.

Pot bodo uradili in označili alpinisti in člani GRS iz jeseniške in radovljanske občine. Če ne bo mogoč vzpon na vrh, bodo pripravili pot po drugi varianti, in sicer po planinah pod Stolum. Odločitev o smeri pohoda bodo glede na vremenske razmere sprejeli v petek, dan pred pohodom. Že v četrtek bodo tudi reševalci in delavci milice pregledali razmere na pobočju Karavank, tako da bodo v petek, 19. februarja, lahko vsi planinci prek sredstev javnega obveščanja seznanjeni o smeri in poteku pohoda.

Pohod učencev osnovnih šol iz jeseniške in radovljanske občine po poteh Cankarjevega bataljona do Valvasorjevega doma bo v petek, 19. februarja. Učenci bodo krenili na pot iz dveh smeri, in sicer iz Koroške Bele in Zirovnice. Ob zaključku pohoda bo pri Valvasorjevem domu proslava, zbranim pa bo spregovoril udeleženec bitke na Stolu Franc Konobelj-Slovenko.

V soboto in nedeljo bo pohod ostalih udeležencev. Oba dneva bo pri Valvasorjevem domu spominska proslava s kulturnim programom, desetkratnim udeležencem pa bodo podelili plakete.

Ob tem velja še posebej poudariti, da bo tudi letos del tehničnih služb delal v gostilni Pod Stolum v Zirovnici. Vsak udeleženec bo po povratku kontrolni kupon oddal v Zirovnici, kjer bo prejel ustrezno spominsko značko.

Odbor za pohod za Stol bo letos ob 40-letnici bitke na Stolu izdal tudi novo spominsko brošuro, ki jo bo prejel vsak udeleženec.

J. R.

KATASTROFA V LJUBLJANI

Devetnajstkratni državni prvaki, hokejisti Jesenice, so pripravili veliko razočaranje svojim navijačem. V četrtem, zadnjem derbiju proti Olimpiji v letošnjem prvenstvu so po dveh zmagah in enem remiju doživeli najhujši poraz v prvenstvenih dvobojih v zadnjih 25 letih.

Na straneh Zvezdara smo v zadnjih nekaj številkih resno opozarjali in svarili, da Olimpija, da Jeseničani po zelo slabih igrah v prvem delu prvenstva, ko so si zagotovili štiri točke prednosti, lahko lepo prilagodijo za obojestransko napetost. Svarili nismo brez vzroka, kajti znaki nasečnosti, neresnosti in še marsičesa negativnega so bili v tem kolektivu preveč očitni. Da smo imeli povsem prav, je pokazal katastrofalni poraz, ki so ga Jeseničani hokejisti doživeli v soboto, 30. januarja, v ljubljanski hali Tivoli, kar bo zapisano s črnimi črkami v sicer svetli in ponosni zgodovini Jeseniškega hokeja.

Križa je bila očita že nekaj časa. Jeseničani so sicer premagovali slabše ekipe dokaj visoko, toda ni bilo prave igre, še manj pa angažiranosti in želje po zmagi. Jeseniški hokejisti, o katerih smo v zadnjih dveh sezonah tolikokrat govorili pohvalno in se veselili njihovih dobrih iger in zmag, se posebej nad Olimpijo, kot da se ne zavedajo, da naša družba vloga veliko

jih drugi hokejski kolektivi v Jugoslaviji nimajo.

Nihče ne more zahtevati, da bi vedno zmagovali, toda Jeseniška družba, ki je veliko vložila, zahteva da se vsaj pošteno borijo in dostojno branijo Jeseniške rdečo barvo. Tega v soboto v Ljubljani ni bilo, zato naj se ne čudijo, če so jim nekateri do sobote vneti navijači Jeseniškega hokeja, po katastrofi obrnili hrbet.

Sobotna izkušnja bo marsikomu odprla oči, še zlasti tistim, ki bodo odločili, kako bodo finančno podprli Jeseniške hokejiste v prihodnji sezoni, oziroma ali jim je potrebno dati take ugodnosti, kot so jih imeli v letošnjem prvenstvu ali ne.

OLIMPIJA : JESENICE 8:0
(4:0, 0:4, 4:0)

Hala Tivoli, gledalcev 2000, sodnika: Andrejka (Prevoje) in Lešnjak (Ljubljana). Streli: 1:0 Kuret (13), 2:0 D. Lepša (15), 3:0 Majnik (19), 4:0 Režek (20), 5:0 Kuret (41), 6:0 Režek 45, 7:0 G. Hiti (48), 8:0 G. Hiti (58).

Izključitve: Olimpija 8 min., Jesenice 6, plus 10 disc.

TUDI KRANJSKI GORI NI ŠLO

Hokejisti Kranjske gore, ki so v zadnjih kolih pokazali precej dobro igranje in povsem upravičeni nastopi v družbi najboljših jugoslovanskih moštvev, v soboto niso imeli sreče. Imeli so resnično smolo, saj so bili precej boljši, ustvarili so si vrsto lepih priložnosti, vendar so le dvakrat premagali, sicer zelo razpoložena vratarja Crnkovića.

Hokejisti, ki jih vodi Ciril Klinar, so nedvomno tudi v tej tekmi pokazali, da napredujejo, vendar so žal izkazali kot zelo slabi strelci. Kar trikrat so njihovi igralci zadeli vratarico, imeli pa so tudi vsaj štiri solo priložnosti. Toda ploščica ni v ni hotela v mrežo.

Tako so Kranjskogorci pripravili morda zadnjo priložnost, da bi se rešili izpada iz prve lige. Zares škoda, kajti v njenih vrstah igra nekaj talentiranih igralcev, ki bodo kmalu obklesli Jeseniški dres.

Strelica za Kranjsko goro sta bila R. Razinger in Krevselj.

Dusan Dragojević

XXIV. kolo bo na vrsti v soboto, 6. februarja. Moštvo Jesenice bo ob 18.30 gostilo Cinkarno iz Celja, Kranjska gora pa bo gostovala v Beogradu, kjer se bo pomerila s Partizanom.

STAREJŠI PIONIRJI ODLIČNO PRIČELI

Pričelo se je prvenstvo Gorenjske v okviru pionirskega festivala. Na turnirju na Jesenicah se je pomerilo pet moštvev, najboljši iz petih občin: Škofje Loke, Tržiča, Radovljice, Kranja in Jesenice.

Jesenški starejši pionirji so prikazali dobro igranje in obe tekmi gladko dobili. Prvo proti Radovljici z 59:30 (31:18) in drugo proti Tržiču z 57:10 (25:4).

Ostali rezultati: Škofja Loka : Kranj 48:64 (26:30), Škofja Loka : Tržič 65:12 (31:4).

V naslednjem kolu igrajo starejši pionirji v Gorenjski vasi. S tekmovalni bodo pričele tudi starejše pionirke, prvi turnir bo v Zireh. Fantje bodo igrali proti Tržiču in Škofji Loki, dekleta proti Zirem in Kranju.

Za starejše pionirje so na Jesenicah igrali: Sućur, Catak, Sršen, Pogacnik, Avsenik, Jakelj, Hadžić, Tomek, Rekar, Tomšič in Kovacec. Ekipo je vodil trener Tone Novak.

MB

NAJBOLJŠI AKROBATSKE SMUČARJI V MOJSTRANI

Akrobatski smučarski klub Mojstrana je soboto in nedeljo, 30. in 31. januarja, uspešno izvedel prvo tekmo v akrobatskem smučanju v letošnji sezoni za jugoslovanski pokal. Nastopilo je 50 tekmovalcev in tekmovalk iz Beograda, Zagreba, Maribora, Ljubljane, Kranja in Mojstrane, ki so se pomerili v treh disciplinah, in sicer v prostem slogu, baletu in skokih.

Najprej je bil na sporedu prosti slog na smučističnem Podkorenju, ker je za ta del tekmovalnega organizatorji niso imeli v Mojstrani primernih terenov. Čeprav je bila proga precej teža, ko tekmovalci dobro vozili med »grbinami« na snegu. V baletu so se pomerili na smučističnem območju v Mojstrani v soboto popoldne. Naslednji dan, v nedeljo, so bili na sporedu še skoki, ki so pravzaprav najbolj zanimivi in atraktivni del akrobatskega smučanja.

Organizatorji so skakalnico, ki se seveda precej razlikuje od klasične, postavili pri Savskem mostu pri Mojstrani. Za kraj je bila nedelja pravzaprav kraj smučarski - akrobatski praznik, saj si je tekmovaljevanje v skokih ogledalo veliko domačinov iz Mojstrane in Dovolja ter od drugod. Domačini so seveda končno želeli tudi v domačem okolju videti vse vrloge »akrobatskega vala«, ki je zanj tudi Mojstrana. V tem kraju namreč že dalj časa deluje akrobatsko smučarski klub v okviru Sportnega društva Mojstrana. Iz skromnih začetkov Iztoka Pergarca in Brane Rabića, se je razvila močna nadarjena sekcija akrobatskih smučarjev, ki šteje že kar okoli 30 članov. Domačini so seveda tudi prišli na svoj račun, saj so njihovi fantje na tekmovalnem za jugoslovanski pokal tudi največ pokazali.

Med več lepimi skoki so veselo zaploskali Brane Rabiću iz Mojstrane za dvojni salto. Ta tekmovalci, ki je tudi član državnih reprezentancev v akrobatskem smučanju, je tudi zmagal v skokih in v kombinaciji. Izredno uspeh je bil tudi skok mladince Gorazda Rekarja iz Kranja, s katerim bi se brez dvoma visoko uvrstili tudi na evropskem prvenstvu.

Tekmovaljevanje je v splošno veselje in zadovoljstvo lepo uspešno, tako so zagotavljali vsi tekmovalci in gosti, torej vse čestitke mladim organizatorjem, članom akrobatskega smučarskega sekcije, ki so se kljub skromnim možnostim in tudi finančnim sredstvom potrudili, da je tekmovaljevanje uspešno.

Ne bo odveč dodati še to, da je tekmovaljevanje popestrilo sicer dosti skromno turistično ponudbo v tem kraju v zimskih mesecih.

stično ponudbo v tem kraju v zimskih mesecih.

REZULTATI:
Prosti slog - člani: 1. Veljko Lanc (Zagreb) 16,15 točke, 2. Brane Rabić (Mojstrana) 15,88, 3. Gorazd Vončina (Mojstrana) 14,45, 4. Andrej Ketis (Maribor) 14,45, 5. Miha Benet (Mojstrana) 13,86.

Mladinci: 1. Sandi Peternel (Mojstrana) 18,5, 2. Jemec (Ljubljana) 14,73, 3. Jani Hrovat (Mojstrana) 14,64, 4. Drago Girandon (Ljubljana) 13,29, 5. Iztok Klančnik (Mojstrana) 11,89.

Članice: 1. Manja Koklič (Maribor) 18,22, 2. Ksenija Lakota (Mojstrana) 16,56; Mladinke: 1. Branka Kramarić (Maribor) 14,58, 2. Vesna Koprivnik (Maribor) 9,50.

BALET - člani: 1. Veljko Lanc (Zagreb) 21,00, 2. Janez Bonac (Mojstrana) 19,05, 3. Brane Rabić (Mojstrana) 19,3, 4. Andrej Girandon (Ljubljana) 19,3, 5. Andrej Ketis (Maribor) 19,0.

Mladinci: 1. Iztok Klančnik (Mojstrana) 19,0, 2. Domen Urbanja (Maribor) 18,9, 3. Tomo Štular (Kranj) 15,3, 4. Gorazd Sinik (Kranj) 14,5, 5. Goran Butina (Maribor) 14,2.

Članice: 1. Ziva Držaj (Mojstrana) 13,8, 2. Manja Koklič (Maribor) 9,0; Mladinke: 1. Branka Kramarić (Maribor) 22,2, 2. Vesna Koprivnik (Maribor) 14,5.

SKOKI ČLANI: 1. Brane Rabić (Mojstrana) 98,64, 2. Janez Bonac (Mojstrana) 86,39, 3. Slavče Dražić (Mojstrana) 84,56, 4. Marko Lavtizar (Mojstrana) 66,38, 5. Zdravko Špiler (Ljubljana) 60,18.

Mladinci: 1. Gorazd Rekar (Kranj) 114,91, 2. Matjaz Ravnik (Mojstrana) 82,8, 3. Andrej Strakelj (Ljubljana) 81,40, 5. Iztok Klančnik (Mojstrana) 81,36.

Članice: 1. Manja Koklič (Maribor) 20,60; Mladinke: 1. Vesna Koprivnik (Maribor) 39,59.

KOMBINACIJA - člani: 1. Brane Rabić (Mojstrana), 2. Janez Bonac (Mojstrana), 3. Andrej Ketis (Maribor), 4. Igor Martinjak (Kranj), 5. Iztok Pergarc (Mojstrana); Mladinci: 1. Iztok Klančnik (Mojstrana), 2. Domen Urbanja (Maribor), 3. Andrej Strakelj (Ljubljana), 4. Gorazd Rekar (Kranj), 5. Andrej Božin (Maribor).

Članice: 1. Manja Koklič (Maribor); Mladinke: 1. Vesna Koprivnik (Maribor).

J. Rabić

SMUČARSKI TEK ZA »SREBRNO PALICO«

Telovadno društvo Partizan Dol je 31. januarja v Bohinjski Bistrici priredilo tradicionalno tekmovaljevanje v smučarskih tehnikah. Tekmovaljevanje je bilo tudi ekipno. Ekipno je »srebrno palico« osvojila ekipa SK Triglav, SK Kranjska gora je bila četrta, SK Mojstrana trinajsta in SD Rateče štiriinajsta.

REZULTATI:
Mlajši pionirji (55 tekmovalcev): 1. Jože Vodusek - TVD Partizan Lovrenc, 16. Edi Adamek - SK Kranjska gora, 19. Peter Klofutar - SK Kranjska gora, 27. Sašo Zunković - SK Kranjska gora, 29. Mladen Trstenjak - SD Rateče, 41. Samir Osmanović - SK Kranjska gora, 44. Sandi Vidović - SD Rateče, 49. Domen Brudar - SD Rateče.

Starejši pionirji (35 tekmovalcev): 1. Iztok Raiš - SK Pohorje - Hoče, 15.13,94, 3. Robi Keršajn - SD Rateče - 15.54,03, 13. Matej Mlinar - SD Rateče - 17.34,20, 14. Tomaž Butinar - SD Rateče - 17.48,40, 16. Marjan Trstenjak - SK Kranjska gora - 17.53,55, 24. Joško Kaval - SD Rateče, 29. Toni Komac - SK Kranjska gora, 33. Gorazd Malenšek - SK Kranjska gora.

Starejše pionirke (25 tekmovalcev): 1. Andreja Smrekar - TVD Partizan Dol - 16.04,48, 12. Tatjana Mlinar - SD Rateče - 19.35,07.

Mlajše mladinke (8 tekmovalk): 1. Jana Mlakar - SK Kranjska gora - 15.42,25. Starejše mladinke (7 tekmovalk): 1. Tatjana Smolnikar - SK Kamnik - 16.27,83, 2. Mirjana Martinović - SK Kranjska gora - 16.58,20.

Mlajši mladinci (30 tekmovalcev): 1. Sašo Graif - SK Pohorje - Hoče - 22.43,59, 2. Dejan Mašović - SK Kranjska gora, 11. Darko Tarman - SD Rateče - 24.40,60.

Starejši mladinci (12 tekmovalcev): 1. Jani Kršinar - TSK Olimpija - 43.14,95, 3. Stefan Kustec - SK Kranjska gora - 44.24,81, 5. Brane Trstenjak - SK Kranjska gora - 45.37,08, 6. Marko Gracer - SK Kranjska gora - 46.35,20.

Člani (17 tekmovalcev): 1. Ivo Carman - VP Kranj - 43.32,35, 2. Dušan Džuričić - SK Mojstrana - 43.35,95, 3. Tone Džuričić - SK Kranjska gora - 43.43,58.

Kajzar B.

DUŠAN DŽURIČIČ IN JANA MLAKAR REPUBLIŠKA PRVAKA

SK Triglav iz Kranja je bil organizator republiškega prvenstva v smučarskih tehnikah v Nemiljah pri Kranju od 20. do 24. januarja. Z dobrim tekmovalcem Dušan Džuričić - SK Mojstrana postal prvak v obeh članskih kategorijah. V obeh tehnikah je vodil od starta do cilja in si je kilometra v kilometru povečeval vodstvo. Razveseljivo je to, da je po manjši krizi ponovno v formi in od njega pričakujemo še več dobrih rezultatov. Povsem izven forme pa je njegov brat Tone Džuričić - SK Kranjska gora, ki je na 30 km odstopil, na 15 km pa je zasedel 8. mesto. Dobro je tekkel tudi Stefan Kustec - SK Kranjska gora, ki je na 10 km dosegel 3. mesto, na 15 km pa 5. mesto. Pri mlajših mladincih je Dejan Mašović - SK Kranjska gora dosegel 3. mesto. Mlajša mladinka Jana Mlakar - SK Kranjska gora je dosegla najboljši čas med mlajšimi in starejšimi mladinkami na 5 km dolgi progi in osvojila republiški naslov. Na isti progi je Mirjana Martinović - SK Kranjska gora med starejšimi mladinkami dosegla 3. mesto.

Pred slovesno razglasitvijo rezultatov je predsednik sekcije za teke pri SZS podal tudi predlog o udeležbi na svetovnem prvenstvu v klasičnih disciplinah v Oslu. Prvenstva naj bi se udeležili trije člani (Dušan Džuričić - SK Mojstrana, Klemenčič - starejši mladinci - TVD Partizan Dol in Kršinar, starejši mladinci - TSK Olimpija) in dve članici (Jana Mlakar, mlajša mladinka SK Kranjska gora in Metka Munih, članica TSK Olimpija). Kljub temu, da je to šele predlog, upajamo, da bosta oba člana naše občine potrjena in se udeležila svetovnega prvenstva, kar bi bilo za oba spodbuda za nadaljnje delo pred tekočo predolimpijsko sezono 1982/83.

REZULTATI PRVENSTVA SRS:
Člani - 30 km: 1. Dušan Džuričić - SK Mojstrana - 1:25:44,8, 2. Janez Rebersak - SK Triglav - 1:27:21,4, 3. Ivo Carman - VP Kranj - 1:27:41,0.

Člani - 15 km - nastopilo 24 tekmovalcev: 1. Dušan Džuričić - SK Mojstrana - 40:35,0, 2. Ivo Carman - VP Kranj - 41:21,8, 3. Cveto Podlogar - TVD Partizan Gorje, 4. Dušan Podlogar - TVD Partizan Gorje, 5. Vinko Poklukar (TVD Partizan Gorje), 8. Tone Džuričić - SK Kranjska gora 42:55,8, 19. Andrej Jansa - SK Mojstrana 48:08,0.

Starejši mladinci - 15 km - nastopilo 12 tekmovalcev: 1. Jože Klemenčič - TVD Partizan Dol - 41:17,0, 5. Stefan Kustec - SK Kranjska gora - 44:43,2, 11. Roman Mlinar - SD Rateče - 54:01,7.

Starejši mladinci - 10 km - 16 tekmovalcev: 1. Jože Klemenčič - TVD Partizan Dol - 27:34,7, 3. Stefan Kustec - SK Kranjska gora - 29:10,7, 7. Marko Gracer - SK Kranjska gora - 30:21,1, 8. Branko Trstenjak - SK Kranjska gora - 31:20,8, 10. Darko Tarman - SD Rateče - 32:52,1.

Mlajši mladinci - 8 km - 33 tekmovalcev: 1. Sašo Graif - Pohorje Hoče - 21:23,3, 3. Dejan Mašović - SK Kranjska gora - 22:00,2, 10. Darko Tarman - SD Rateče - 23:18,0.

Starejše mladinke - 5 km - 6 tekmovalk: 1. Mojca Čebulj - TSK Olimpija - 18:11,8, 3. Mirjana Martinović - SK Kranjska gora - 18:45,2.

Mlajše mladinke - 5 km - 6 tekmovalk: 1. Jana Mlakar - SK Kranjska gora - 17:34,6, 2. Zvonka Kokalić - SK Ihan - 19:05,1 itd.

Kajzar B.

ŠEST MEDALJ ALPSKIM SMUČARJEM NA MLADINSKEM PRVENSTVU SR SLOVENIJE

Na Pohorju in Kopah se je odvijalo v soboto in nedeljo slovensko prvenstvo mlajših mladincev in mladink, pravico nastopa pa je imelo tudi najboljših deset pionirjev in pionirk; lahko rečemo, da je to daleč najkvalitetnejše tekmovaljevanje, v katerem nastopa cela plejada mednarodno afirmiranih smučarjev iz moške A in B reprezentance, mladinske in pionirske. Žal sta bili tekmi zaradi pomanjkanja snega na neustrezno položnih terenih, še posebej vprašljiva pa je bila veleslalomski zaradi hudih sunkov vetra.

Če preberemo poročilo o tekmah v Delu, o tem ni besed. Gre samo za nekaj skopih podatkov, na isti strani pa je prostor za take opazilce, kot je nastop začelnika, sina princeze Fürstenberg, ki se na tem prvenstvu zagotovo ne bi uvrstil med prvih deset.

Sobotni slalom na Arhu je bil, kot že rečeno, prepoln, proga pa je bila nekoliko pripravljena. Žal je padlo nekaj centimetrov snega, tako da je bila proga počasna na začetku, žrtve je bil tudi Lavtizar, ki je s številko 2 močno zaostal za najboljšim časom, ki ga je s sijajno vožnjo postavil član Alpetoura Luka Knific. V drugem teku, ki je bil tehnično bolj zahteven, pa je dosegel najboljši čas, 9 stotink sekunde je bil hitrejši od Oblaka. Oba sta prehitela našega bivšega tekmovalca Nagliča, ki se je preselil v Kranj in je izredno uspešen na položnih progah. Uspeh sta dopolnila še pionirja Jan in Robič.

Robert Jan - vođači v pokalu Coca cola

Srebru v slalomu je Klinarjeva dodala bron, Kuncčeva je v svoji slabši disciplini pristala na sedmem mestu.

REZULTATI:
Mladinci: 1. Čizman Oli 2:13,79, 2. Knific Apt 2:14,55, 3. Lavtizar Jes. 2:15,97, 4. Počotnik Fuž. 2:18,34, 5. Erbežnik Oli 2:19,69, 6. Robič Jes. 2:20,90, 10. Jan Jes. 2:21,79 itd.
Mladinke: 1. Česnik Apt 2:24,80, 2. Kopol Oli 2:26,22, 3. Klinar Jes. 2:26,62, 7. Kunc Jes. 2:29,15 itd.

BENEDIKU ZMAGA NA FIS TEKMI V AVSTRIJI

Prvič letos in drugič v karieri je Benedik dobil FIS veleslalom, tokrat v Köttschachu.

JAN ZMAGAL NA POKALNI TEKMI NA ZELENICI

Tudi tokrat je bila to dvojna Jeseniška zmaga. Robič je zaostal za sedem stotink. V pokalu Coca cola Jan vodi pred Robičem.

RAZPRODAJA UGLEDA NAŠEGA ALPSKEGA SMUČANJA NA SP V SCHLADMINGU

Brez dneva treninga smuka naši na startu v kombinaciji. To je s stališča teorije sportnega treniranja strel v prazno. Neprimerno treniranje pred našo paradno disciplino - veleslalom - se bo verjetno odrazilo negativno. Planirana je medalja. Po moje bi naj Strel treniral samo veleslalom, njegova slalomski tehnika je povprečna, poškodba hrbta pa se v slalomu lahko še poslabša. Tudi Franko je neprimerno boljši veleslalomist. Stenmark sploh ni v Schladingu. Ves čas se intenzivno pripravljala v La Villi, kjer je vreme lepo. Phil Mahre, ki bi zmagal v kombinaciji z levo roko, v njej sploh ne nastopa, ampak trenira slalom in veleslalom.

Naša dekleta so kombinacijski slalom odpeljali slabo, daleč proč od kolov. Zakaj?

Na svetovnem prvenstvu se tekmuje za uvrstitev, ne za točke. Včasih dobim občutek, da je vse postalo podobno turistični agenciji; ogromno je nepotrebnih potovanj, sprejemov in kaj vem, kaj se vse, skratka cirkus. Ni treba na južno poloblo. Poleti in jeseni so bile pravice izvršne, po začetku sezone pa prav gotovo ne in tu je treba iskati vzroke neuspehov.

Strategija boja pa je zame nerazumljiva. Napoved za Adelboden se mi je žal posrečila, upam, da se mi tokrat ne bo in bomo dobili planirano medaljo pri moških.

Janez Smitek

Sašo Robič - zmagi na proti na Zatrniku

Pri dekletih smo dobili še dve odličji. Klinarjeva je bila zanesljivo druga za članico A reprezentance Mavčev, Kuncčeva pa tretja po hudem boju z Dežmanovo.

REZULTATI:
Mladinci: 1. Knific Apt (50,43, 51,47) 1:41,90, 2. Oblak Jes. (51,47 51,09) 1:42,56, 3. Lavtizar Jes. (52,01 51,00) 1:43,01, 4. Naglič Trg (51,45 51,84) 1:43,29, 5. Jan Jes. (51,69 52,28) 1:43,96, 6. Robič Jes. (51,50 52,49) 1:43,99, 7. Nemec Trz. (52,02 52,42) 1:44,44 itd.

Mladinke: 1. Mavec Oli (53,83 52,11) 1:45,95, 2. Klinar Jes. (54,79 53,71) 1:48,50, 3. Kunc Jes. (55,87 54,08) 1:49,95, 4. Dežman Trg (55,59 54,55) 1:50,14, 5. Mihelič Apt (56,05 54,31) 1:50,36 itd.

V veleslalomu na Kopah so imeli prednost močni in teški tekmovalci. Veter je pihal z različno močjo pa tudi smerjo.

Pri fantih je šlo po predvidevanjih. Lavtizar je bil na papirju drugi favorit, vendar je vprašljivo, koliko ga je oviral veter. Na koncu je pristal na tretjem mestu in dobil drugi bron. Oblak je padel. Robič je v drugem teku dosegel četrty čas, v prvem je izredno zaostal, čeprav je smučal brez napake. Jan ni imel v takih pogojih veliko možnosti in je bil deseti, za Robičem drugi pionir.

Benedik (pet) in Franko (6) v veleslalomu v Abtenau

OBČNI ZBOR KOŠARKARSKEGA KLUBA

Košarkarice, košarkarji, odborniki in ljubitelji tega športa so se pred nedavnim zbrali na občnem zboru. V poročilu o delu v preteklem letu je predsednik kluba Alojz Katnik dejal, da je klub uspešno deloval, saj so moštva dosegla lepe uspehe, pet košarkarjev in košarkarice pa je zastopalo republiške barve v raznih selekcijah.

Največje težave je povzročalo pomanjkanje denarja. Na pomoč so prisločili vsi v klubu. Odborniki so se še bolj zavzeto lotili dela, igralke in igralci so prispevali velik delež z delovnimi akcijami, tako da je klub preteklo leto zaključil brez primanjkljaja.

Prejšnji upravni odbor je odstopil predvsem zaradi neurejenega financiranja in neurejenega prehajanja košarkarjev iz kluba v klub. Na Jesenicah so v preteklih letih vzgojili vrsto igralcev, ki so, ko bi lahko svojo moštvo največ pomagali, ko bi začeli vračati, kar je bilo v njih vloženo, odšli v druge klube brez kakršnegakoli dogovora, da o izpisnicah sploh ne govorimo.

Vedno je bilo treba začeti znova, saj brez

najboljših ni bilo mogoče doseči večjih uspehov, košarka pa je seveda moštveni sport. To je potrdil tudi generalni sekretar košarkarske zveze Slovenije Marko Sok, ko je dejal, da so Jeseničani športna sredstva, ki je poleg Celja dala slovenski košarki največ dobrih posameznikov.

Dejal je, da so pomembna merila predvsem število članstva v klubu, uspešnost dela in dosežena kvaliteta, kar so Jeseničani uspešno dosegli.

Posebno uspešno je klub sodeloval s šolskimi športnimi društvi na vseh šestih osnovnih šolah v občini, saj redno vadi in tekmuje več kot 200 pionirjev in pionirk, kar je dobra osnova za še večji razvoj in napredek košarke.

Izvolili so tudi novo vodstvo, izvršni odbor kluba, v katerem je veliko delavcev iz združenega dela in družbenopolitičnih organizacij.

Ob zaključku zбора je sedanji predsednik Alojz Katnik v znak priznanja in zahvale dolgoletnemu košarkarskemu delavcu Vinku Rotarju predal spominsko darilo.